

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ

Zübeyde EROL

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İlköğretim Ana Bilim Dalı

Danışman, Yrd. Doç. Dr. Şenay YAPICI

Afyonkarahisar

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

HAZİRAN, 2006

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Zübeyde EROL

İlköğretim Anabilim Dalı

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Haziran 2006

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Şenay YAPICI

Araştırmacı, yapılan bu araştırmada İlköğretim okullarındaki sınıf öğretmenlerinin; sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğini ve istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etmede kullandıkları yöntemleri kendi görüşlerine dayalı olarak belirlemeyi amaçlamıştır. Konu ile ilgili literatür taraması yapılmış ve teorik kısım oluşturulmuştur.

Araştırma genel tarama modelinde yapılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanıp uzman görüşüne sunulduktan sonra oluşturulan 40 soruluk Likert tipi anket, Afyonkarahisar merkezinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan 213 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Araştırma sonunda elde edilen veriler SPSS 10 Windows paket programından yararlanılarak değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Öğretmen görüşleri ile değişkenler arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için yüzdelliklerden ve Anova testinden faydalanılmıştır. Elde edilen bulgular sonucu, alt problemlere dayalı olarak sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli düzenlemeleri ve davranışları yerine getirmede ve istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etmede kullandıkları yöntemlerde belirli bir aksaklık ve problem bulunamamıştır.

Araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Sınıf yönetimi açısından gerekli düzenlemeleri ve davranışları yerine getirmede ve istenmeyen ğrenci davranışları ile baş etmede kullandıkları yöntemlerde kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere, 40-49 yaş grubundaki öğretmenlerin diğerk yaş gruplarındaki ğretmenlere, Eğitim Yüksek Okulu ve Lisans Tamamlama mezunu olan öğretmenlerin diğerk okul mezunu olan öğretmenlere, diğerk bölümlerden mezun olan öğretmenlerin sınıf ğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlere, 20 yıl ve üzeri kdeme sahip olan öğretmenlerin diğerk kdemlerdeki öğretmenlere, 2.sınıfı okutan öğretmenlerin diğerk sınıfları okutan öğretmenlere, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenlerin diğerk kıdemlerdeki öğretmenlere göre daha olumlu grşlere sahip oldukları tespit edilmiş ve daha hassas davrandıkları ortaya çıkmıştır.

ABSTRACT**PRIMARY SCHOOL TEACHERS VIEWS ON THE APPLICATION OF CLASS
MANAGEMENT**

Zübeyde EROL

Elementary Education Program

Afyon Kocatepe University The Institute of Social Sciences

June 2006

Adviser: Yrd. Doç. Dr. Şenay YAPICI

In this study, the researcher aims to find out the primary school teachers in government schools of; whether the teachers carry out regulations behaviours necessary for class management and the methods how to tackle undesired students behaviours in class from their point of view. A literature search was done and a theoretical section was also completed.

The research is conducted as a descriptive model. A questionnaire of 40 Likert type questions were prepared under the supervision of an expert and it was applied to 213 primary school teachers working within Afyonkarahisar city. The data obtained from the questionnaire was evaluated using SPSS10 Windows based software. In order to find out the difference in primary school teachers and variants, the percentages and Anova test were used. The result of questionnaire suggests that there found to be no problem in carrying out of regulations and behaviours necessary for class management and methods which primary school teacher apply to tackle with students who shows undesired behaviour in the classroom.

These are the results from the research:

In the application of necessary regulations and behaviours and in tackling with undesired students behaviours female teachers over male teachers, teachers in 40-49 age group over other age groups, teachers who have higher degree (Educational vocational school or received education lessons additionally) over other education levels, teachers originally not trained for delivering lectures in primary school over teachers trained for delivering lectures in primary schools, teachers with an experience of 20 years or more over the teachers in all other work experience groups, the teachers who teaches 2nd grade of primary schools over other level grade teachers and finally teachers who has classroom population between 31-40 over other classroom groups are found to be positive views and caring for the students.

TEZ JÜRİSİ VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI

Tez Danışmanı : Yard.Doç.Dr. Şenay YAPICI
Jüri Üyeleri : Prof. Dr. Mustafa ERGÜN
Yard. Doç. Dr. Levent ÇELİK

.....

Zübeyde EROL'un "İlköğretim Okullarındaki Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri" başlıklı tezi/....../..... tarihinde, yukarıdaki jüri tarafından Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, Sınıf Öğretmenliği Anabilim dalında, Yüksek Lisans tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Eğitim sistemi içerisinde son derece kritik ve hayati öneme sahip olan ilköğretim, bu kurumlarda görev yapan sınıf öğretmenin sistemdeki yerini ön plana çıkarmıştır. “Sınıf ğretmenleri, sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları ne derecede yerine getiriyorlar ve istenmeyen ğrenci davranışlarıyla baş etmede hangi yöntemleri kullanıyorlar?” soruları araştırmanın yapılmasında en önemli etken olmuştur.

Öncelikle bu çalışmayı, Yüksek Lisans tezi olarak bana öneren ve çalışmalarım sırasında yardımlarını esirgemeyen, bilgi ve tecrübeleri ile beni yönlendiren danışman hocam Yrd.Doç.Dr. şenay YAPICI'ya teşekkür ederim.

Yine çalışmalarım sırasında engin bilgi ve tecrübelerini esirgemeyen sayın Prof.Dr. Mustafa ERGÜN'e sonsuz teşekkürü borç bilirim.

Anket formunun hazırlanmasında değerli görüşlerini bildiren sayın Yrd.Doç.Dr. Levent ÇELİK, Yrd.Doç.Dr. İlhan VARANK, Öğr.Gör. Mehmet YAPICI ve Öğr.Gör. Suphi ZSER'e teşekkür ederim.

Çalışmalarım sırasında gerekli kolaylıkları sağlayan Afyonkarahisar İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne sonsuz teşekkürü borç bilirim.

Ayrıca tüm hayatım boyunca bana karşı gösterdikleri zverilerden dolayı değerli aileme, kardeşime ve tez çalışmam sırasında bana desteğini esirgemeyen sevgili eşime teşekkür ederim.

Zübeyde EROL

ÖZGEÇMİŞ

Zübeyde EROL
İlköğretim Anabilim Dalı
Yüksek Lisans

Eğitim

Lisans : 1994 Hacettepe Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Alman Dili ve Edebiyatı
Lise : 1989 Dumlupınar Lisesi, Fen-Matematik Bölümü, Mersin

İş/İstihdam

1996 Sınıf Öğretmeni, Beyyazı İlköğretim Okulu, Afyonkarahisar

Kişisel Bilgiler

Doğum Yeri ve Yılı: Duisburg, Almanya, 10 Temmuz 1971
Medeni Hali : Evli ve İki Çocuk Annesi

Yabancı Dil

Almanca, İngilizce

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ.....	ii
ABSTRACT.....	iv
TEZ JÜRİSİ VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI.....	vi
ÖNSÖZ	vii
ÖZGEÇMİŞ	viii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar DİZİNİ	xiii
GİRİŞ.....	1
I. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	2
A) PROBLEM CÜMLESİ	2
B) ALT-PROBLEMLER	2
C) DEĞİŞKENLER.....	4
D) HİPOTEZLER (H_0).....	4
II. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	6
III. SINIRLILIKLAR	6
IV. TANIMLAR	7

BİRİNCİ BÖLÜM

I. SINIF YÖNETİMİ.....	8
A) SINIF YÖNETİMİ NEDİR?	8
B) SINIF YÖNETİMİ MODELLERİ.....	9
1. Tepkisel Model	10
2. Önleyici Model.....	10
3. Gelişimsel Model	11
4. Bütünsel Model.....	11
C) SINIF YÖNETİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	11

1. Öğrenci Durumları.....	11
2. Öğretmenin Özellikleri.....	12
3. Okul	13
4. Aile	13
5. Sınıfta Kullanılan Öğretim Yöntemleri.....	14
D) SINIF YÖNETİMİ BOYUTLARI	16
1. Fiziksel Düzen.....	16
2. Plan Program Etkinlikleri.....	21
3. Zaman Yönetimi.....	21
4. Davranış Yönetimi.....	22
5. İletişim	23
II. İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARI.....	26
A) İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARININ NEDENLERİ	27
B) İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARININ ÖNLENMESİNDE ÖĞRETMENİN ROLÜ	29
III. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	33
A) YURT İÇİNDE YAPILAN ARAŞTIRMALAR	33
B) YURT-DIŞI ARAŞTIRMALAR.....	36

İKİNCİ BÖLÜM

I. YÖNTEM.....	38
A) ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	38
B) EVREN VE ÖRNEKLEM	38
C) ÖLÇME ARACI VE VERİLERİN TOPLANMASI.....	39
1. Ölçme Aracının Hazırlanması	39
2. Ölçme Aracının Uygulanması	39
D) VERİLERİN ÇÖZÜMÜ VE İSTATİSTİKSEL İŞLEMLER.....	40

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR.....	42
A) ÖRNEKLEM İLE İLGİLİ BULGULAR.....	42
B) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ.....	45

C) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNE VE İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARIYLA BAŞ ETMEDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN CİNSİYET DEĞİŞKENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI.....	57
1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından Karşılaştırılması	57
2. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin cinsiyet Değişkeni Açısından Karşılaştırılması.....	60
D) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNE VE İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARIYLA BAŞ ETMEDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN YAŞ DEĞİŞKENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI	62
1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkeni Açısından Karşılaştırılması.....	62
2. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkeni Açısından Karşılaştırılması.....	70
E) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNE VE İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARIYLA BAŞ ETMEDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN MEZUN OLDUKLARI OKUL DEĞİŞKENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI	74
1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin <i>Mezun Oldukları Okul</i> Değişkeni Açısından Karşılaştırılması	74
2. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin <i>Mezun Olunan Okul</i> Değişkeni Açısından Karşılaştırılması	86
F) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNE VE İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARIYLA BAŞ ETMEDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN MEZUN OLDUKLARI BÖLÜM DEĞİŞKENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI.....	96
1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin <i>Mezun Oldukları Bölüm</i> Değişkeni Açısından Karşılaştırılması.....	96
2. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin <i>Mezun Olunan Bölüm</i> Değişkeni Açısından Karşılaştırılması.....	102

G) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNE VE İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARIYLA BAŞ ETMEDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN MESLEKİ KIDEM DEĞİŞKENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI.....	103
1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Karşılaştırılması	103
2. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Karşılaştırılması	111
H) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNE VE İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARIYLA BAŞ ETMEDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN OKUTULAN SINIF DEĞİŞKENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI	115
1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin Okutulan Sınıf Değişkeni Açısından Karşılaştırılması.....	115
2. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin Okutulan Sınıf Değişkeni Açısından Karşılaştırılması.....	125
I) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNE VE İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARIYLA BAŞ ETMEDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN SINIF MEVCUDU DEĞİŞKENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI	134
1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin Sınıf Mevcudu Değişkeni Açısından Karşılaştırılması.....	134
2. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin Sınıf Mevcudu Değişkeni Açısından Karşılaştırılması.....	141

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER	146
A) SONUÇLAR	146
B) ÖNERİLER	150
EKLER	152
KAYNAKLAR.....	157

TABLolar DİZİNİ

Sayfa No

Tablo 1. Örneklemdaki Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Açısından Dağılımı	42
Tablo 2. Örneklemdaki Sınıf Öğretmenlerin Yaş Açısından Dağılımı	42
Tablo 3. Örneklemdaki Sınıf Öğretmenlerin Mezun Olunan Okul Türü Açısından Dağılımı.....	43
Tablo 4. Örneklemdaki Sınıf Öğretmenlerin Mezun Olunan Bölüm Açısından Dağılımı	43
Tablo 5. Örneklemdaki Sınıf Öğretmenlerin Mesleki Kıdem Açısından Dağılımı	44
Tablo 6. Örneklemdaki Sınıf Öğretmenlerin Okutulan Sınıf Açısından Dağılımı	44
Tablo 7. Örneklemdaki Sınıf Öğretmenlerin Sınıf Mevcutları Açısından Dağılımı.....	44
Tablo 8. Örneklemda Yer Alan Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşleri.....	45
Tablo 9. Örneklemda Yer Alan Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşleri	53
Tablo 10. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından Test Edilmesi	57
Tablo 11. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin <i>cinsiyet</i> Değişkeni Açısından Test Edilmesi	60
Tablo 12. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşleri ve öğretmenlerin yaşlarına ilişkin ANOVA Testi.	62
Tablo 13. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	63
Tablo 14. Sınıf Öğretmenlerinin “İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	64
Tablo 15. Sınıf Öğretmenlerinin “Küme çalışmaları yapılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	65
Tablo 16. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ilgilerini çekmek ve derse katılımlarını sağlamak amacıyla öğretim yöntemi değiştiriliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır?	66
Tablo 17. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	67
Tablo 18. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	67
Tablo 19. Sınıf Öğretmenlerinin “Dersin akışına şarkı, fıkra, bilmeceye yer veriliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki	

	Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	68
Tablo 20.	Sınıf Öğretmenlerinin “Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	69
Tablo 21	Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşleri ve öğretmenlerin yaşlarına İlişkin ANOVA Testi.....	70
Tablo 22.	Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	71
Tablo 23.	Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	72
Tablo 24.	Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ders esnasındaki olumsuz tepkileri ve nedenleri anlaşılmasına çalışılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	73
Tablo 25.	Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında bire bir görüşülüyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	73
Tablo 26.	Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri ile mezun oldukları okula yönelik ANOVA Testi.....	75
Tablo 27.	Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmalarını sağlıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	77
Tablo 28.	Sınıf Öğretmenlerinin “En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	78
Tablo 29.	Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ilgilerini çekmek ve derse katılımlarını sağlamak amacıyla öğretim yöntemi değiştiriliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır?(Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	78
Tablo 30.	Sınıf Öğretmenlerinin “Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	79
Tablo 31.	Sınıf Öğretmenlerinin “Bulduğunuz yerin özelliklerine göre programda yer alan konular ile ilgili ekleme ve çıkarma yapılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır(Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	80

Tablo 32. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	81
Tablo 33. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıf kurallarından tüm öğrenciler eşit oranda sorumlu tutuluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	82
Tablo 34. Sınıf Öğretmenlerinin “Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	83
Tablo 35. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	84
Tablo 36. Sınıf Öğretmenlerinin “Dersin akışına şarkı, fıkra, bilmeceye yer veriliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	85
Tablo 37. Sınıf Öğretmenlerinin “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	85
Tablo 38. Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ile mezun oldukları okula yönelik ANOVA Testi.....	86
Tablo 39. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencinin sınıfta yapmış olduğu istenmeyen davranışın sonunda öğrenciye fiziksel baskı uygulanıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	88
Tablo 40. Sınıf Öğretmenlerinin “İstenmeyen davranışta bulunan öğrenciler sınıf ortamında sözlü olarak uyarılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	89
Tablo 41. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	90
Tablo 42. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	91
Tablo 43. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin olumlu davranışlarından duyulan memnuniyet sınıfta belli ediliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	92

Tablo 44. Sınıf Öğretmenlerinin “Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	93
Tablo 45. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ders esnasında yapmamaları gerekenler söyleniyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	93
Tablo 46. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrenciler sınıfta olumsuz davranışlarda bulunduğu sınıf dışına çıkarılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	94
Tablo 47. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ders esnasındaki olumsuz tepkileri ve nedenleri anlaşılmasına çalışılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	95
Tablo 48. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin “mezun oldukları bölüm” Değişkeni Açısından Test Edilmesi	96
Tablo 49. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin Mezun Olunan Bölüm Değişkeni Açısından Test Edilmesi	102
Tablo 50. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri ile mezun oldukları bölüme yönelik ANOVA Testi	104
Tablo 51. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmalarını sağlıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	105
Tablo 52. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	105
Tablo 53. Sınıf Öğretmenlerinin “Küme çalışmaları yapılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	106
Tablo 54. Sınıf Öğretmenlerinin “Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	106
Tablo 55. Sınıf Öğretmenlerinin “İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	107
Tablo 56. Sınıf Öğretmenlerinin “Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	108

Tablo 57. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	108
Tablo 58. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	109
Tablo 59. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	109
Tablo 60. Sınıf Öğretmenlerinin “Derse zamanında giriliyor ve zamanında çıkılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	110
Tablo 61. Sınıf Öğretmenlerinin “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?”İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	110
Tablo 62. Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ile mesleki kıdem değişkenine yönelik ANOVA Testi.	111
Tablo 63. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?”İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	112
Tablo 64. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?”İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	113
Tablo 65. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciyi yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır?(Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi). 113	
Tablo 66. Sınıf Öğretmenlerinin “Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	114
Tablo 67. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri ile okuttukları sınıfa yönelik ANOVA Testi.	115
Tablo 68. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta Dersin Amacına Uygun Materyaller Bulunduruluyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	117

Tablo 69. Sınıf Öğretmenlerinin “Küme Çalışmaları Yapılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	118
Tablo 70. Sınıf Öğretmenlerinin “Ders Anlatımında Yapılan Ders Planlarından Yararlanılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	119
Tablo 71. Sınıf Öğretmenlerinin “Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	120
Tablo 72. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	121
Tablo 73. Sınıf Öğretmenlerinin “Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	122
Tablo 74. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	122
Tablo 75. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ailevi durumları, maddi olanakları, belli rahatsızlıkları olup olmadığı biliniyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	123
Tablo 76. Sınıf Öğretmenlerinin “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	124
Tablo 77. Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ile okuttukları sınıfa yönelik ANOVA Testi.....	125
Tablo 78. Sınıf Öğretmenlerinin “Görme ve duyma güçlüğü çeken öğrenciler ön veya orta sıralara oturtuluyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	127
Tablo 79. Sınıf Öğretmenlerinin “En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	128
Tablo 80. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	128
Tablo 81. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerle olan ilişkilerde onların bireysel özelliklerine dikkat ediliyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi	

	Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	129
Tablo 82.	Sınıf Öğretmenlerinin “Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	130
Tablo 83.	Sınıf Öğretmenlerinin “Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	131
Tablo 84.	Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrenciler sınıfta olumsuz davranışlarda bulunduğu sınıf dışına çıkarılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	132
Tablo 85.	Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında bire bir görüşülüyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	133
Tablo 86.	Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri ile sınıf mevcudlarına yönelik ANOVA Tesi)	135
Tablo 87.	Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmalarını sağlıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	136
Tablo 88.	Sınıf Öğretmenlerinin “Küme çalışmaları yapılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	137
Tablo 89.	Sınıf Öğretmenlerinin “Ders anlatımında yapılan ders planlarından yararlanılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	137
Tablo 90.	Sınıf Öğretmenlerinin “İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	138
Tablo 91.	Sınıf Öğretmenlerinin “Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	139
Tablo 92.	Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	139
Tablo 93.	Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	140

Tablo 94. Sınıf Öğretmenlerinin “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	141
Tablo 95. Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ile sınıf mevcuduna yönelik ANOVA Testi.....	142
Tablo 96. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıfların Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	142
Tablo 97. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıfların Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır?(Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)	144
Tablo 98. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında bire bir görüşülüyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıfların Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır?(Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi).....	144

KISALTMALAR

Stand. Sap.: Standart sapma

A.O. : Aritmetik ortalama

f: Frekans

Değişken Gr. : Değişken grupları

Kareler Top. : Kareler toplamı

Serb. Der : Serbestlik derecesi

Kareler Ort.: Kareler ortalaması

N: Cevap veren öğretmen sayısı

GİRİŞ

Sınıf, eğitim-öğretim faaliyetlerini gerçekleştirildiği bir yaşama alanıdır. Sınıflar öğretme ve öğrenme durumlarının gerçekleştiği, öğretmen ve öğrencinin yüz yüze bulunduğu ortamlardır. Öğretmen sınıf içinde gerçekleşen davranışların ders amaçlarına uygun hale getirilmesinden ve öğrenme yaşantılarının düzenlenmesinden sorumludur(Başar, 2000:1)..

Sınıf yönetimi, plan – program, eğitim faaliyetleri, yer, zaman, öğretim yöntemleri, öğretmen ve öğrenci arası iletişimi gerçekleştirerek öğrenmeye uygun bir ortam ve düzenin sağlanması, sürdürülmesidir (Sarıtaş, 2000: 48). Sınıfı yönetmek, öğretmenin otoritesinin sınıfta hakim olması değil, daha çok öğrenmeyi sağlayıcı bir sınıf ortamının hazırlanması demektir (Tertemiz, 2000: 50). Sınıfta verimli bir eğitim-öğretim ortamının ve sınıf düzeninin sağlanması, sınıf öğretmenlerinin en önemli görevleri arasındadır. Aslında bu görevler birbiriyle karşılıklı etkileşim içerisindedir. Öğrenme ortamını rahatsız eden öğrenci davranışları öğretmeni ve sınıftaki diğer öğrencileri olumsuz bir şekilde etkilemekte, öğrenme ve öğretimin gerçekleşmesini zorlaştırmaktadır. Bununla beraber, etkili bir şekilde yönetilen sınıfta, öğrenme aktivitelerine daha çok zaman ayrılmakta ve öğrenciler zamanlarını öğrenme görevlerine aktif bir şekilde yoğunlaşarak geçirmektedirler.

Etkili bir öğrenme ortamı oluşturmada sınıf organizasyonu ve öğretim programının yönetiminin yanı sıra, öğrenci davranışlarının, özellikle de rahatsız edici, ya da uygun olmayan davranışların yönetimi, öğretmenler için büyük çaba gerektiren konulardan birisi olarak nitelendirilmektedir.

Sınıf yönetimi ve sınıf düzenini anlamak için sınıftaki aktivite programını anlamak çok önemlidir. Sınıfta dersin akışını bölen ya da sınıfı alternatif bir program ve aktiviteye çeken öğrenci davranışları yaramazlık olarak nitelendirilmektedir. Öğretmenin öğrenci ve kendi hakkındaki tutum ve algıları, öğrenci davranışlarının tanımlanması ve onlarla baş edilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Çocukların evden aldıkları olumsuz geri bildirimle rağmen, öğretmenlerin, öğrencilerin kendilerini algılama biçimlerini ve davranışlarını değiştirmeye yardım edebileceği gösterilmektedir.

Öğretmenin sınıfında en üst düzeyde öğretim faaliyetlerinde bulunabilmesi ve öğrencilerin derse katılma oranlarının yükselmesi için sınıf yönetimi ve istenmeyen öğrenci davranışlarını ortadan kaldırma konularında yeterli bilgiye sahip olması ve bu bilgiyi kullanabilme yeteneğinin olması gerekmektedir.

I. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okullarındaki sınıf öğretmenlerinin; sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğini kendi görüşlerine dayalı olarak belirlemektir.

A) PROBLEM CÜMLESİ

İlköğretim kurumlarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi ve istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri nelerdir ve bu görüşler arasında bazı değişkenler açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?

B) ALT-PROBLEMLER

1. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemler nelerdir?
3. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında yaşları açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında meslekteki kıdemleri açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?

6. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında mezun oldukları öğrenim kurumu açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?
7. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında mezun oldukları bölüm açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?
8. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında okuttukları sınıf açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?
9. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında sınıf mevcutları açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?
10. Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri arasında, cinsiyetleri açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?
11. Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri arasında, yaşları açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?
12. Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri arasında, meslekteki kıdemleri açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?
13. Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri arasında, mezun oldukları öğrenim kurumu açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?
14. Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri arasında, mezun oldukları bölüm açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?
15. Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri arasında, okuttukları sınıf açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?

16. Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri arasında, sınıf mevcutları açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?

C) DEĞİŞKENLER

Araştırmada kullanılan değişkenler; öğretmenlerin cinsiyetleri, meslekteki kıdemleri, yaşları, mezun oldukları öğrenim kurumu, mezun oldukları bölüm, okuttukları sınıf ve sınıf mevcutlarıdır.

D) HİPOTEZLER (Ho)

1. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında cinsiyet değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.
2. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında yaş değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.
3. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında meslekteki kıdem değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.
4. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında mezun oldukları öğrenim kurumu değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.
5. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında mezun oldukları bölüm değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.
6. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında okuttukları sınıf değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.

7. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında sınıf mevcutları değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.
8. Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerle ilgili görüşleri arasında, öğretmenlerin cinsiyet değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.
9. Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerle ilgili görüşleri arasında, öğretmenlerin yaş değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.
10. Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerle ilgili görüşleri arasında, öğretmenlerin meslekteki kıdem değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.
11. Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerle ilgili görüşleri arasında, öğretmenlerin mezun oldukları öğrenim kurumu değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.
12. Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerle ilgili görüşleri arasında, öğretmenlerin mezun oldukları bölüm değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.
13. Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerle ilgili görüşleri arasında, öğretmenlerin okuttukları sınıf değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.
14. Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerle ilgili görüşleri arasında,

öğretmenlerin sınıf mevcudu değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.

V. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bir eğitim kurumunda hedeflenen amaçlara ulaşılabilmesi, eğitim-öğretim programı kadar bu programı uygulayan öğretmenin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ve karşılaştığı problem davranışlara karşı kullandığı yöntemlere de bağlıdır.

Sınıf yönetimi ve problem davranışlarla baş etmede kullanılan yöntemler, özellikle öğretmenlik deneyiminin ilk yıllarında önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Öğretmenler ilköğretime başladıklarında en fazla sınıfın kontrolüyle başa çıkmaya vakit harcamaktadırlar. Tecrübesiz öğretmenlerin genellikle çocukların gereksinimlerindeki bireysel farklılıklar ve öğretimin kalitesi yerine, kendilerini güvence altına almaya çalışmaları nedeniyle sınıf yönetimi becerisi kaçınılmaz olarak acil üzerinde durulması gereken bir konu ve özellikle tecrübesiz öğretmenlere kazandırılması gereken bir yeterlidir.

Bu araştırmanın sonuçları ile sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediği konusunda öğretmen görüşleri saptanarak bu konuya dikkatlerin çekilmesi ve karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullanacakları yöntemler konusunda öğretmenlere ışık tutacağı düşünülmektedir.

VI. SINIRLILIKLAR

a) Bu araştırmanın verileri, sınıf öğretmenlerinin; sınıf yönetimi ve istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşlerini ölçen 40 itemle sınırlıdır.

b) Araştırmanın örneklemini, 2005–2006 öğretim yılında Afyon İl merkezindeki 20 ilköğretim okulunda görevli 213 sınıf öğretmeni ile sınırlıdır.

VII. TANIMLAR

Sınıf Yönetimi: Sınıf yönetimi, eğitim öğretim programı ve planı, eğitim etkinliği, öğretim yöntemi, zaman, mekan, teknoloji, öğretmen ve öğrenci arasında etkili bir eş güdümlenme gerçekleştirerek, öğrenmeye elverişli bir ortam ve düzenin sağlanması ve sürdürülmesidir (Sarıtaş, 2000:48).

İstenmeyen Öğrenci Davranışı: Sınıfta eğitsel çabaları engelleyen ve hedef davranışlara ulaşmayı engelleyen davranışlara, istenmeyen öğrenci davranışları denir. Bu çalışmada; sınıfta izin almadan konuşma, sınıf kurallarına uymama, sınıfta arkadaşlarının öğrenmesini engelleme, dikkatleri dağıtma, sınıfta huzuru bozacak davranışlarda bulunma gibi davranışlar istenmeyen öğrenci davranışları olarak adlandırılır.

BİRİNCİ BÖLÜM

I. SINIF YÖNETİMİ

Bu bölümde sınıf yönetiminin tanımlanması, sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemelerin ve davranışların belirtilmesi ve sınıf yönetiminde karşılaşılan istenmeyen öğrenci davranışlarının neler olabileceği hakkında genel bir literatür bilgilerine yer verilmiştir.

A) SINIF YÖNETİMİ NEDİR?

Sınıf, öğrenme ve öğretme etkinliklerinin gerçekleştiği, öğretmenin öğrencilerle yüz yüze bulunduğu bir yerdir. Bu nedenle sınıf yönetimi kavramı uzmanların çokça üzerinde durduğu bir konu olmuştur. Sınıf yönetimi becerisine sahip olmak, sınıf adı verilen öğretim ve öğrenme ortamlarına farklı bakış açılarıyla yaklaşmayı gerektirir. Çünkü sınıf, dört duvardan oluşan, tahtası, sırası ve masası olan sıradan bir mekan değil, öğretmenin ve öğrencilerin ihtiyacı olan sosyal etkileşimin büyük çoğunluğunun geçtiği sosyal mekandır.

Öğretmenin kişisel eğitim anlayışına göre, öğrencilerin eğitimsel amaçları etkili bir biçimde gerçekleştirebilmeleri ve öğrenmelerini kolaylaştıracak sınıf koşullarını oluşturup geliştirmeye yönelik kurallar, kavramlar ve ilkeler grubuna sınıf yönetimi denir (Köktaş, 2003:1; Aydın, 1998: 10; Binbaşoğlu, 1994:229).

Öğretimin etkili ve verimli olması için gerekli koşulların oluşmasını sağlayan tüm etkinlikler ve düzenlemelerle sınıf yönetimi ilgilenir

Öğretmenin eğitim ve öğretimde başarılı olabilmesi için sınıfın iyi yönetilmesi gerekmektedir. Bu nedenle öğretmenin sınıfla baş edebilme, lider olma özelliği ön plana çıkmakta ve grup dinamiklerini bilmesi önem kazanmaktadır. Bu bağlamda

yönetim ile öğretim birbiriyle bağlantılı olmaktadır. Bir bakıma sınıf yönetiminde başarılı olanlar genellikle iyi öğretmen özelliği taşımaktadırlar.

Öğretmenin temel görevi öğrencilerde hedefler doğrultusunda istendik davranış değişikliği meydana getirmektir. Ancak öğretmen bu temel görevini yerine getirirken, derslere devam etmeyenleri belirleme, öğrencilerin sınıf içi etkinliklerini ve ödevlerini kontrol etme, öğretim materyallerini düzenleme, sınıftaki çalışma koşullarını geliştirme, öğretimi engelleyici etmenleri ortadan kaldırma gibi bazı akademik olmayan işlerle de uğraşmak zorundadır. Sınıfta bu tür işlerin düzenlenmesi sınıf yönetimi olarak kabul edilmektedir. Sınıfın iyi yönetilmesi, öğretmenlik rolünün ön plana çıkmasını ve öğretmenin grup dinamizmini bilmesinin gerekliliğini öngörür. Bu bağlamda öğretim ve yönetim birbiriyle bağlantılı olmalıdır (Demirel, 1999:190).

Sınıf yönetimi öğrenci davranışlarını kontrol ve disipline etme etkinliği değildir. Öğretmen otoritesinin sınıfta hakim kılınması için bir dizi kuralları uygulama faaliyeti de değildir. Çağdaş ve modern yaklaşım ve anlayışa göre sınıfta öğrenmeyi sağlayıcı bir sınıf ortamının meydana getirilmesi sürecidir. Sınıf yönetiminin etkili ve başarılı olması durumunda bunun öğrenci başarısına da yansıdığı araştırmalarla sabittir. Etkili Sınıf Yönetiminin kurulduğu sınıfta tüm etkinlikler amaçlıdır, düzenlidir ve demokratik disiplinin sağlandığı bir ortamda gerçekleştirilir.

Çağdaş sınıf yönetimi yaklaşımı, sınıfı bir sistem olarak algılamayı gerektirir. Bu anlamda sınıf; öğrenci, öğretmen, ders programları, eğitim ortamı gibi iç, okul, aile ve çevre gibi dış etmenlerin etkileşim alanıdır. Dolayısıyla sınıf içi yaşam, gerçek yaşamdan ayrılmış bir ortam değil, canlı ve dinamik süreçler toplamıdır. Öğretmen, bu sürecin iç ve dış dinamiklerini oluşturan koşulların bilincinde olmalıdır. Kolektif ve duyarlı bir sınıf atmosferi sağlanarak eğitimin kalıcılığı artırılır. Çünkü davranış değişikliği sürecinin, sadece sınıfla sınırlandırılması, gerçekçi ve geçerli bir yaklaşım değildir (Aydın,2000:5).

Öğretmenin bireysel özellikleri, ders anlatırken kullandığı öğretim stratejileri, yöntem ve teknikleri de sınıf yönetimini etkilemektedir(öğretme sanatı/uygulama).

B) SINIF YÖNETİMİ MODELLERİ

Öğretmen, öğretim yılının bütünü içerisinde bir ders saatinden bir döneme kadar süren çeşitli etkinlikleri planlamak, uygulamak ve değerlendirmek durumundadır. Her

etkinliğin amaca uygun yürütülebilmesi farklı farklı sınıf yönetimi modelleri gerektirir (Saritaş, 2000:52).

Eğitim alanındaki gelişmeler toplumsal gelişmelere de bağlı olarak sınıf yönetimi modellerini baskıcı modelden demokratik modellere, şekilsellikten hedefe yönelimliye, öğretmen ağırlıklıdan öğrenci ağırlıklıya yönlendirmiştir (Başar, 2000:14-15). Sınıf yönetimi modelleri tepkisel, önleyici, gelişimsel ve bütünsel olmak üzere dört alt grupta toplanabilir.

1. Tepkisel Model

Bu model istenmeyen davranışa uygun tepkiyi öngörür. Modelin amacı kabul edilemez davranışın değiştirilmesidir. İstenmeyen davranışların kontrol altına alınmasında, ödül ve ceza caydırıcı rol oynar. Yine istenmeyen davranışın olumlu veya olumsuz pekiştiricilerle önlenmesi esastır. İstenmeyen sonuç mutlaka bir tepki görür. Model, “etki tepkiyi doğurur” endişesi ile çok daha dikkatli kullanılmalıdır (Saritaş, 2000: 52-53). Etkinliklerin yönelimi gruptan çok bireydir. Bu modele sık baş vurmada zorunda kalan öğretmenin, sınıf yönetimi becerilerinin yüksek olmadığı, diğer üç modeli dikkatli kullanmadığı söylenir (Başar, 2000:15).

Sınıfta yapılması istenmeyen herhangi bir davranış meydana gelmiş ise bu model kullanılabilir.

2. Önleyici Model

Planlama düşüncesine bağlı, geleceği tahmin etme, istenmeyen davranışı oluşmadan önleye dayalıdır. Amacı, sınıfta sorunların ortaya çıkmasına engel olan bir düzenleyiş ve işleyiş oluşturarak, tepkisel modele gereksinimi azaltmaktır (Başar, 1999:16). Bunun için ortam ve işleyişten kaynaklanabilecek olası sorunlar ve ortaya çıkabilecek sonuçlar hakkında önceden hazırlıklar, önleyici düzenlemeler yapılır. Ortam, plan ve programlar, kurallar bu anlayışla ele alınır (Saritaş, 2000:53). Önlemler, bireysel davranışlara karşı değil tüm sınıf göz önüne alınarak alınır. Model iyi çalıştırılırsa, istenmeyen davranışları önleyici kuralların konması ve istenen davranışa kolayca ulaşabilmek için uygun ortamın hazırlanması sağlanmış olur.

3. Gelişimsel Model

Sınıf yönetiminde öğrencilerin, fiziksel, duygusal ve deneysel gelişim düzeylerinin gerektirdiği uygulamaların gerçekleştirilmesini esas alır. Ancak bu uygulamaya geçmeden önce öğrencilerin buna hazırlanması gereklidir (Jacobsen, 1985:244; Akt: Başar, 1999:16)

4. Bütünsel Model

Sınıf yönetimini etkileyen tüm öğelerin birlikte dikkate alınmasını öngörür. Önlemler sınıf yönetimine öncelik verme, gruba olduğu kadar bireye de yönelme, istene davranışa ulaşabilmek için istenmeyen davranışın nedenlerini ortadan kaldırma amacı vardır. İstenen davranışa ancak uygun ortamda ulaşabildiği, bunun için bu ortamın sağlanması gerektiği ve istenmeyen davranışlar görüldüğü zaman buna neden olan durumları ortadan kaldırmak gerektiğini amaç edinmiştir (Başar, 1999:17).

C) SINIF YÖNETİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Okul bir bütün olarak ele alınır. Okul, yetkilerin ve etkilerin birbirine girdiği kompleks bir kurumdur. Okul müdürü, serbest olmadığı gibi sınıf yöneticisi olan öğretmende tam anlamıyla bağımsız değildir. Kanun ve yönetmeliklerle, görevler, sorumluluklar ve yetkiler belirlenmiştir. Öğrencilerinde okulda ve sınıfta kurallar çerçevesinde hareket etmesi gerekir. Dolayısı ile öğretmen ve sınıf, bütün etkilerden uzak tutulmuş bir sisteme sahip olmadığından, bunların hepsi sınıfın yönetimini olumlu veya olumsuz etkilemektedir.

1. Öğrenci Durumları

Öğrencilerin; yaşları, kültür seviyeleri, ruhsal durumları, maddi durumları, ön yargıları, inanç ve değer yargıları sınıfı oldukça etkiler.

Sınıftaki her öğrenci birbirinden farklıdır. Bu hem fiziksel açıdan, hem psikolojik yönleri ile hem de öğrencilerin geldikleri çevre açısından. Dolayısıyla öğretmenin karşısında farklı farklı çevrelerden gelmiş farklı farklı öğrenciler vardır. Bu da öğretmenin sınıf yönetiminde uygulayacağı stratejileri etkilemektedir.

Öğretmenler öğrencilerini iyi tanımalıdırlar. Ders içi ve ders dışı etkinliklerde çocuklar fazla zorlanmamalı ve öğrencinin durumuna göre öğretmen beklenti içinde olmalıdır. Sınıf ortamında veya dışarıda öğrencilerin yapısal farklılıkları öğretmen

tarafından iyi gözlenip, gerektiğinde kişiye uygun yaklaşım tarzı sergilenebilmelidir (Boz, 2003: 71-72).

2. Öğretmenin Özellikleri

Öğretmenin öğrenciye yaklaşımı her şeyden fazla etki uyandırır. Başarıyı sağlayan etmen öğretmenin çok bilgili olmasından çok, öğrencilerinde olumlu bir etki bırakmasıyla bağlantılıdır.

Sınıf ortamında birincil derecede öğretici rolü olan öğretmen davranışı, öğrencinin öğrenmesinde büyük önem taşımaktadır. Öğrenciler, öğretmenin sınıf içi hareketinin öğretilen konu ile ilişkilendirmeye çalışırlar. Bu nedenle, öğretmenin sınıf içi hareketi, öğrenilen konu ile tutarlı ve öğrencinin öğrenmesini kolaylaştırıcı nitelikte olmalıdır (Celep, 2002: 158).

Öğretmenlerin, konuların yetiştirilmesi düşüncesiyle, öğrencileri hızlı ders işleme konusunda zorlamaları sınıf yönetimini etkileyen faktörlerden biridir. Bu yöntem, sınıftaki başarıyı düşüreceği gibi öğrenciyi de okuldan soğutmaktadır. Öğrencinin dikkatini dağıtan ve öğrenmesini etkileyen sınıf içi etmenlerden bazıları şunlardır(Celep, 2002: 159–160):

- Öğretmen bir şeyi söylerken başka bir şey yapıyorsa ikili ileti verilmiş olur. Örneğin; öğretmenin bir öğrenciye “Beni görmeye geldiğiniz için mutlu oldum”, derken öğrencinin notlarını aynı anda deftere yazması.
- Öğretmenin farklı seviyelerdeki öğrenciler için aynı ders planını uygulaması. Öğrencilerin seviyelerine inmemesi.
- Her öğrencinin birbirinden farklı olduğunu göz ardı edilip, aynı başarının tüm öğrencilerden beklenmesi.
- Öğretmenin sınıfındaki öğrencilerle göz temasında bulunmaması ve ideal sınıf yönetiminde, öğretmen, gözlerini, sürekli öğrenciler üzerinde gezdirmeli ve sınıfın bir köşesinden diğer köşesine doğru kaydırmalıdır (Rinne,1997:143).
- Öğretmenin ses tonunu iyi bir şekilde ayarlayamaması.
- Öğretmenin sınıf içindeki öğrenciler arasında ayrımcılık yapması.

- Öğretmenin öğrencilerinin güvenini sarsacak davranışlarda bulunması. Verdiği sözleri tutmaması.
- Öğretmenin, öğrencilerinden gelen sessiz mesajları fark etmemesi.

3. Okul

Öğrenme çevresi geniş olmalıdır. Sınıf anlamlı bir biçimde zenginleştirilmeli ve öğrencilerin çeşitli duyu organlarına seslenici bir niteliğe kavuşturulmalıdır. Öğrenme ortamı öğrencilerin ilgi ve merakını karşılayıcı nitelikte olmalıdır. Yönetici, öğretmenle işbirliği içinde çalışarak, öğrenme koşullarını geliştirmelidirler.

Okulun bulunduğu yerin ve çevrenin alt yapısının olumsuzlukları, sınıfta olumsuzluk sebebi olabilir. Okulun çevresinin gürültülü olması, sınıfların dışarıdan, dışarının sınıflardan görülmesi, okula ulaşımın zor olması olumsuz davranışlara sebep olur. Bu açıdan okul bu gibi olumsuzluklardan mümkün olduğunca arındırılmalıdır. Okulların çevresindeki yerler yetkili makamlarca düzenlenmelidir.

4. Aile

Anne ve baba, çocuğa okulda nasıl daha iyi öğrenebileceğini ya da mutlu olabileceğini öğretmeden önce, çocuğu olduğu gibi, kendisi olarak görmeyi öğrenmelidir. Buna bağlı olarak anne ve baba çocuğunu iyi tanıyarak beklenti düzeyini gerçekçi kılabilenlidir.

Her çocuğun başarısı başkalarıyla kıyaslamak yoluyla değil, kendi gelişimi içinde değerlendirilmelidir. Başarı çocuğun dünü ile bugünü arasındaki değişimdir. Kıyaslamak reddetmektir (Yavuzer, 2002:78).

Öğrencilerin stresleri, temel ihtiyaçların karşılanamamasından kaynaklanabildiği gibi, erişkinlerle öğrencilerin algılama farklarından da kaynaklanabilir. Çocuklar için stres yaratıcı ortamlar arasında anne ve babanın ölümü, boşanmaları, yakın bir aile üyesinin ölümü, anne veya babanın yeniden evlenmesi, aile içinde hastalık sayılabilir. Bu gibi durumlara maruz kalmış olan öğrenciler, kendilerini yetersiz hisseder ve bu duygu ile sınıfta ya içe kapanık haller sergilerler veya çok agresif olurlar (Yavuzer, 2003:165–166).

Öğrencilerin ailede bağırma, dayak, azarlama, tehdit, ihmal etme, terk etme, evden uzaklaştırma gibi davranışlarla karşılaşmaları onların sınıf içindeki tutumlarını

etkileyecektir. Ailenin çocuğuna karşı aşırı korumacı olması öğrencileri olumsuz davranışlarda yüreklendirebilir. Böyle velileri uygun bir şekilde uyarmakta fayda vardır.

Yapılan araştırmalar gösteriyor ki, çocukların okula başladığı ilk dönemde okul korkusunun, okul başarısızlığının arkasındaki önemli etkenlerden birisidir. Ayrıca öğrencilerin okulda göstermiş oldukları davranış bozukluklarının tedavi gerektirecek kadar ağır boyutlarda olmasının nedeninin, okuldaki davranış biçimi ile aile içindeki davranış biçimi arasındaki farklılıktan kaynaklandığı düşünülmektedir(Ergün, 1992:136). Buna bağlı olarak, ailede anne ve babanın eğitim düzeyleri ve sosyal çevreleri de öğrencilerin davranışlarını şekillendirdiği söylenebilir.

5. Sınıfta Kullanılan Öğretim Yöntemleri

Öğretmen dersten önce mutlaka kendini derse hazır hissetmelidir. Sınıfa girmeye hazırlanan öğretmen, öğrenmeyi gerçekten etkinleştirmek için öğreteceği konu hakkında yeterince bilgi sahibi olmalıdır. Öğretmen dersini anlatacağı öğrenci grubunu iyi tanımalı ve ona göre bir ders planı hazırlamalıdır. Konuyu anlatırken kullanacağı araç ve gereçleri belirlemeli ve bunları dersten önce sağlamalıdır. Dersinde kullanacağı yöntem ve teknikleri belirlemelidir (Ercan, 1997:17–18).

Etkili ve başarılı bir öğretim; sınıf şartlarına, öğrenci durumuna ve dersin konusuna göre uygun bir eğitim öğretim yöntemi seçmeye bağlıdır. Gardner insanda sekiz zeka alanının olduğunu belirtmektedir. Bunlar; Dil zekası, matematik-mantık zekası, uzamsal zeka, müzikal zeka, bedensel - kinestatik zeka, sosyal zeka, öze dönük zeka, doğa zekasıdır. Öğretmen bunu göz önünde bulundurarak öğretim yöntemi seçmelidir.

Anlatım yöntemi, sınıfta en çok kullanılan yöntemdir. Çoklu zeka kuramına göre, sözel dilsel zekaya sahip olan insanların, bilinçli olarak tercih ettikleri bir öğretim yöntemidir. Öğretmen konuyla ilgili bilgilerini sözel olarak öğrencilere aktarır. Dersin terminolojisini ve kavramlarını derinlemesine açıklar.

Anlatım yöntemini tercih edenlerin özellikle şunlara dikkat etmesi gerekir (Boz, 2003:89–90). Konular anlatılırken basit, kısa ve anlaşılır cümleler kullanılmalıdır. Konuşma dili basit ve anlaşılır olmalıdır. Dersin konusu net olmalı, konular anlatılırken konu başlıkları tahtaya yazılmalıdır. Ses tonu ve beden dili iyi ayarlanmalıdır. Öğretmenin anlatım yöntemini kullanmak zorunda kaldığı durumlarda şekil, sembol,

resim, jest ve mimiklerden faydalanması ve konuyu ilgi çekici hale getirmesi gereklidir. Dersin ne kadar anlaşıldığı sık sık ölçülmelidir.

Örnek olay yöntemi, herkesin bilip takip ettiği bir olaydan yola çıkılarak sunulmak istenen konu öğrencilere verilmelidir. Aynı zamanda bir okuma parçasından yola çıkılarak üzerinde yorumlar ve görüş alış verişi yapılabilir. Daha önceden bilinen konu okunan bu örnek olay okunan örnek parça ile irtibatlandırılabilir.

Tartışma yöntemi, genelde savunulan bir fikrin doğruluğunu ispat için kullanılan bir yöntemdir. Tartışma öğretmen öğrenci arasında olabileceği gibi, öğrenciler arasında da yapılabilir. Bu yöntemde konunun dağılmaması için öğretmenin tartışmayı büyük bir ustalıkla yönetmesi gerekir. Tartışma kuralları öğrencilere ders başında hatırlatılmalıdır. Ses tonunun iyi ayarlanması kavga ediyor izleniminin verilmemesi gerekir.

Göstererek Yapma yöntemi, usta çırak ilişkisini andıran bir yöntemdir. Bu yöntemin öğretim süreci “yap”, “göster”, “söyle” ve “yaz” basamaklarına ilişkin etkinlikleri içermektedir. Yap, göster, söyle ve yaz basamaklarında öğretmenin gerçekleştirdiği hareketin her biri çocuk tarafından bir karşı hareketi gerektirir. Çocuklar, öğretmeni beceri yaparken görürler, beceriyi açıklamasını dinlerler. Daha sonra çocuklar beceriyi kendileri yaparlar, gösterirler, ne yaptıklarını söylerler ve yazarlar. Basamaklandırılmış yöntemle öğretim yapılırken çocuktan; yaparak, göstererek, sözlü ve yazılı dil kullanarak bir tepkide bulunması beklenmektedir. Çocuk doğru tepki verdiğiğinde davranışı pekiştirilmekte, yanlış tepki verdiğiğinde ise öğretime geri dönülmektedir(T.C. Milli Eğitim Bakanlığı web.sayfası). Öğretmen, konunun uygulanması ve yapılması gereken yerlerini önce kendisi açıklar ve bunları uygular. Beden eğitimi derslerinde ki hareketlerin önce öğretmen tarafından gösterilmesi gerekir. Beceri isteyen derslerde müzik, resim, iş teknik gibi mutlaka öğretmen göstererek yaptırma yöntemini kullanmalıdır.

Soru Cevap yöntemi, kullanan öğretmenin kaliteli soru sorma birikimi olmalıdır. Öğretmenin her sorduğu soru dersi belli bir amaç doğrultusunda yönlendirmelidir. Kolay sorular seçilmeli ve zorlanılan durumlarda öğretmen destek olmalıdır. Soru sorarken sınıftaki tüm öğrenciler konuşturulmaya çalışılmalıdır. Cevapları gönüllü olarak verecek çocuklar öncelikle tercih edilmelidir. Doğru cevap

vermeyen çocuklar incitilmeden cevabın yanlış olduğu söylenmeli, doğru cevaplar anında desteklenip pekiştirilmelidir.

Panel yöntemi, sınıftaki birkaç gönüllü öğrenciye konu önceden verilir. Öğrenciler konuya hazırlanırlar ve sınıfın önünde konuyu anlatırlar. Sınıftaki diğer öğrenciler de o öğrencilere konu ile alakalı sorular sorarlar. Böylece bütün sınıfın dikkati toplanmış olur.

Dramatizasyon yöntemi, ders esnasında her hangi bir ön hazırlık yapmadan belli konular işlendikten sonra bir dramatizasyon çalışmasıyla öğrenmeler pekiştirilebilir. Dramatizasyon yazılı halde bulunan bir oyunun sınıf önünde oynatılması şeklinde de olur. Ayrıca öğretmen birçok konuyu dramatizasyon yöntemi ile kendisi de anlatabilir.

Gezi-Gözlem yöntemi, bu yöntem genellikle ünite konuları ile alakalı yerlerin öğrencilere yerinde gösterilerek ve yerinde anlatılarak öğretilmesinde kullanılır. Biraz masraflı ve sorumluluğu büyüktür.

D) SINIF YÖNETİMİ BOYUTLARI

Sınıf yönetimi etkinlikleri beş boyutta ele alınmaktadır (Başar,1998: 13–14; Aydın, 2000: 25–26).

- Fiziksel Düzen
- Plan Program Etkinlikleri
- Zamana Etkili Kullanma
- Öğretmen öğrenci ilişkisi
- Davranış Düzenlemeleri

1. Fiziksel Düzen

Okul ve sınıfın fiziki durumları; ses, görüntü, büyüklük ya da darlık, ısı, ışık, sıcaklık ya da soğukluk, oturma düzeni, öğrenci sayısı sınıf yönetimini doğrudan etkiler. Fiziksel rahatlık eğitim öğretimi olumlu yönde etkiler. Öğrenme için en uygun fiziksel çevrenin hazırlanması, yönetici öğretmen işbirliğinden yönetici mimar işbirliğine uzanır.

Okulun ve sınıfın fiziksel yapısının en azından şu nitelikleri taşıması beklenir (Fidan,1986:75).

Fiziksel ortam, sınıf ve sınıfın donatımını kapsar. Fiziksel ortamın doğası ve organizasyonu davranış üzerinde doğrudan etkilidir. Eğitim ortamının fiziksel özellikleri, etkili sınıf yönetiminin sağlanmasında önemli bir unsurdur. Sınıfta fiziksel değişkenlerin (öğrenci sayısı, ısı, renk, ışık, temizlik, görünüm, görüntü) düzenlenmesi öğretmenin sorumluluğundadır. Etkili bir sınıf yönetimi için eldeki olanaklar ölçüsünde fiziksel değişkenlerin güdüleyici, öğretici ve ilgi çekici bir biçimde düzenlenmesi gerekmektedir. Öğretmen-öğrenci ilişkileri, geniş ölçüde bu fiziksel değişkenler tarafından etkilenir. Eğitim türü ve düzeyi, dersin amacı gibi değişkenlere göre yapılandırılmış sınıf ortamı, öğrencilerin güdülenmesini kolaylaştırır. Yapılandırılmış ortam sınıfta yer alan fiziksel özelliklerin amaca uygun düzenlenmesini tanımlamaktadır. Öğretmen her durumda eldeki olanaklar ölçüsünde düzenlenebilecek en uygun sınıf ortamının sağlanması için uğraşmalıdır. Çünkü etkili öğrenme-öğretme süreci için fiziksel ortamın uygunluğu esastır (Aydın,2000:28–29).

Sınıf ortamı, bir öğrenme laboratuvarı olarak düzenlenmelidir. Ancak bu şekilde derse olan ilgi artırılabilir, öğrencilerin derse olan ilgileri artırılabilir. Öğrencilerin okul dışındaki yaşantıları okula taşınmalıdır. Sınıf sadece ders dinlenen bir yer değil, öğrencilerin birlikte olmaktan haz duydukları, beraberce araştırma yaptıkları bir laboratuvar gibi olmalıdır (Başar, 1999:35).

Sınıflarda öğrenci sayısına uygun sayıda sıra bulunmalıdır. Sınıf gerekli ısı ve ışık yönünden yeterli olmalıdır. Sınıflarda yazı tahtası, mevsim şeridi, tarih şeridi, gerekli sergi panoları bulunmalıdır. Türkiye’de ilköğretim kurumlarında bulunan sınıflara bakıldığında önemli ölçüde sınırlılıkların bulunduğu görülmektedir. Sınıflarda en sık görülen değişiklik, öğrencilerin oturma düzenine ilişkin yapılan değişikliktir. Sınıflarda bunun dışında öğrenme materyallerine ilişkin bir değişiklik genellikle söz konusu değildir (Türnüklü, 2000:37). Fiziksel düzenin sağlanmasında öğrenci sayısı ve yerleşim düzeni faktörleri göz önünde bulundurulmalıdır;

a) Öğrenci Sayısı:

Eğitim etkinliklerinin oluşturduğu alanın öğrencilerin fizyolojik ihtiyaçlarına ve öğretim etkinliklerine uygun olması gerekir. Fiziki ortamı etkileyen en önemli faktör

sınıfta bulunan öğrenci sayısıdır. Ancak kalabalık olmayan sınıflarda öğretmen öğrenci etkileşimi daha fazla ve daha iyi olmaktadır. Öğretmen böyle sınıflarda öğrencileriyle birebir ilgilenme şansı bulabilir, onların gelişimlerini takip edebilir, olumsuz durumlarını tespit edebilir ve sınıfı daha iyi yönetebilir. Kalabalık sınıflarda ise sınıf düzenini sağlamak, öğrencilerin dikkatlerini toplamak oldukça güçtür (Küçükahmet, L., 2001:104).

Sınıfta öğrenci sayısının genel olarak 30'un üstünde olması istenmeyen bir durumdur. Ancak öğrenci sayısının; dersin niteliğine, eğitimin düzeyine ve türüne göre değişebileceği düşünülmektedir. Öğrenci sayısı, izlenecek öğretim yöntemini belirlemede de, önemli bir etkidir. Kalabalık sınıflarda daha çok anlatım yöntemi kullanılırken, az öğrencilerin bulunduğu sınıflarda bireysel öğretim yöntemlerine daha çok yer verilmektedir.

Kalabalık sınıflarda öğrencinin güdülenmesi ek bir zaman gerektirir. Öğretmen bu amaçla dersin ve konunun özelliklerine göre uygun çalışma teknikleri geliştirerek, öğrencinin derse katılımını sağlamalıdır. Bu durumda küme çalışmaları yoluyla işbirlikçi öğrenme tekniklerinden yararlanmak mümkündür. Kalabalık sınıf ortamında öğrencinin dikkatinin kolay dağılabileceği unutulmamalı, dolayısıyla öğretimin öğrenci merkezli olmasına özen göstermelidir (Aydın, A., 2000: 36)

b) Yerleşim Düzeni:

Sınıfta sıraların yerleştirme biçimi ve oturma düzeni de öğrencileri olumlu veya olumsuz etkileyebilir. Sınıflarda oturma düzeni önemli bir konudur. Bunun sağlıklı olmaması sınıfta önemli problemlere yol açmaktadır.

Sınıf yerleşim düzeni biçimleri dört grupta toplanabilir:

- Klasik düzen
- Küme Düzeni
- Bireysel Düzen
- Daire Düzeni

Klasik yerleşim düzeni, öğrenci sıralarının sütun ve kolon şeklinde yerleştirildiği, öğrencilerin çoğunun birbirini göremediği, enselerini gördüğü yerleşim

düzenidir (Başar, 2000:36). Bu sınıf yerleşim düzeni, anlatım yöntemi ve öğretmenin aktif olduğu durumlar için uygundur. Öğrencilerin öğretmene odaklanması ve dikkatlerini tek bir kişiye vermeleri gereklidir. Öğrenci katılımını ve iletişimini sınırlar. Bu durum öğrenci dikkatinin çabuk dağılmasına ve dersten kopmaya neden olur. Böyle sınıflarda öğrenciler birbirleriyle olumlu iletişim geliştiremezler. Bu yerleşim düzeni son yirmi yıldır birçok batı ülkesinde tamamen ve kısmen terkedilmiştir (Türnüklü, 2000:38).

Küme düzeni, öğrencinin dersin, konunun özelliklerine göre sınıfta değişik gruplar oluşturması ile sağlanır. Bu düzen öğrencilerin birbirleriyle iletişim kurup yardımlaşarak öğrenmelerine, liderlik özelliklerini geliştirmesine ortam hazırlar. Küme düzeninin getirileri çoktur. Derse aktif katılımı, yardımlaşmayı, tartışmayı, dinlemeyi, birlikte çalışmayı, yaparak ve yaşayarak eğitilmeyi sağlar. Problemlerin çözümünde grupça hareket etmenin, çözüm yollarını bulmada yardımlaşmanın öğrencilerin başarılarının yanında sosyal ve psikolojik durumlarına da etkileri olumludur. Özellikle öğrenilenlerin grupça örneklenmesi, pekiştirilmesi, denetlenmesi için uygundur. Laboratuvar çalışmalarının bir dilimi bu yöntemle gerçekleştirilebilir (Başar, 1997:36-37).

Küme düzeni kalabalık sınıflarda öğretmenin sıkça başvurduğu anlatım yöntemine alternatif olarak kümelerle çalışma yöntemine zemin hazırlar. Böylece öğretmenin sürekli verici olduğu sıkıcı sınıf atmosferi yerine daha renkli bir atmosfer sağlanmış olur. Öğrencilerin birbirlerinden öğrenebilecekleri çok şey vardır. Sürekli aynı şekilde gruplandırma, başlangıçta öğrenciler arasında bulunan olumlu yarışma ve paylaşma duyguları yerine, giderek yıkıcı rekabet ve çatışma duygularının gelişmesine neden olabilir. Bunu engellemek için öğrencilerin sık sık farklı öğrencilerle farklı gruplar oluşturarak çalışmaları sağlanmalıdır (Aydın, 2000:30–31).

Bireysel Düzen, öğrenci masalarının ve oturma yerlerinin, öğrencilerin yüzleri duvara gelecek şekilde yerleştirilebilir. Bu düzende amaç öğrencilerin birbirlerinden rahatsız olmadan bireysel olarak çalışmalarına ortam hazırlamaktır (Başar, 1997:39). Bireysel yerleşim düzeni öğrencilerin bireysel özelliklerine göre kendi düzeyinde ve hızında çalışmalarına olanak sağlar. Her öğrenci kendisi ile rekabet içerisindedir.

Daire Düzeni, sınıfın tamamını bir grup olarak ele alır. Öğrencilerin tamamının ilk sırada oturuyor hissini verdiği ve öğretmenin her bir öğrenciyle göz temasının olduğu bir sınıf düzenidir. Bu düzen, öğrenci sayısının az olduğu sınıflarda uygulanabilir. Öğrencilerin tamamına söz alma, dinleme, konuşma, tartışma, kendini gösterebilme fırsatı verir. Öğrencilerin birbirleriyle de karşılıklı iletişim kurabildikleri ve öğretimin daha kolay yapıldığı bir yerleşim düzenidir. Farklı kaynaklarda bu sınıf düzeni U düzeni olarak da adlandırılır (Başar, 1997:41; Türnüklü, 2000:39).

c) Isı, Işık, Renk

Isı, öğrencilerin derse yönelik konsantrasyonunda etkiliyken ışık insan psikolojisi üzerinde etkili olan önemli bir fiziksel değişkendir. Sınıfta iyi renk uyumunun sağlanması da göz estetiği ve zihinsel etkinlik açısından uyarıcı etkiler yaratabilir. Bu nedenle öğretmenin mutlaka sınıfın rengi, aydınlatma düzeni konularına dikkat etmesi gerekir.

d) Gürültü

Öğretmen-öğrenci etkileşimini olumsuz yönde etkileyen bir değişken olan gürültü, derse yönelik ilgi ve dikkat kaybı gibi nedenlere bağlı olarak ortaya çıkar. Huzurlu bir öğretim ortamının sağlanması için öğretmen öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini her durumda uyanık tutmalıdır.

e) Temizlik

Temizlik alışkanlığı kazanmak öğrencilerin gelişimi için gereklidir. Bedensel temizliğin önemini kavrayan öğrencinin aynı duyarlılığı çevresi için de göstermesi çok doğal bir tepkidir. Sınıf ortamının temiz olması öğrencinin temizlik konusunda hassas davranmasını sağlar ve bunu tutumu alışkanlık haline getirmesinde rol oynar. Sınıf ortamının sık sık havalandırılması ortama oksijen akımını sağlayacaktır. Bu da öğrencilerin daha aktif ve zinde olmalarına etkindir.

f) Görünüm

Sınıftaki eşyaların uyumlu ve amaca uygun olarak yerleştirilmesi gereklidir. Uygun bir görünüm öğrenciyi olumlu yönde etkiler ve öğrencinin seçici bir kişilik kazanma bilinci geliştirmesine de katkıda bulunur (Ayhan Aydın, Sınıf Yönetimi, Anı Yayıncılık, Ankara, Eylül 1998, s 43.)

2. Plan Program Etkinlikleri

Sınıfta lider olmayı, sınıfını etkilemeyi isteyen bir sınıf yöneticisi, önce bu konuda istekli olmalı ve bu konuda gerekli hazırlıkları yapmalıdır. Öğretmen sınıfına hiçbir zaman hazırlıksız ve plan yapmadan girmemelidir.

Sınıf yönetimi ile oluşturulacak öğrenme çevresi öğrencilerde öğrenme isteğini, bilgiyi almaya hazır bulunuşluğu, derslerin içeriğinin anlaşılmasını artıran bir öğretim çevresidir. Öğrenme etkinliklerinin düzenleyicisi olarak öğretmen, öğrenci üzerine odaklanan öğrenci merkezli bir öğretmeni de ifade etmektedir. Öğrenme çevresi; fiziksel, sosyal ve eğitimsel çevre olmak üzere üç kavramı ihtiva eder. Öğretmen ihtiyaçlara göre her kavramı öğrencileriyle etkili bir iletişime girerek iyi plânlayabilmeli ve yönetebilmelidir.

Başarılı bir sınıf yönetiminin en temel anahtarı uygulamalar ile ilgili olarak plân yapmaktır. Öğretmen yapacağı plânla birlikte etkili bir biçimde başarılı olabilmek için istenmeyen davranışları ortaya çıkaran olayları da hesaba katarak davranışını oluşturmalıdır. Bu bağlamda öğretmen, uygun bir öğretim yöntemi belirlemez ve esnek bir yaklaşım biçimi sergilemezse en iyi ders plânı bile başarısızlığa uğrayabilir. Sınıftaki zamanın kullanımı ile ilgili çalışmalar zamanın öğrenme üzerinde önemli bir faktör olabileceğini, zamanın kullanımına sadece öğretmenlerin değil, öğrencilerin de ihtiyacı olduğunu göstermiştir.

Çoğu disiplin sorunları derse düzenli bir başlangıç yapılamamasından kaynaklanmasına rağmen, ikinci en çok sorun yaratan kısım ise dersin bitimidir. Dikkatli bir şekilde plânlanmış bir ders bitimi tecrübeli öğretmenler bir uygulamadan diğerine geçişi başarıyla yapabildikleri bir yöntemdir.

3. Zaman Yönetimi

Zaman yönetiminde esas olan, elde mevcut zamanı faaliyetlerimiz açısından en etkin nasıl planlayabileceğimiz ve bu planlamayı ne şekilde uygulayabileceğimizi ortaya koymamızdır. Sınıfta zamanı etkin kullanmanın en önemli koşulu planlı olmaktır. Planlı çalışma alışkanlığı zamanı etkili kullanmada öğretmenlere de her zaman yardımcı olacaktır. Etkili bir öğretmen, öğretim etkinliklerinin tümünü önceden

planlayan kişidir. Sınıfta geçen zamanın akademik öğrenme etkinlikleri yönünde kullanılması oldukça önemlidir (Demirel,1999:196).

Zaman yönetimi, olayların ve olguların kontrol edildiği bir etkinliktir. Zamanı yönetmek demek, gücünüzün yoğunluğunu, önem sırasına göre hedefler belirleme ve onları sonuçlandırmak için yöneltme yeteneğidir(Açıklan, 1994:114–116). Öğretmen sınıfta zaman kaybettirecek aktivitelerden kaçınmalıdır. Sınıf ortamında geçirilecek zamanın tamamı, eğitsel amaçlara yönelik etkinlikler için kullanılmalıdır. Bu nedenle sınıftaki süreçlerin dikkatlice planlanması ve zamana bağlanması gereklidir (Başar, 1999:69).

Sınıfta zamanın olumsuz yönde kullanılmasına neden olan etkenler şunlardır; kararsızlık, amaçlarda belirsizlik, gereksiz ayrıntılara dalma, araçların yetersizliği, sınıf içi dağınıklık, zamansız sınıf ziyaretleri, asıl amaçtan sapma ve kontrol eksikliği.

Öğretmen zamanda tasarruf edebilmek için sınıfta bazı görev paylaşımları yapmalıdır. Öğrencilere verilen görevler hem zamandan tasarruf sağlayacaktır, hem de öğrencilerin kendilerine olan güvenlerini artıracaktır.

Sınıf yoklama listesindeki isimler tek tek okunmamalıdır. Ders süresince gerekli olacak araç gereçler önceden hazırlanmalı bunlar için fazladan vakit harcanmamalıdır.

4. Davranış Yönetimi

Öğretmenin sınıf yönetiminde başarılı olması, öğrencilerle sağlıklı iletişim kurma ve olumlu sınıf ortamı yaratma becerilerine bağlıdır. Eğitimde istenilen verimin elde edilebilmesi için, olumlu bir sınıf ortamının yaratılması gerekir. Olumsuz öğrenci davranışlarının olmadığı yada bu tip sorunların kolayca çözüldüğü sınıflarda öğrenciler kendilerini rahat ve güvende hissederek, dikkatlerini derse yöneltebilir. Olumlu bir sınıf ortamı yaratmak için öğretmenlerin sınıf kurallarını belirlemesi ve istenmeyen öğrenci davranışlarını kontrol etmesi gerekir.

Sınıfta düzenin sağlanması için, öğrencilerin kendilerinden beklenen davranışları bilmeleri gerekir. Öğrenciler kendilerinden beklenen davranışları zaman içinde ödül ve ceza yolları ile öğrenebilirler. Ancak bu yaklaşım hem uzun zaman alır, hem de sınıfta hoş olmayan durumlar ortaya çıkarabilir. Bu nedenle öğrencilere, okula başladıkları zaman kendilerinden ne tür davranışlar beklendiğinin duyurulması gerekir.

Sınıfta davranış yönetimi konusunda istenilen yeterlik düzeyine ulaşmak isteyen öğretmen, öncelikle gelişim ve öğrenme psikolojisine ait bilgilerini gözden geçirmelidir. Eğer bu konularda istenilen yeterlik düzeyine sahip değilse işe bu konuları öğrenerek sağlam bir alt yapı ile başlamalıdır. Öte yandan, sınıf içi öğrenci davranışlarının yönetimi konusunda öğretmen adayına bilgi yüklenirken, sınıfta öğretmenin rolünün ne olduğu ve onun meslekteki yeterlik alanı da hiçbir zaman göz ardı edilmemelidir. Bir öğretmenden bir psikolog kadar psikoloji bilgisi beklemek de oldukça yanlıştır (Özyürek, 1996:14).

Öğretmenlerin sınıf ortamında başarılı bir davranış yönetimi sergileyebilmeleri için her bir dersin akışında öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alma yoluyla, onların göstereceği davranışları tahmin etme, gerektiğinde dikkatlerini başka yöne çekme, yedekleme ve sınırlandırma gibi teknikleri bilmeleri gerekmektedir (Özyürek, 1996:10).

Öğretmen, sınıf içi davranışların yönetiminde öncelikle istenen ve istenmeyen davranışları belirlemelidir. Belirlenen bu davranışların öğrencilere aktarımı şarttır. Öğrenciler sınıf içi kuralların belirlenmesinde rol alırsa bu kuralların uygulanması daha rahat olur. İstenmeyen davranışların oluşmasına engel olmak ve istenilen davranışların oluşumunun elde edilmesi için öğretmen ödül ve cezaya başvurmalıdır.

5. İletişim

İletişim sözcüğü kişiler arasında yer alan düşünce ve duygu alışverişini dile getiren bir terim olarak kullanılmaktadır (Cüceloğlu,1993: 33).

Öğrenme öğretme ortamlarında, sınıflarda öğrenci öğretmen ilişkilerinin niteliği başarıyı etkileyen ilişkilere sahiptir. Bu nedenle iyi düzenlenmeleri gerekir. Öğrenci öğretmen ilişkisi birincil bir ilişki türüdür. Bu nedenle birebir ve insancıl yaklaşımı olan ben- sen ilişkisidir (Demirtaş, 1999).

Sınıf içinde iletişim işlenmesi gereken en aktif kuraldır. Öğretmen sınıf içinde iletişim için uygun ortam hazırlamalı, iletişim bir amaca uygun olmalı, sınırlı olmalı, gereken kişiler gerektiği kadar iletişime katılabilmelidirler. İletişim gerek öğretmen gerekse başka kişilerce engellenmemelidir. Öğrencilerin tanınması, imkanların belirlenmesi, seviyelerin belirlenmesi, sorunların belirlenmesi, ilgi ve yeteneklerin belirlenmesi, bilgi akışının sağlanması, olumlu davranış kazandırılması ancak

öğretmenin sınıfta oluşturduğu iletişim ortamıyla mümkün olabilir. İletişim öğretmenden öğrenciye, öğrenciden öğretmene karşılıklı olursa yararlıdır. Tek yönlü iletişim sıkıcıdır ve dönüt yararlarından uzaktır.

İletişim denilince kimilerinin aklına sadece sözlü iletişim, yani konuşulan dil aracılığıyla kurulan iletişim gelmesine karşın, iletişim sözsüz olarak da kurulabilir. Aynı ortamda birbirlerini algılayan kişiler hiç konuşmasalar bile bakışlarıyla, vücutlarının duruşuyla, aralarında bıraktıkları mesafe ile birbirlerine mesaj yollar; sözsüz bir iletişim kurarlar. İletişime giren kişilerin birbirlerini doğru olarak anlayabilmeleri için hem gönderilen sözlü mesajların içeriğine, hem de sözlü mesaja eşlik eden beden diline, yani kişinin yüz ifadesi, jest ve mimikleri gibi görsel ipuçlarına, dikkat etmeleri gerekmektedir.

Öğrenciden uzak, yükseltilmiş bir set üzerindeki öğretmen masasında oturan öğretmen, eğitimin merkezinin kendisi olduğu yönündeki mesajı sınıfa iletmektedir. Öğretmenin masasından ya da tahtanın önünden hiç ayrılmadığı bir sınıf ortamında, sağlıklı bir öğretmen-öğrenci iletişiminden söz edilemez. Ders işlerken öğrencilerin arasında dolaşmak, dikkati dağılmış öğrencilere daha da yaklaşmak, öğrencilerin omzuna dokunmak ya da sırasının üzerine oturmak, kendilerini öğretmenlerine daha yakın hissetmelerine yardımcı olacaktır(Erden, Akman,1997:83).

İletişim kurarken çoğu kez farkında bile olmadan bizimle konuşan kişinin, mesajı iletmek için seçtiği sözcüklerin türüne, konuşma hızına, araya koyduğu mesafeye, ses tonuna, suskunluk sürelerine ve beden diline dikkat ederek, sözcüklerin arkasındaki duygusal içeriği de algılar ve bize gönderilen mesaja uygun tepkiler veririz. Bununla birlikte zaman zaman, sözlerin ardındaki mesaja hiç dikkat etmediğimiz ya da yanlış algıladığımız için, bize iletilene hiç uygun tepkiler veremediğimiz de olur. Cüceloğlu (1993) tarafından “iletişim kazaları” olarak adlandırılan böylesi durumlarda, kişilerin birbirlerini anlaması güçleşir, kişiler arası ilişkiler bozulabilir.

Kişiler arası iletişimde beceri sahibi olabilmek, dolayısıyla bireyin kendini daha iyi ifade etmesi ve karşısındakileri daha iyi anlayabilmesi için uygun dinleme ve konuşma alışkanlıklarını kazanmış olması önem taşımaktadır. Bir öğretmenin de başarılı olabilmesi, öncelikle sınıfındaki öğrencilerle iyi bir iletişim kurabilmesine bağlıdır.

Sınıf içi iletişim, her şeyden önce öğretme-öğrenme ve bilgilendirmeyi temel alan amaçlı bir iletişimdir. Öğrenci her öğretim düzeyinde ve her zaman gönüllü taraf olamayabilir. Öğretim-öğrenim sürecinin gönüllü, dolayısıyla verimli kılacak olan öğretici-öğrenci arasında kurulacak özel bağıdır ki bu da öğretimin amacına ulaşmasında öğretim felsefesi ve yöntemleri kadar önemli bir diğer araç olan bazı temel iletişim becerilerinin bilinmesini ve uygulanmasını gerektirir. Bu becerilerin temeli de konuşmaya dayanmaktadır. Konuşma yapıcı ve yıkıcı olma özellikleri ile öğretmen öğrenci ilişkilerinin niteliğine ve düzeyine önemli katkıda bulunur (Kuzu, S. Eğitim-öğretim ortamında etkili sözel iletişim).

Sınıf yönetiminde iletişim eksikliği ya da kötü iletişim eğitimin kalitesini düşürmektedir. Fakat çoğu öğretmen ya öğrencilerle nasıl iletişim kuracağını bilemez ya da tek taraflı bir iletişim kurarak iletişimi en baştan engeller. “Thomas Gordon Etkili Öğretmenlik Eğitimi” adlı kitabında öğretme öğrenci ilişkisinde öğretmenin yaptığı hatalardan bahseder. Kitabında iletişimin 12 engeli aşağıdaki gibi verilmiştir:

- Emir vermek- Yönlendirmek,
- Uyarmak, Gözdağı vermek,
- Ahlak dersi vermek,
- Öğüt vermek, Çözüm ve öneri getirmek,
- Öğretmek, Nutuk çekmek, Mantıklı düşünceler önermek,
- Yargılamak, Eleştirmek, Suçlamak,
- Ad takmak, Alay etmek,
- Yorumlamak, Analiz etmek,
- Övmek, Aynı düşüncede olmak, Olumlu değerlendirme yapmak,
- Güven vermek, Desteklemek, Avutmak, Duygularını paylaşmak,
- Soru sormak, Sınamak, Sorguya çekmek, Çapraz sorgulamak,
- Sözünden dönmek, Oyalamak, Alay etmek, Şakacı davranmak, Konuyu saptırmak.

Bu 12 madde neden engel olarak tanımlanmıştır?. Çünkü öğrencinin öğrenmesini engelleyen sorunların çözümünde gerekli olan iki yönlü iletişimi yavaşlatır, engeller ya da tümüyle yok eder (Gordon, 1993:74–80). Bu 12 iletişim engeli sonucunda sorunun nedeni tam olarak anlaşılammakta, problem davranış gerektiği gibi ortaya konamamaktadır. Ayrıca öğretmenin öğrenciye bu tarz yaklaşımları öğrencinin kendisini olumsuz değerlendirmesine kendini kötü ve değersiz hissetmesine yol açar.

Günlük yaşamda karşımızdakine yönelik olumsuz, kızgın duygularımızı dile getirmek için çoğunlukla “Sen zaten hep böyle davranırsın çok anlayışsızsın” gibi, sen dilinin hakim olduğu ifadeler kullanırız. Öğretmenler, öğrencilerinin istenmedik davranışlarını düzeltmek için sık sık; “Neden dikkat etmiyorsun, sınıfın düzenini bozuyorsun” gibi, sen dilinin ağırlıkta olduğu ifadeler kullanırlar. Sen dilinin kullanıldığı mesajlar, çoğu kez mesajın yollandığı kişileri doğrudan suçlayıcı ve olumsuz olarak yargılayan bir ifadeyi içerdiği için, mesajı alan kişilerin savunucu bir tutuma girmelerine ya da kendilerine olan güvenlerinin sarsılmasına neden olur. Oysa öğretmenler sen diliyle öğrencilerini eleştirirken, öğrencilerde gözledikleri istenmedik davranışları ortadan kaldırmayı amaçlarlar. Ancak sonuçta, sen diliyle gönderilen ifadenin, istenmeyen davranışın ortadan kalkmasında çok az olumlu etkisi olmasına karşın, öğrencinin benlik sayısını zedelemesi ve öğretmeni ile olan iletişimini bozması açısından, olumsuz etkilerinin çok daha fazla olduğu görülmektedir (İpşir,2001:153–154).

Sen dili yerine ben dili kullanıldığında ise, öğrenciyi olumsuz olarak yargılayan mesajlar yerine, öğretmenin sorun karşısındaki duyguları dile getirilir. Böylece öğrenci, doğrudan kendi kişiliğine yönelik olumsuz bir yargıyla karşı karşıya kalmadığı için, öğrenciyle öğretmen arasındaki iletişim bozulmaz.

II. İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARI

Sınıfta eğitsel çabaları engelleyen her türlü davranış istenmeyen davranış olarak adlandırılır (Başar.1999:117).

İstenmeyen davranış sınıfa derse zamana ve duruma göre değişebilmektedir. O halde herkesin üzerinde anlaştığı istenmeyen davranışları listelemek ve tanımlamak

oldukça zordur. Ancak öğrencilerin sınıf içerisindeki davranışları istenmeyen davranış olarak adlandırabilmek için dört temel ölçütümüz vardır (Kaya 2002:175);

- Davranışın öğrencinin kendisinin ya da sınıftaki arkadaşların öğrenmesini engellemesi.
- Davranışın öğrencini kendisini ya da arkadaşlarının güvenliğini tehlikeye sokması.
- Davranışın okulun araç ve gereçlerine ya da arkadaşlarının eşyalarına zarar vermesi.
- Davranışın öğrencinin diğer öğrencilerle sosyalleşmesini engellemesi

Yukarıdaki istenmeyen davranışları hemen hemen tüm öğrenciler gösterebilir. Ancak bir öğrenci bu davranışları sıklıkla gösterirse, o öğrencide bir uyum sorunu olduğu söylenebilir. Böyle durumlarda ilgili kişilerden yardım alınması gerekir. Zaman zaman gösterilen istenmeyen davranışlar ise, iyi bir öğretmen tarafından sorun olmadan düzeltilebilir.

Hemen hemen her sınıfta önemli ya da önemsiz pek çok istenmeyen öğrenci davranışı gözlemek mümkündür. İstenmeyen davranışları, davranışı yapana, karşısındaki kişiye, kültürün özelliklerine göre değişebilir. Bu davranışlar çocuğun ailesinden, sosyal çevresinden, okuldan, öğretim ortamından kaynaklanabilir.

Okullarda gözlenen istenmeyen davranışlardan bir kısmı öğrencinin kendisine zarar verirken; bazıları öğretim ortamını da olumsuz yönde etkileyerek, sınıftaki diğer öğrencilere de zarar verebilir. Örneğin derste hayal kuran ya da sessizce başka bir etkinlikte bulunan öğrencinin davranışı yalnız kendisine zarar verir. Sınıfta arkadaşıyla konuşan bir öğrenci ise öğretim etkinliğinin verimini düşürerek, tüm öğrencilere zarar verir.

A) İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARININ NEDENLERİ

Sınıfta gözlenen istenmeyen öğrenci davranışları, büyük ölçüde öğrencilerin derste sıkılmasından, otoriteye karşı gelme ve dikkat çekme ihtiyacından ve ya kuralları bilmemesinden kaynaklanır.

1. Dersten Sıkılma

Sınıfta sıkılan, kendisine sunulan öğretim materyallerinden hoşlanmayan öğrenci, doğal olarak kendisini oyalayacak başka etkinliklere yönelir. Örneğin arkadaşıyla konuşur, roman okur, dışarısını seyreder vb. Bu nedenle öğretim etkinliklerini öğrenciler için çekici hâle getirmek, onların öğrenme işine aktif olarak katılmalarını sağlamak gerekir. Öğrenciler, genellikle kendi ihtiyaç ve amaçlarına uygun olmayan, öğrenme gücünü çektikleri, başarısız oldukları derslerde sıkılırlar. Ayrıca, öğrencinin edilgen olduğu, öğretmen-merkezli öğretim ortamları da öğrencinin sıkılmasına neden olabilir.

2. Otoriteye Karşı Gelme

Otoriteye karşı gelme isteği, genellikle ergenlik dönemindeki öğrencilerde gözlenir. Sınıf kurallarının ve sınıf içi etkinliklerin belirlenmesinde öğrencilerin görüşlerinin alınması, sınıfta demokratik ortamın sağlanması, öğrencilerin ilgi ve beklentilerine uygun eğitim verilmesi, öğretmenin öğretme sürecine bir rehber olarak katılması, öğrencilerin otoriteye karşı gelme isteğini azaltabilir.

3. Dikkat Çekme

Dikkat çekme amacıyla yapılan istenmeyen davranışlar, genellikle ilkökul çağında gözlenmekle birlikte, sevgi ve ilgi görme ihtiyacı olan her yaştaki öğrencide gözlenebilir. Bu tip öğrenciler öğretmenin ya da arkadaşlarının dikkatini çekmek için istenmeyen davranışlarda bulunabilirler. Öğretmen bu öğrencilerin istenmeyen davranışlarını görmezlikten gelip, istedik davranışlarını ödüllendirirse, istenmeyen davranışlar giderek azalabilir.

4. Kuralları Bilmeme

Sınıfta istenmeyen davranışların ortaya çıkmasının diğer bir nedeni de daha önce üzerinde durulduğu gibi, sınıfın kurallarının olmaması ya da bu kuralların öğrenci tarafından bilinmemesidir. Bu sorun da kurallar belirlenerek ya da öğrencilere duyurularak çözümlenebilir.

Okulun genel kurallarının yanı sıra, her öğretmenin öğrenciden beklediği bazı davranışlar vardır. Bir öğretmen öğrencilerin oturduğu yerde söz almasını uygun görürken, bir başkası ayakta söz almasını bekleyebilir. Öğretmenler arasındaki bu görüş

farklılıkları sınıfta olumsuz bir havanın oluşmasına neden olabilir. Bu nedenle her öğretmen, sınıfta kendi kurallarını da açık seçik ortaya koymalıdır.

Öğretmen kendi sınıfı için kuralları belirlerken, aşağıdaki hususlara dikkat etmelidir (Başaran, 1994:).

- Kurallar belirlenirken, öğrencilerin görüşleri alınmalıdır. Öğrenciler kendi koydukları kuralları daha kolay benimserler.
- Kural sayısı çok fazla olmamalıdır. Kurallar belirlenirken sınıf düzenini en çok bozan davranışlar göz önünde bulundurulmalıdır.
- Kurallar öğrencilerin anlayabileceği bir biçimde ifade edilmelidir.
- Öğrencilere kuralların neden önemli olduğu ve bu kurallara uymanın kendileri için yararları anlatılmalıdır.
- Kurallar öğrencilerin görebileceği bir yere asılmalıdır.

B) İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARININ ÖNLENMESİNDE

ÖĞRETMENİN ROLÜ

Öğretmen istenmeyen öğrenci davranışlarını önlemek için, öğrencilerin davranışlarına neden olan etmeni belirlemeli ve ona göre bir taktik geliştirmelidir. Öğretmen sınıfta olumsuz bir öğrenci davranışı ile karşılaştığında sorunu aşağıdaki yaklaşımları kullanarak çözebilir:

1. Göz Teması

Bazı durumlarda öğretmenin, konuşarak yanındaki kişiyi rahatsız eden, gürültü yapan, dersi dinlemeyen bir öğrenci ile göz göze gelmesi, olumsuz davranışı durdurabilir. Uyarma yöntemlerinden biri öğrenciyle göz teması kurulamadığında vücut dilinin yakından kullanılması olan yaklaşımdır. Öğretmenin fiziksel yakınlığı öğrencinin bu durumu hissedip yanlış davranışı bırakmasına yol açabilir.

Yanına yaklaştığı halde öğrenci öğretmenin farkına varmamış ve istenmeyen davranışı sürdürüyorsa üçüncü yonteme başvurulabilir. (Başar 1999:168).

Ders işlerken sık sık öğrencilerin arasında dolaşmak, dikkati dağılmış öğrencilere daha da yaklaşarak, rastlantıymış gibi öğrencinin sırasına yada omzuna

dokunmak, öğrencinin dikkatini öğretmen üzerinde toplamasına; daha da önemlisi, kendisini öğretmene daha yakın hissetmesine yardımcı olacaktır.

2. Olumsuz davranışın belirtilmesi

Öğretmen olumsuz davranışta bulunan öğrenciyi sözel olarak da uyarabilir. Uyarma sırasında öğretmen“Arkadaşınla konuştuğunu görüyorum”, “Ödevinle ilgilenmediğini görüyorum” vb. biçiminde gördüğü davranışı söylemelidir. Bu tür ifadeler öğrencinin uygun davranış yapmasını sağlayabilir. Sözel uyarılar farklı anlam ve duygu taşıyan bir sesle yapılmalı ve yumuşak olmalıdır. Kabul edilmeyenin öğrenci değil, davranışı olduğu belirtilmelidir. Öğrencinin, halen daha değerli ve saygıya değer olduğu vücut diliyle kendine iletilmelidir.

3. Etkin Dinlemede Bulunma

Bir kimsenin iletmiş sözlü mesajların arkasındaki sözel olmayan mesajları da doğru olarak anlayabilmek olarak tanımlanabilecek etkin dinleme becerisini kazanmak, öğretmenlerin öğrencilerini anlamasını kolaylaştıracaktır.

Etkin dinleme öğrencinin iletmişini, öğretmenin doğru olarak anlamasını sağlar, aynı zamanda da öğrenciye, öğretmenin de onu anladığını gösterir (Gordon, 1993: 60–63).

Öğrencinin, öğretmen tarafından algılanan sözel ve sözel olmayan mesajlarını, öğretmenin kendi sözcükleriyle öğrenciye geri iletmesi esasına dayanan etkin dinleme tekniği ile öğrencileri doğru olarak anlamak kolaylaşacaktır.

Etkili öğretmenlik eğitimi üzerine bir kitap yazan Gordon’a (1993) göre etkili dinleme becerisini kazanan öğretmenler, öğrencilerin düşünme, tartışma, soru sorma ve araştırmada kendilerini özgür hissedecekleri bir ortam yaratarak, öğrenmeyi kolaylaştırmaktadırlar.

Öğrencinin olumsuz bir davranışı hakkında öğretmen daha detaylı bilgi isteyebilir. Örneğin, “Niçin ödevini yapmıyorsun?”, “Neden arkadaşınla konuşuyorsun?” gibi sorular öğrenci tarafından ceza olarak algılanmaz. Ortada bir sorun varsa ortaya çıkar ve davranış düzelebilir.

4. Doğru Davranışı Gösterme

Öğretmen sözlü uyarı yapmadan önce istenmeyen davranışı yapan öğrencinin yanına yaklaşır ve öğrencinin derse dönmesini sağlar. *Örneğin:* Öğretmen elinde dergi, gazete, ya da farklı bir kitap okuyan öğrencinin yanına gelerek onları masanın içerisine koyar. Bir başka örnek ise öğretmen masayı karalayan bir öğrencinin yanına gelip elindeki kalemi alıp masanın üzerine koyar (Kaya 2002:185).

5. Sorumluluk Verme

Öğretmenin görevi, öğrencilerin sağlıklı seçimler ve tercihler yapmalarına yardım etmektir. Yani her öğrenciye, gerçekleştirmek istediği eylemi seçme, sonuçlarına katlanma ve sorumluluk üstlenme fırsatının sağlanmasıdır. Öğrencilerin her sorununa müdahale etmek yerine, kendi sorunlarını çözme konusunda destek verilirse, onların bağımsız iş görebilme ve yaratıcılık becerileri de geliştirilmiş olur. Kendine güvenen öğretmen, öğrenciye ceza vermekten çok, ona kendi davranışlarının sonuçlarını kabullenmesini öğretir.

Yapılacak bir iş olmadığını düşünen veya işi ona ilginç gelmeyen öğrencinin istenmeyen davranışa yönelmesi doğaldır. Bu durumda ona bir iş vermek işini ilginç olanla değiştirmek yararlı olur. Bunun için öğrenci iyi tanınmalıdır. Özet çıkarma, rapor yazma, kayıt tutma, dersteki sunu, sırasını yazıp sırası geleni duyurma, araç getirip götürme, karatma ve aydınlatma görevi, kura çekirme gibi sınıf içi yapılabilecek eğitsel kol ve etkinliklerde daha geniş seçeneklerle, öğrencinin işe yöneltilecek istenmeyen davranışı değiştirmede kullanılabilir. Ödev ve görev verme en az karşı gelinen davranışlardandır. Öğrenci bu verilenleri yaparak arkadaşları arasında üstünlük ve beğeni kazanabilir. Yalnız ödevin ceza olarak algılanmamasına dikkat edilmelidir. Görev ve ödev yoluyla verilen sorumluluklar, öğrencinin kendi davranışını kontrol sorumluluğunu üstlenmesine yardım etmelidir. Bunda öğretmenin inanılan, güvenilen, destekleyen olması önemlidir. Böyle öğretmenler yetkici- serbest bırakıcı olanlardan daha da etkili olmuştur (Başar 1999:169,170).

6. Öğrenci İçin İyi Bir Model Olma

Öğretmen sınıf tartışmalarında, olumsuz davranan öğrencileri uyarmak yerine, kendisi olumlu davranışları sergileyerek onlara iyi bir model oluşturabilir. Beceri öğretiminde model olma ipucunun kullanılabilmesi için çocuğun taklit etme becerisine

sahip olması gerekmektedir. Ancak, taklit etme becerisi de öğretilebilir bir beceridir. Bu nedenle taklit etme, model olmadan önce öğrenilmelidir. Model olmada öğretmen, çocuğun o davranışı hangi eliyle, ayağıyla yapmasını bekliyorsa kendisi de o elini ve ayağını kullanarak beceriyi gerçekleştirmelidir. Bunu yaparken öğretmenin, çocuğun kullandığı eli tarafında ve hafifçe ona dönerek durması daha uygun olmaktadır.

Öğretmen, çocuğun karşısına geçerek model olduğunda, çocuk öğretmenin beceri basamağını yaptığı eli ya da koluyla beceri basamağını yapmaya çalışmakta ve bu durum karışıklık yaratabilmektedir.

Model olma ipucu da diğer ipuçlarında olduğu gibi geri çekilmelidir. Model olma, sözel ipuçlarıyla birlikte kullanılır ve öğretim süreci içinde model olmanın ipuçları sistematik olarak geri çekilerek çocuğun sadece sözel ipuçlarıyla hareketi yapması sağlanır. Model olma ipucu, hareketin tamamının yapılıp açıklanması ve yönerge verilmesinden, hareketi başlatacakmış gibi bir davranış yapılıp açıklanması ve yönerge verilmesine doğru küçük basamaklar halinde geri çekilmelidir. Model olma ipucunun kaç basamakta geri çekileceği, tamamıyla çocuğa bağlıdır. Öğretmen, çocuğun her beceri basamağında ne kadar modele gereksinimi olduğunu saptamalıdır. Eğer model, öğretmen dışında başka birisi olacaksa bu kişinin, öğretimi yapılan çocuk tarafından kabul gören bir kişi olmasına dikkat edilmelidir(T.C. Milli Eğitim Bakanlığı web. sayfası).

7. Ödüllendirme Ve Görmezlikten Gelme

Öğretmen olumsuz davranış gösterenleri uyarma yerine, olumlu davranış gösterenleri ödüllendirip olumsuz davranış gösterenleri görmezlikten gelerek de, bu öğrencilerin giderek olumlu davranışları göstermelerini sağlayabilir. Görmezden gelmek hatalı davranışın farkında olduğunun karşı tarafa esnek bir iletişim diliyle yansıtılma ustalığının anlatımıdır. Ancak dikkatli kullanılmadığında görmezden gelme yönteminin ciddi sorunlara neden olması mümkündür (Aydın 2000:158–159).

Kişiler arası iletişimde beceri sahibi olabilmek, dolayısıyla bireyin kendini daha iyi ifade etmesi ve karşındakileri daha iyi anlayabilmesi için uygun dinleme ve konuşma alışkanlıklarını kazanmış olması önem taşımaktadır. Bir öğretmenin de başarılı olabilmesi, öncelikle sınıfındaki öğrencilerle iyi bir iletişim kurabilmesine bağlıdır.

III. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Alanla ilgili hem yurt içinde hem de yurt dışında yapılan araştırmalara rastlanmaktadır. Bu araştırmalar aşağıda sunulmuştur.

A) YURT İÇİNDE YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Ergün, Duman (2000), “Kritik Durumlarda Öğretmen Davranışları” adlı bu araştırmada, öğretmenlerin sınıf ortamında en sık karşılaşılabilecekleri kritik durumlarda göstereceği konusunda lise ve üniversite öğrencilerinin, eğitim fakültelerinin son sınıflarında bulunan öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin görüşleri değerlendirmeye alınmıştır. Kritik durumlar olarak dersin başlangıcındaki geç kalma durumları; dersin işlenişi sırasında sınıftaki çeşitli gürültü, sataşma, ilgisizlik, dışarı çıkma, dersi dinlememe; sınav ortamı, kılık-kıyafet, ödev yapmama vs. durumlar alınmıştır.

Araştırmanın bağımsız değişkenleri olarak öğrencilerin lise veya üniversite öğrencisi olma durumları, öğrencilerin fen, sosyal veya matematik bilim dallarında öğrenim görmeleri ve cinsiyetleri; aday öğretmenlerin branş ve cinsiyetleri, öğretmenlerin kıdem, branş ve cinsiyetleri alınmıştır. Araştırma; Ankara, Afyon ve Uşak'taki 513 lise ve üniversite öğrencisi, Ankara Gazi ve Uşak Eğitim fakültelerinin son sınıflarında okuyan 274 öğretmen aday öğrenci ve Ankara ve Uşak'taki çeşitli okullarda çalışan 238 öğretmen üzerinde yapılmıştır.

Araştırma sonucu genel anlamda değerlendirildiğinde, öğrencilerin liseli ve üniversiteli olmasının, öğretmen aday olması ve öğretmen olmasının, -hatta öğretmenlerin kıdemlerinin bile- kritik durumlarda öğretmenin göstermesi gereken davranışlar konusunda farklı tercihler yapılmasına neden olduğu ifade edilmiştir.. Sınıf öğretmenlerinin, diğer öğretmen gruplarından farklı olarak, sınıfta kendilerine daha çok güvenen, sınıfa girip öğrencileri susturan, sözlü uyarı ile sorunları çözmeye çalışan, gerekirse dışarı atan, oturduğu yeri değiştiren, sınav sorularını istediği zaman değiştiren, itirazları hemen kabul edip öğrenci ile birlikte değerlendiren bir öğretmen veya öğretmen aday olarak ortaya çıktıkları gözlenmiştir. Diğer öğretmen gruplarının ise bu konularda daha kuralcı, çekingen ve ona göre katı davranışları tercih etmiş oldukları ifade edilmiştir.

Yüksel (2005), “İlköğretim 1.,2. ve 3. Sınıflarda İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına İlişkin Öğretmen Gözlem ve Görüşleri” konulu araştırmasında

istenmeyen öğrenci davranışlarının sınıftaki öğrencilerin yüzde kaçında görüldüğünü ve öğretmenlerin bu istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etmede kullandıkları yolları belirlemeyi amaçlamıştır.

1.,2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre, istenmeyen öğrenci davranışlarının sınıftaki öğrencilerin yüzde kaçında görüldüğünü ve öğretmenlerin bu davranışlarla baş etmede hangi yolları kullandıklarını belirleye yönelik bu çalışma genel tarama modelinde yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini Afyonkarahisar ili merkezinde bulunan 41 ilköğretim okulunda görev yapan toplam 270 birinci,ikinci ve üçüncü sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. İlköğretim Okulları üst düzey okullar,orta düzey okullar ve alt düzey okullar olarak gruplandırıldıktan sonra içlerinden 7 üst düzey,7 orta düzey ve 5 tane de alt düzey okul random olarak seçilmiş ve bu okullarda görev yapan 114 öğretmen araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Anketin ön sayfasında anketin uygulanacağı öğretmenlerin ön bilgilerine yer verilirken, ikinci sayfada ise 25 öğrenci davranışı sıralanmış ve öğretmen görüşleri alınmıştır.

Araştırmanın sonucunda en fazla görülen istenmeyen öğrenci davranışlarının sınıfın ancak % 12-13'ünde görüldüğü, dolayısıyla araştırma yapılan ilköğretim okullarındaki öğrencilerin % 90'ında rahatsız edici bir davranış görülmediği ortaya çıkmıştır.

İstenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede genellikle öğrenciyi uygun bir dille uyarma, olumlu davranış gösteren öğrenciyi örnek gösterme ve öğrenci ile dersten sonra konuşma (bazen de öğrencinin ailesine haber verme) yolları tercih edilmiştir. Görmezden gelme, öğrenciye bağırma, öğrenciyi bedensel olarak cezalandırma yolları özellikle tercih edilmemiştir(Yüksel, 2005:103).

Gündüz (2001), İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi konusundaki yeterliliklerinin ne düzeyde bulunduğunu incelemek amacıyla, "Öğretmenlerin Sınıf Yönetimindeki Yeterlilikleri" konulu bir araştırma yapmıştır. Bunun için öğretmenlerin fiziki ortamın yönetimi, plan-program hazırlama ve uygulama, sınıf içi ilişkileri düzelmeme, zamanı etkili kullanma, öğrencide davranış geliştirme ve düzenleme konularını içeren beş alt problem geliştirilmiştir.

Müfettiş görüşlerine göre, öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliliklerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırmada model olarak genel tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırmanın çalışma evrenini, İstanbul ili Avrupa yakasında görev yapan ilköğretim müfettişleri oluşturmaktadır.

Veriler öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliliklerini ölçmek amacıyla, çeşitli literatürler taranarak bu alanda uzman görüşleri de alınmak suretiyle araştırmacı tarafından geliştirilen bir anketle toplanmıştır.

Araştırmada, veri toplama aracı ile elde edilen verilerin çözümlenmesinde (f) frekans ve (%) yüzde değerleri kullanılmıştır. Yorumlar da bu değerler üzerinden yapılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre ulaşılan sonuç: İlköğretim müfettişler ve öğretmenler sınıf yönetimi konusunda “bazen” yeterli bulunmuşlardır.

Karakoç (1998), tarafından yapılan ve “Çanakkale İli İlköğretim Kurumları Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimindeki Yeterlilikleri” başlığını taşıyan bu araştırmada, öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda karşılaştıkları sorunları ortaya çıkarmak bu sorunların sınıf yönetimini ne derece etkilediği hakkında bilgi edinmek amaçlanmıştır.

Araştırma verileri anket yoluyla elde edilmiştir. Anket öğretmen ve yöneticilere uygulanmıştır. Öğretmen ve yöneticilerin verdikleri yanıtların yeterlikleri, aritmetik ortalama, aritmetik ortalamaların aritmetik ortalaması ile tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen ve yönetici görüşleri arasındaki anlamlılık farkı “t” testi ile test edilmiştir. Araştırmada önemli olarak nitelendirilebilecek şu sonuçlar ortaya çıkmıştır;

- Sınıflarda ders sürelerinin amaçlar doğrultusunda kullanıldığı, öğretmenlerin öğrencileri tanıyabilmek için çaba sarf ettikleri, öğretmen-öğrenci iletişimi ve etkileşiminin yeterli olduğu,
- Okullarda sınıfların fiziksel düzenlemelerinin sağlandığı, sıra ve masaların uygun olarak yerleştirildiği,
- Öğretmenlerin derslerde araç kullanma yönünden yetersizlikleri,
- Öğretmenlerin sınıftaki öğrencilerini bireysel ayrılıkları ile tanımaya önem verdikleri,
- Öğretmenlerin derslere planlı girdikleri gözlenmiştir.

Araştırmacıya göre, okullarda mevcut fiziki ortam ve buna bağlı şartlar, planlama, araç, kaynak temini ve uygulamalar yönünden belirli bir yetersizlik ve problem bulunamamıştır.

Celep (2000), Tarama Modelinde yaptığı bir araştırma ile Edirne merkez ve ilçelerindeki bütün genel liselerde, sınıf yönetimi yaklaşımlarından birisi olan Sorumluluğa Dayalı Sınıf Yönetimi konusunda orta öğretim öğretmenlerinin görüşlerinin saptanması amaçlanmıştır. Bu amacı gerçekleştirme de 9 genel lisedeki 160 öğretmene anket uygulanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, ortaöğretim öğretmenleri, öğrencide sorumluluk duygusunun geliştirilmesi ve sorumlu bireyler olarak davranma becerisinin kazandırılması için dışsal ödüllendirmeye fazla yer verilmemesi gerektiği inancını taşımakta olduğu görülmüştür.

B) YURT-DIŞI ARAŞTIRMALAR

Atıcı (1999), Leicester Üniversitesinde, 'İlkokul öğretmenlerinin Sınıf Yönetimindeki yetkinlik beklentisi rolünün İngiltere ve Türkiye'de Seçilen bir araştırma grubu üzerinde incelenmesi' isimli çalışmasında amaçlarını şu şekilde sıralamıştır:

1. İngiltere ve Türkiye araştırma grubundaki öğretmenlerin ne gibi sorunlu öğrenci davranışları ile karşılaştıklarını ve bunlarla baş etmede yaygın olarak kullandıkları yöntemleri saptamak
2. Öğretmenlerin öğrenci davranışlarına ilişkin yüklenmelerini, bunların ülke ve yetkinlik değişkenine göre değişip değişmediğini incelemek.
3. Yüksek ve düşük yetkinlik beklentisine sahip olmanın, öğretmenlerin sorunlu öğrenci davranışları ile baş etmede farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek.
4. Sınıf yönetiminde yetkinlik beklentisinin gelişimini etkileyen faktörleri belirlemek.

İlk aşamada Liecester de 51, Adana da 73 ilkokul öğretmeni davranış yönetimi anketini cevaplamışlar ve ankette yer alan yetkinlik beklentisi ölçeğinden aldıkları puanlar her iki grup için ayrı ayrı hesaplanarak her grubun ortalaması ve her bir öğretmenin sahip olduğu puan saptanmıştır. Sonuçlara göre 12 öğretmen seçilerek araştırmanın ikinci aşamasına geçilmiştir. Yapılan gözlemler sonucu 14 soruluk bir

görüşme yapılmış ve sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi konusundaki uygulama görüş ve yetkinlik beklentilerindeki rolleri belirlenmeye çalışılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

I. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın problem ve alt problemlerinden yola çıkılarak araştırma modeline , araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama aracı ile verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

A) ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma genel tarama modeline göre yapılmıştır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup üzerinde yapılan tarama düzenleridir (Karasar, 1995).

Öğretmen görüşlerine göre, ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğini ve olumsuz öğrenci davranışlarına karşı tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmış durum saptayıcı bir araştırmadır.

B) EVREN VE ÖRNEKLEM

Bu araştırmanın çalışma evrenini 2005–2006 öğretim yılında Afyon İl merkezindeki; Atatürk İlköğretim Okulu, Hüseyin Sümer İlköğretim Okulu, Kocatepe İlköğretim Okulu, Dumlupınar İlköğretim Okulu, Özerler İlköğretim Okulu, Kadınana İlköğretim Okulu, Ayşegül Arsoy İlköğretim Okulu, Fatih İlköğretim Okulu, Kazım Özer İlköğretim Okulu, Şemsettin Karahisari İlköğretim Okulu, Mareşal Fevzi Çakmak İlköğretim Okulu, Salim Pancar İlköğretim Okulu, 27 Ağustos İlköğretim Okulu, Cumhuriyet İlköğretim Okulu, Hoca Ahmet Yesevi İlköğretim Okulu, Hacı Hayriye Özsoy İlköğretim Okulu, Hüseyin Türkmen İlköğretim Okulu, Hürriyet İlköğretim

Okulu, Gedik Ahmet Paşa İlköğretim Okulu ve Nurettin Karaman İlköğretim Okulu'nda görev yapan 612 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Bu okullardan random yöntemiyle seçilen 250 öğretmene anket soruları verilmiş, 220 tanesi geri dönmüş ve boş bırakılan itemlerin bulunduğu anketler elendikten sonra 213 anketteki veriler bilgisayar ortamında kaydedilmiş ve işleme tabi tutulmuştur.

C) ÖLÇME ARACI VE VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırma için gerekli literatür taraması yapılmış, öğretmenlerin Araştırmada hipotezleri test etmek amacıyla veri toplama aracı olarak, sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ve istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemeye yönelik 40 itemlik anket formu kullanılmıştır.

1. Ölçme Aracının Hazırlanması

Konuyla ilgili yapılan literatür taraması sonucu çeşitli sorulardan oluşan bir anket taslağı hazırlanmıştır. Bu taslakta yaklaşık 80 soru bulunmaktadır. Yapılan ön elemelerden sonra soru sayısı 50 ye düşürülmüştür. Anket uzman görüşü almak üzere 18 akademisyene gönderilmiştir. Yapılan eleştiriler göz önünde bulundurularak hazırlanan 40 itemlik anket araştırmada kullanılmıştır.

2. Ölçme Aracının Uygulanması

Geliştirilen bu anket formu ile birlikte İl Milli Eğitim Müdürlüğüne gidilerek araştırmanın yapılması için gerekli izinler alınmıştır. Alınan izin belgesi ile birlikte örneklem alınan ilköğretim okullarına tek tek gidilmiştir. Okul yöneticileri ile gerekli konuşmalar yapıldıktan sonra sınıf öğretmeni sayılarına göre uygun miktarda anket formu bırakılmıştır. Belirlenen günlerde formlar tekrar okullardan alınmıştır. Anket formlarının 250 tanesi okullara gönderilmiş ancak 220 tanesi geri dönmüş bunlardan 213 tanesi değerlendirmeye alınabilmiştir. Anket Mart 2006–Nisan 2006 tarihleri arasında uygulanmıştır.

D) VERİLERİN ÇÖZÜMÜ VE İSTATİSTİKSEL İŞLEMLER

Sınıf öğretmenlerinin doldurduğu anketlerden elde edilen veriler, SPSS 10.0 for Windows programına kaydedilmiş ve değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Verilerin önce trekans ve yüzde olarak dökümleri yapıldıktan sonra, belirlenen ölçek aralıklarına göre aritmetik ortalamaları hesaplanarak, ardından cinsiyet ve mezun olunan bölüm değişkenleri açısından t testi, diğer değişkenler açısından Anova testi uygulanmıştır. Anova testisonucunda anlamlı farklılık bulunan değerleriçin Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi uygulanmıştır.

Anketin birinci bölümündeki sorular şu şekilde derecelendirilmiştir:

Cinsiyet değişkenine göre kadın öğretmenler “1” erkek öğretmenler “2” olarak gruplandırılmıştır. Öğretmenlerden 22-29 yaşları arasında olanlar; “1”, 30-39 yaşları arasında olanlar; “2”, 40-49 yaşları arasında olanlar;”3”, 50 ve üzeri yaşta olanlar ise “4” olarak gruplandırılmıştır. Mezun olunan okul değişkenine göre öğretmenlerin Eğitim yüksek Okulu mezunu olanlar “1”, Eğitim Enstitüsü mezunu olanlar “2”, Lisans tamamlama “3”, Eğitim Fakültesi mezunları “4” ve diğerleri “5” olarak gruplandırılmıştır. Mezun Olunan Bölüm değişkenine göre öğretmenlerin sınıf öğretmenliği mezunları “1”, diğer bölüm mezunları sayıca az olduklarından “2” olarak gruplandırılmışlardır. Mesleki kıdem değişkenine göre öğretmenlerden 0-9 yıl kıdeme sahip olanlar “1”, 10-19 yıl kıdeme sahip olanlar “2” ve 20 yıl ve üzeri kıdeme sahip olanlar “3”olarak gruplandırılmıştır. Öğretmenlerin okuttukları sınıf değişkenine göre, 1. sınıfı okutanlar “1”, 2. sınıfı okutanlar “2”, 3. sınıfı okutanlar “3”, 4. sınıfı okutanlar ”4”= 4 ve 5.sınıfı okutan öğretmenler “5” olarak gruplandırılmıştır. Sınıf mevcudu 20 ve 20’den az olan öğretmenler “1”, 21-30 arası olanlar “2”, 31-40 arası olanlar “3”ve 41-50 arası olanlar ise “4” olarak gruplandırılmıştır.

Anketteki itemler, sınıf öğretnmelerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediikleri ve istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla iki grup altında toplanmıştır. Anlamlılık düzeyi 0,05 olarak belirlendikten sonra istatistiksel işlemler yapılmıştır.

Ankette yer alan 40 item özelliklerine göre iki bölüm altında değerlendirildi. Birinci bölümde yer alan;1., 2., 4., 6., 7., 8., 9., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19.,

24., 25., 28., 29., 30., 31., 39. ve 40. itemler “Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşleri” adı altında değerlendirilmiştir. İkinci bölümde yer alan; 3., 5., 10., 20., 21., 22., 23., 26., 27., 32., 33., 34., 35., 36., 37. ve 38. itemler ise “Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemler” adı altında değerlendirilmiştir.

Datalar bilgisayara girilirken, cevap seçenekleri seçenekleri “hiçbir zaman-1, nadiren-2, bazen-3, genellikle-4, her zaman-5”, şeklinde puanlara dönüştürülmüştür. Aritmetik ortalamaların arasındaki ölçek aralığı “Ölçek Aralığı = $5-1/5=0,80$ olarak belirlendikten sonra, 1.00-1.80 arası “hiçbir zaman”. 1.81-2.60 arası “nadiren”, 2.61-3.40 arası “bazen”, 3.41-4.20 “arası genellikle”, 4.21-5.00 arası “her zaman” olarak beşli ölçeğe göre değerlendirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırma sonucu elde edilen bulgular yer almaktadır. Önce araştırmaya katılan öğretmenlere ait bulgular, sonra örneklemdaki öğretmenlerin görüşleri genel olarak ve daha sonra elde edilen bulguların her değişken açısından ve her item açısından tek tek karşılaştırılmaları yer almaktadır.

A) ÖRNEKLEM İLE İLGİLİ BULGULAR

Tablo 1. Örneklemdaki Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Açısından Dağılımı

Değişkenler	Değişken grupları	f	%
Cinsiyet	KADIN	105	49.3
	ERKEK	108	50.7
	Toplam	213	100.0

Örneklemdaki sınıf öğretmenlerinin % 49.3 'ü kadın, %50.7'si erkektir.

Tablo 2. Örneklemdaki Sınıf Öğretmenlerin Yaş Açısından Dağılımı

Değişkenler	Değişken Grupları	f	%
Yaş	22-29	7	3.3
	30-39	53	24.9
	40-49	129	60.6
	50 ve üzeri	24	11.3
	Toplam	213	100.0

Tablo 2'de de görüldüğü üzere örneklemdaki sınıf öğretmenlerinden 22-29 yaş aralığında bulunanlar tüm öğretmenlerin %3.3'ünü (7 öğretmen), 30-39 yaş aralığında

olanlar %24.9'unu (53 öğretmen), 40-49 yaş aralığında olanlar %60.6'sını (129 öğretmen) , yaşları 50 ve üzerinde olanlar ise tüm öğretmenlerin %11.3'ünü (24 öğretmen) oluşturmaktadır.

Tablo 3. Örneklemdaki Sınıf Öğretmenlerinin Mezun Olunan Okul Türü Açısından Dağılımı

Değişken	Değişken Grupları	f	%
Mezun Olunan Okul Türü	Eğitim Yüksek Okulu	57	26.8
	Eğitim Enstitüsü	68	31.9
	Lisans Tamamlama	43	20.2
	Eğitim Fakültesi	26	12.2
	Diğerleri	19	8.9
	Toplam	213	100.0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mezun oldukları okulların türlerinin yüzdesi ise şu şekildedir; öğretmenlerden %26.8'i Eğitim Yüksek Okulu, %31.9'u Eğitim Enstitüsü, %20.2'si Lisans Tamamlama, %12.2'si Eğitim Fakültesi, %8.9'u ise diğer fakültelerden mezun olduklarını belirtmişlerdir(Tablo 3).

Tablo 4. Örneklemdaki Sınıf Öğretmenlerinin Mezun Olunan Bölüm Açısından Dağılımı

Değişken	Değişken Grupları	f	%
Mezun Olunan Bölüm	Sınıf öğretmenliği	158	74.2
	Diğerleri	55	25.8
	Toplam	213	100.0

Örneklemdaki sınıf öğretmenlerinin % 74.2'si sınıf öğretmenliği bölümü, % 25.8'i ise diğer bölümlerden mezun olduklarını belirtmişlerdir(Tablo 4).

Tablo 5. Örneklemdeki Sınıf Öğretmenlerin Mesleki Kıdem Açısından Dağılımı

Değişken	Değişken Grupları	f	%
Mesleki kıdem	0-9	19	9.0
	10-19	63	29.6
	20 yıl ve üzeri	131	61.4
	Toplam	213	100.0

Diğer bir değişken ise araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdemleridir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinden meslekteki kıdemleri 0-9 yıl aralığında olanlar tüm öğretmenlerin %9.0'ını, 10-19 yıl aralığında olanlar %29.6, 20 yıl ve üzeri olanlar ise % 61.4'ünü oluşturmaktadır(Tablo5).

Tablo 6. Örneklemdeki Sınıf Öğretmenlerin Okutulan Sınıf Açısından Dağılımı

Değişken	Değişken Grupları	f	%
Okutulan Sınıf	1.sınıf	43	20.2
	2.sınıf	45	21.1
	3.sınıf	51	23.9
	4.sınıf	45	21.1
	5.sınıf	29	13.6
	Toplam	213	100.0

Araştırmaya katılan öğretmenlerden % 20.2'si 1. sınıfı, % 21.1'i 2. sınıfı, %23.9'u 3. sınıfı, %21.1'i 4. sınıfı, 13.6'sı ise 5. sınıfı okutmaktadırlar (Tablo 6).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 2.3'ünün sınıflarının mevcudu 20 ve 20'den az, % 30.5'inin sınıflarının mevcudu 21-30, %50.7'sinin sınıflarının mevcudu 31-40, %16.4'ünün sınıflarının mevcudu 41-50'dir (Tablo7).

Tablo 7. Örneklemdeki Sınıf Öğretmenlerin Sınıf Mevcutları Açısından Dağılımı

Değişken	Değişken Grupları	f	%
Sınıf Mevcudu	20 ve 20'den az	5	2.3
	21-30	65	30.6
	31-40	108	50.7
	41-50	35	16.4
	Toplam	213	100.0

B) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Ankete verilen cevapların genel dökümü yapılırken itemler iki faktör olarak sınıflandırılmıştır. Birinci faktörde yer alan itemler, “Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşleri” adı altında incelenmiş, ikinci faktörde yer alan itemler, “Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla baş Etmede Kullandıkları Yöntemler” adı altında incelenmiştir.

1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşleri

Tablo 8. Örneklemde Yer Alan Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşleri

SORULAR	Hiçbir zaman		Nadiren		Bazen		Genellikle		Her Zaman		A.O.	Std. sap.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1.Sınıfın fiziksel yapısı öğretime uygun mu?	11	5.2	13	6.1	20	9.4	91	42.7	78	36.6	4.00	1.08
2.Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmaları sağlanıyor mu?	-	-	6	2.8	38	17.8	131	61.5	38	17.8	3.94	.68
4.Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?	-	-	9	4.2	18	8.5	69	32.4	117	54.9	4.13	.64
6.En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?	7	3.3	9	4.2	21	9.9	71	33.3	105	49.3	4.21	1.01

SORULAR	Hiçbir zaman		Nadiren		Bazen		Genellikle		Her Zaman		A.O.	Std. sap.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
7. Küme çalışmaları yapılıyor mu?	18	8.5	23	10.8	98	46.0	38	17.8	36	16.9	3.24	1.12
8.Ders anlatımında yapılan ders planlarından yararlanılıyor mu?	5	2.3	3	1.4	23	10.8	87	40.8	95	44.6	4.24	.88
9.Yapmış olduğu yıllık çalışma planlarından yararlanılıyor mu?	13	6.1	23	10.8	19	8.9	68	31.9	90	42.3	3.93	1.22
11.İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?	-	-	3	1.4	8	3.8	67	31.5	135	63.4	4.57	.64
12. Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?	-	-	1	0.5	17	8.0	121	56.8	74	34.7	4.26	.62
13.Öğrencilerin ilgilerini çekmek ve derse katılımlarını sağlamak amacıyla öğretim yöntemi değiştiriliyor mu?	-	-	2	0.9	19	8.9	109	51.2	83	39.0	4.28	.66
14. Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?	-	-	3	1.4	13	6.1	94	44.1	103	48.4	4.39	.67
15.Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?	4	1.9	2	0.9	5	2.3	95	44.6	107	50.2	4.40	.76
16.Dersin adı, konusu ve amacı tahtanın sol üst köşesine yazılıyor mu?	10	4.7	33	15.5	56	26.3	82	38.5	32	15.0	3.44	1.07
17. Bulduğunuz yerin özelliklerine göre programda yer alan konular ile ilgili ekleme ve çıkarma yapılıyor mu?	4	4.9	15	7.0	30	14.1	107	50.2	57	26.8	3.93	.93
18.Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?			3	1.4	11	5.2	113	53.1	86	40.4	4.32	.64
19. Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?					1	0.5	30	14.1	182	85.4	4.85	.37
24. Sınıf kurallarından tüm öğrenciler eşit oranda sorumlu tutuluyor mu?			1	0.5	3	1.4	56	26.3	153	71.8	4.69	.52

SORULAR	Hiçbir zaman		Nadiren		Bazen		Genellikle		Her Zaman		A.O.	Std. sap.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
25.Öğrencilerin belli rahatsızlıklarının olup olmadığı, ailevi durumları, maddi olanakları biliniyor mu?					3	1.4	83	39.0	127	59.6	4.58	.52
28. Derse zamanında giriliyor ve zamanında dersten çıkılıyor mu?			1	0.5			44	20.7	168	78.9	4.78	.45
29. Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?			1	0.5	7	3.3	86	40.4	119	55.9	4.52	.59
30. Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışların neler olduğu öğrencilere bildiriliyor mu?			4	1.9	22	10.3	101	47.4	86	40.4	4.26	.72
31. Dersin akışında şarkı, fıkra ve bilmeceye yer veriliyor mu?			4	1.9	35	16.4	99	46.5	75	35.2	4.15	.76
39. İletişimde beden dili kullanılıyor mu?					9	4.2	67	31.5	137	64.3	4.60	.57
40. Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapılıyor mu?	3	1.4	4	1.9	21	9.9	104	48.8	81	38.0	4.20	.80

Tablo 8'deki bulgular, en yüksek yüzdesi olandan en düşük yüzdesi olana doğru sıralanarak incelenmiştir. Örneklemdeki öğretmenlerin %85.4 ü “ Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?” itemine **Her zaman** cevabını vermişlerdir. **Hiçbir zaman** ve **Nadiren** seçeneklerini işaretleyen bulunmamaktadır. Aritmetik ortalama 4.85 iken standart sapma ise 0.37'dir. Öğretmenin öğrencilerine isimleriyle hitap etmesi, onları birer birey olarak görüp değer verdiğini gösterir. Bu bulguların, öğretmenlerin bu konudaki hassasiyetini vurguladığı ileri sürülebilir.

“Derse zamanında giriliyor ve zamanında dersten çıkılıyor mu?” iteminde %78.9 oranında öğretmenler **Her zaman** seçeneğini işaretlemişlerdir. Aritmetik ortalama 4.78 iken standart sapma 0.45'tir. Sınıf yönetiminde başarılı olmanın ön koşullarından biri de öğretmenlerin zamanı en iyi şekilde kullanmalarıdır. Tablo 8'e bakıldığında

örnekleme yer alan öğretmenlerin çoğunluğunun derse zamanında girip dersten zamanında çıktıkları söylenebilir.

“Sınıf kurallarından tüm öğrenciler eşit oranda sorumlu tutuluyor mu?” itemine %71.8 oranında öğretmen **Her zaman** seçeneğini işaretleyerek görüşlerini bildirmişlerdir. Aritmetik ortalama 4.69 iken standart sapma 0.52’dir. Sınıf içi kuralların belirlenmesi aşamasında tüm öğrencilerin görüşleri alınmalı oluşturulan kurallardan da tüm sınıf sorumlu tutulmalıdır. Öğretmenlerin çoğunluğunun bunun farkında oldukları ve bu konuya gerekli hassasiyeti gösterdikleri söylenebilir.

“İletişimde beden dili kullanılıyor mu?” itemine %64.3 oranında öğretmen **Her zaman** %31.5’i ise **Genellikle** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.60 iken standart sapma 0.57’dir. Öğretmenler sınıf ortamında daha çok mimiklerini kullanarak çeşitli mesajlar gönderirler. Doğan Cüceloğlu’nun “İletişim Donanımları” adlı kitabında da belirtildiği üzere; Kaşların çatılması, gözlerin kısılması, hafif bir tebessüm, işaret parmağının sağ-sol hareketleri ve başın iki tarafa sallanması gibi hareketler öğrencilerce anlamlandırılır ve sözsüz bir iletişim sağlanmış olur. Öğretmenlerin iletişimde beden dilini kullanma konusunda gerekli davranışları gösterdikleri söylenebilir.

“İşlenecek konuların ne kadar süreceği planlanıyor mu?” itemine %63.4 oranında öğretmen **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.57 iken standart sapma 0.64’tür. Öğretmen işleyeceği konunun ne kadar zaman alacağını bilir, hem kendini hem sınıfını buna hazırlarsa zamanı verimli bir şekilde kullanmış olur. Zaman yönetimi sınıf yönetiminin vazgeçilmez unsurlarından biridir. Hüseyin Başar’ın “Sınıf Yönetimi” isimli kitabında üzerinde durduğu gibi, sınıf ortamında geçirilecek zamanın tamamı, eğitsel amaçlara yönelik etkinlikler için kullanılmalıdır. Bu nedenle sınıftaki süreçlerin dikkatlice planlanması ve zamana bağlanması gereklidir

“Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmalarını sağlıyor mu?” itemine, %61.5 oranında öğretmen **Genellikle** seçeneğini işaretleyerek görüşlerini bildirmişlerdir. Aritmetik ortalama 3.94 iken standart sapma 0.68’dir. Öğrencilerin gruplar halinde çalışmalarını fırsat vermek sınıf yönetimi açısından önemlidir. Grup içerisinde her öğrenci aktif olarak görevini yapmak zorunda bırakılırsa sınıfta

istenmeyen davranışların oluşması engellenmiş olur. Öğretmenlerin grup çalışmasına gerekli önemi vermedikleri söylenebilir.

“Öğrencilerin belli rahatsızlıklarının olup olmadığı, ailevi durumları ve maddi olanakları biliniyor mu?” itemine %59.6 oranında öğretmen **Her zaman**, %39.0’ı **Genellikle** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.56 iken standart sapma 0.52’dir. Öğretmenin sınıf yönetiminde yeterli olabilmesi en başta öğrencilerini iyi bir şekilde tanımasıyla mümkün olacaktır. Öğretmenlerin öğrencilerini tanıma konusunda hassas davrandıkları ifade edilebilir.

“Ders arasında öğrencileri güdülemeye zaman ayırıyor mu?” itemine %55.9 oranında öğretmen **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.52 iken standart sapma 0.68’dir. Öğrencilerin dikkatini toplamak ve sınıfta düzeni sağlamak için öğrencilerin çok iyi bir şekilde derse ve konuya motive olmaları gerekmektedir.

“Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?” itemine öğretmenlerin % 54.9’u **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.13 iken standart sapma 0.64’tür. Sınıflarda bulunması gereken temel araç-gereçlerin yanı sıra öğretmenlerin işleyecekleri derslerdeki konuları göz önüne alarak uygun materyaller bulundurmaları gerekmektedir. Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulundurmak öğrenci dikkatini toplayacağından, sınıf yönetiminde başarı sağlamak kolaylaşacaktır. Öğretmenlerin dersin amacına uygun materyal kullanma konusunda daha hassas davranmaları gerektiği söylenebilir.

“Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapıyor mu?” itemine % 53.1 oranında öğretmen **Genellikle** yanıtını verirken, %40.4 oranında öğretmende **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.32 iken standart sapma 0.64’tür. Öğrenciler sınıf içerisindeki davranışlarının değerlendirilmesi ve öğrencilere geri bildirimde bulunmak öğretmenlerin öğrencileri kontrollerini kolaylaştırabilir. Anket bulgularına göre öğretmenler bu konuda farklı görüşlere sahip oldukları halde geri bildirim konusunda gerekli davranışları yaptıkları ifade edilebilir.

“Öğrencilerin ilgilerini çekmek ve derse katılımlarını sağlamak amacıyla öğretim yöntemi değiştiriliyor mu?”, itemine öğretmenlerin %51.2’si **Genellikle** yanıtını verirken, %39.0’ı da **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.28 iken standart sapma 0.66’dır. Öğretmen öğretim yöntemlerini çok iyi bilmeli ve

gerektiğinde uygulamalıdır. Her ders ve her konu aynı öğretim yöntemi kullanılarak işlenmemelidir. Öğretmen öğrencilerinin sıkıldıklarını anladığında veya bir öğretim yöntemi yeterli olmadığında bir başka öğretim yöntemini kullanmalıdır. Öğretmenlerin gerekli öğretim yöntemi değişikliğinde buldukları ifade edilebilir.

Öğretmenlerin %50.2'si, "Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?" itemine **Her zaman** yanıtını verirlerken, Öğretmenlerin %44.6'sı **Genellikle** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.40 iken standart sapma 0.76'dır. "Bulduğunuz yerin özelliklerine göre programda yer alan konular ile ilgili ekleme ve çıkarma yapılıyor mu?" itemine öğretmenlerin % 50.2'si **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 3.93 iken standart sapma 0.93'tür. Öğretmenlerin genelinin ders planı hazırlama ve bulunduğu yerin özelliğine göre konular ekleme veya çıkarma konusunda gerekli hassasiyeti gösterdikleri ancak bir kısmında plan program konusunda hassas olmadıkları söylenebilir.

"Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapılıyor mu?" itemine öğretmenlerin %48.8'i **Genellikle** yanıtını verirlerken, %38'i **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.20 iken standart sapma 0.80'dir. Ders anlatımında zamanı etkili kullanmak gerekmektedir. Bu durum hem öğrencinin kısa zamanda daha çok şey öğrenmesini, hem de sınıf yönetiminde etkili olmayı sağlayacaktır. Öğretmenlerin zamanı etkili kullanma konusunda her zaman başarılı olamadıkları ifade edilebilir.

"Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışların neler olduğu öğrencilere bildiriliyor mu?" itemine öğretmenlerin %47.4'ü **Genellikle** yanıtını verirlerken, %40.4'ü ise **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.26 iken standart sapma 0.72'dir. Öğrenciler ders esnasında hangi davranışları yapmaları gerektiği konusunda bilgilendirilmelidir. Aksi takdirde öğrenci bilmediği şeylerden sorumlu tutulamaz. Bulgulara bakıldığında öğretmenlerin çoğunluğunun ders esnasında yapılması gereken öğrenci davranışları konusunda öğrencilerini bilgilendirdikleri söylenebilir.

"Dersin akışında şarkı, fıkra ve bilmeceye yer veriliyor mu?" itemine öğretmenlerin %46.5'i **Genellikle** yanıtını verirlerken, %35.2'i ise **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.15 iken standart sapma 0.76'dır. Öğretmen dersin

akışında gerekli gördüğü zaman öğrencilerin dikkatlerinin dağılmaması için şarkı, fıkra ve bilmecelere yer vermelidir. Tablo 8’de elde edilen bulgular incelendiğinde öğretmenlerin bu önemli ayrıntıda fazla hassas davranmadıkları söylenebilir.

“Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?” itemine öğretmenlerin %44.1’i **Genellikle** yanıtını verirken, %48.4’i ise **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.39 iken standart sapma 0.67’dir Öğrenci kendisini birinci derecede ilgilendire sınıf içi kuralların belirlenmesinde bizzat yer almazsa onları benimsemesi beklenemez. Bu nedenle öğretmenlerin bu tür durumlarda mutlaka öğrenci görüşlerine başvurmaları gerekmektedir. Araştırma bulgularına göre örnekleme yer alan öğretmenlerin çoğunluğunun öğrencileri ile ilgili kararlar alırken öğrenci görüşlerinden faydalanmakta oldukları söylenebilir.

“Ders anlatımında yapılan ders planlarından yararlanılıyor mu?” itemine öğretmenlerin %40.8’i **Genellikle** yanıtını verirken, %44.6’sı da **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.24 iken standart sapma 0.88’dir. Öğretmenlerin büyük bir bölümünün hazırlamış oldukları ders planlarından faydalanırken küçük bir kısmının ders planlarından faydalanmayı çok gerekli görmemekte oldukları söylenebilir.

“Yapmış olduğu yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?” itemiyle ilgili yanıtlarında büyük farklılıklar göze çarpmaktadır. %6.1 öğretmen **“Hiçbir zaman”**, %10.8 öğretmen **“Nadiren”**, %8.9” öğretmen ise **“Bazen”** yıllık çalışma planlarından faydalandıklarını belirtmişlerdir. Aritmetik ortalama 3.93 iken standart sapma 1.22’dir. Bundan hareketle öğretmenlerin yıllık çalışma planlarından pek faydalanmadıkları ancak müfettiş korkusuyla evrakları arasında bulundurdukları ifade edilebilir.

“Küme çalışmaları yapılıyor mu?” itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları incelendiğinde, aritmetik ortalama 3.24 iken standart sapmanın 1.12 olduğu dolayısıyla öğretmen görüşlerinin birbirinden farklı olduğu gözlenmiştir. %8.5 öğretmenin **“Hiçbir zaman”**, %10.8 öğretmenin **“Nadiren”** ve %46.0 öğretmenin ise **“Bazen”** küme çalışmaları yaptığı söylenebilir. Öğretmenlerin çoğunlukla küme çalışmaları yapmadıkları ifade edilebilir.

“Sınıfın fiziksel yapısı öğretime uygun mu?” itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları incelendiğinde, aritmetik

ortalama 4.00 iken standart sapmanın 1.08 olduğu dolayısıyla öğretmen görüşlerinin birbirinden farklı olduğu gözlenmiştir. %5.2 öğretmenin “**Hiçbir zaman**”, %6.1 öğretmenin “**Nadiren**”, %9.4 öğretmenin “**Bazen**”, %42.7 öğretmenin “**Genellikle**” ve %**36.6** öğretmenin “Her zaman”, seçtiklerini tercih ettikleri birçok öğretmenin sınıflarının fiziksel yapısının öğretime uygun olmadığı ifade edilebilir.

“Dersin adı, konusu ve amacı tahtanın sol üst köşesine yazılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları incelendiğinde, aritmetik ortalama 3.44 iken standart sapmanın 1.07 olduğu dolayısıyla öğretmen görüşlerinin birbirinden farklı olduğu gözlenmiştir. %4.7 öğretmenin “**Hiçbir zaman**”, %15.5 öğretmenin “**Nadiren**”, %26.3 öğretmenin “**Bazen**”, %38.5 öğretmenin “**Genellikle**” ve %15.0 öğretmenin “**Her zaman**”, seçtiklerini tercih ettikleri birçok öğretmenin dersin adı, konusu ve amacı tahtanın sol üst köşesine yazma konusunda hassas davranmadıkları ifade edilebilir.

Tablo 8 incelendiğinde; örnekleme yer alan sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun, genel anlamda sınıf yönetimi açısından gerekli davranış ve düzenlemeleri yerine getirdikleri ifade edilebilir. Ancak aritmetik ortalama ve standart sapmaya yönelik bulgular incelendiğinde öğretmenlerin özellikle 1., 7., 8., 9., 16., 17. ve 40. itemlerle ilgili farklı görüşlere sahip oldukları göze çarpmaktadır.

2. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşleri

Örnekleme yer alan sınıf öğretmenlerinin, istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri Tablo 9’da gösterilmektedir. Cevap seçeneklerine vermiş oldukları yanıtların yüzde dökümü, Aritmetik Ortalamaları ve standart sapmaları verilmiştir.

Tablo 9. Örnekleme Yer Alan Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşleri

SORULAR	Hiçbir zaman		Nadiren		Bazen		Genellikle		Her Zaman		A.O.	Std. sap.
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
3. Öğrenci istenmeyen bir davranış yaptığında, ona bu durumdan sınıfın olumsuz etkilendiği belirtiliyor mu?			9	4.2	18	8.5	69	32.4	117	54.9	4.38	.81
5. Görme ve duyma güçlüğü çeken öğrenciler ön veya orta sıralara oturtuluyor mu?			1	0.5	2	0.9	41	19.2	169	79.3	4.77	.47
10. Öğrencinin sınıfta yapmış olduğu istenmeyen davranışın sonunda öğrenciye fiziksel baskı uygulanıyor mu?	154	72.3	40	18.8	4	1.9	7	3.3	8	3.8	1.47	.97
20. Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?					1	0.5	54	25.4	158	74.2	4.74	.45
21. İstenmeyen davranışta bulunan öğrenci sınıf ortamında sözlü olarak uyarılıyor mu?			17	8.0	56	26.3	90	42.3	50	23.5	3.81	.89
22. Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?					11	5.2	115	54.0	87	40.8	4.36	.58
23. Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?					8	3.8	110	51.6	95	44.6	4.41	.56
27. Öğrencilerin olumlu davranışlarından duyulan memnuniyet sınıfta belli ediliyor mu?					3	1.4	49	23.0	161	75.6	4.74	.47
32. Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?	1	0.5	5	2.3	64	30.0	92	43.2	51	23.9	3.88	.82
33. İstenmeyen öğrenci davranışları yasaklanıyor mu?	1	0.5	17	8.0	47	22.1	104	48.8	44	20.7	3.81	.87
34. Öğrencilerin ders esnasında yapmamaları gerekenler söyleniyor mu?			1	0.5	11	5.2	134	62.9	67	31.5	4.25	.57

SORULAR	Hiçbir zaman		Nadiren		Bazen		Genellikle		Her Zaman		A.O.	Std. sap.
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
35. Öğrenciler sınıfta olumsuz davranışlarda bulduklarında sınıf dışına çıkarılıyorlar mı?	160	75.1	24	11.3	18	8.5	3	1.4	8	3.8	1.47	.98
36. Öğrencilerin ders esnasındaki olumsuz davranışları ve nedenleri anlaşılmaya çalışılıyor mu?			2	0.9	27	12.7	96	45.1	88	41.3	4.27	.71
37. Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında birebir görüşülüyor mu?			2	0.9	23	10.8	70	32.9	118	55.4	4.43	.72
38. İstenmeyen davranışlarla karşılaştığında öğrenci bakışlarla uyarılıyor mu?			2	0.9	15	7.0	103	48.4	93	43.7	4.35	.65

“Görme ve duyma güçlüğü çeken öğrencilerin ön veya orta sıralara oturtuluyor mu?” itemine öğretmenlerin %79,3’ü **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.77 iken standart sapma 0.47’dir Bu bulgular bize öğretmenlerin öğrencilerinin birbirlerinden farklı olan bazı özelliklerinin farkında olarak öğrencilerinin lehine bir tutum sergilediklerini gösterebilir.

“Öğrencilerin olumlu davranışlarından duyulan memnuniyet sınıfta belli ediliyor mu?” itemine görüş bildiren öğretmenlerin %75,6’sı **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.74 iken standart sapma 0.47’dir Öğrenci yapmış olduğu olumlu davranışların hemen arkasından öğretmenin bu davranışlarıyla alakalı olarak neler hissettiğini duymak ister, daha doğrusu bir iki övgü sözü duymak ister, öğretmen bu konuda hassas davranmalı ve öğrencilerinin olumlu davranışlarını teşvik edecek sözler söylemelidir. Bulgular ışığında; öğretmenlerin öğrencilerinin davranışlarından duyulan memnuniyeti gösterdiklerini ifade edebiliriz.

“Öğrenciler sınıfta olumsuz davranışlarda bulunduğu sınıfta dışına çıkarılıyor mu?” itemine görüş bildiren öğretmenlerin %75,1’i **Hiçbir zaman**, %11.3’ü **Nadiren**, %8.5’i **Bazen**, %1.4’ü **Her zaman** ve %3.8’i **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 1.47 iken standart sapma 0.98’dir. öğretmenlerin farklı görüşlerde

oldukları gözlenmiştir. Öğretmenler öğrencileriyle olan problemleri sınıf içinde başka öğrencilere hissettirmeden veya sınıf dışında o öğrencilerle ikili görüşmeler yaparak çözmelidirler. Ancak bir öğrenciyi sınıf içinde olumsuz davranışlar sergiliyor diye sınıf dışına atmak hem öğrencinin gururunu rencide edecektir. Hem de var olan problemin daha da büyümesine neden olacaktır. Örneklemede yer alan öğretmen görüşleri bize öğretmenlerin çoğunluğunun öğrencileri ile problemleri başka öğrencilere hissettirmeden çözdüklerini ancak öğretmenlerin bir bölümünün öğrencilerini sınıf dışına atarak hata yaptıkları söylenebilir.

“Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?” itemine öğretmenlerin %74,2’si **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.74 iken standart sapma 0.45’tir. Öğretmenlerin öğrencilerin sınıf içinde yapabilecekleri olumsuz davranışları önlemede kullanabilecekleri yöntemler arasında yer alan göz temasında bulunma konusunda öğretmenlerin gerekli hassasiyetleri gösterdikleri söylenebilir.

“Öğrencinin sınıfta yapmış olduğu istenmeyen davranışının sonunda öğrenciye fiziksel baskı uygulanıyor mu?” itemine öğretmenlerin %72,3’ü **Hiçbir zaman**, %18.8’i **Nadiren**, %1.9’u **Bazen**, %3.3’ü **Genellikle** ve %3.8’i **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 1.47 iken standart sapma 0.97’dir. Öğretmenlerin farklı görüşlere sahip oldukları ve günümüz koşullarında halen öğrencilerine fiziksel baskı uygulayan öğretmenlerin bulunduğu görülmektedir. Öğretmenlerin bazıları fiziksel baskının öğrencilerin olumsuz davranışlarını olumlu hale getirmede etken olduğunu düşünebilirler.

“Öğrencilerin ders esnasında yapmamaları gerekenler söyleniyor mu?” itemine görüş bildiren öğretmenlerin %62,9’u **Genellikle** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.25 iken standart sapma 0.57’dir. “Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında birebir görüşülüyor mu?” itemine öğretmenlerin %55,4’ü **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.43 iken standart sapma 0.72’dir.

“Öğrenci istenmeyen bir davranış yaptığında ona bu durumdan sınıfın olumsuz etkilendiği belirtiliyor mu?” itemine öğretmenlerin %54,9’u **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.38 iken standart sapma 0.81’dir. öğrencilerin davranışlarının nelere neden olabileceği konusunda öğretmen tarafından bilgilendirilmesi gerekir. Bulgular incelendiğinde öğretmenlerin bu konuda farklı

görüşlere sahip olabilecekleri ve bazen bu konuya gerekli hassasiyeti göstermedikleri söylenebilir.

“Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?” itemine öğretmenlerin %54,0’ı **Genellikle** yanıtını verirken, öğretmenlerin % 40.8’i ise **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.36 iken standart sapma 0.58’dir Öğrenciler birbirleri ile iletişim kurabildikleri sürece kendilerini daha rahat hissedeceklerdir. Ayrıca sınıf ortamında öğretmenin gözetiminde birbirleri ile iletişim kurmalarına izin verilmeyen öğrenciler, sınıfta istenmeyen davranışta bulunmaya daha çok eğilimli olabilirler. Öğretmenlerin bu konuda hassas davrandıkları söylenebilir.

“Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?” itemine öğretmenlerin %51,6 sı **Genellikle** yanıtını verirken, öğretmenlerin %40.6 sı ise **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.41 iken standart sapma 0.56’dır Öğrenci istenmeyen davranışı yapmadan öğretmen önlemine almalıdır. Öğrencisinin karşısına yargıç kimliği ile çıkan öğretmenin öğrencisi ile arasındaki mesafe çok açılmış demektir ve aralarında sağlıklı bir iletişimin olduğundan söz edilemez. Duygu ve düşüncelerini veya sıkıntılarını öğretmeni ile konuşamayan öğrenci sınıfta istenmeyen davranışlar yapmaya devam edecektir. Bu durumda öğretmenlerin çoğunluğunun öğrencilerine karşı açıklayıcı bir dil kullandıkları söylenebilir.

“İstenmeyen davranışlarla karşılaşıldığında öğrenci bakışlarla uyarılıyor mu?” öğretmenlerin %48.4 ü **Genellikle** yanıtını verirken, öğretmenlerin %43.7 si ise **Her zaman** yanıtını vermişlerdir. Aritmetik ortalama 4.35 iken standart sapma 0.65’dir Öğretmenin her bir hareketi ve mimikleri öğrenci için bir mesaj taşımaktadır. Dolayısıyla öğretmen öğrencisini uyarma gereği duyduğunda bunu, onu fazla rencide etmeden yapmalıdır.

Tablo 8 incelendiğinde; örnekleme yer alan sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun, genel anlamda istenmeyen öğrenci davranışları ile başetmede kullandıkları yöntemler konusunda bazı problemler yaşadıkları ifade edilebilir. Özellikle aritmetik ortalama ve standart sapmaya yönelik bulgular incelendiğinde, öğretmenlerin 3., 10., 21., 32., 33. ve 35. itemlerle ilgili farklı görüşlere sahip oldukları göze çarpmaktadır.

C) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNE VE İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARIYLA BAŞ ETMEDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN CİNSİYET DEĞİŞKENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin “cinsiyet” değişkeni açısından karşılaştırılmasında önce sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşleri , daha sonra da sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ele alınmıştır.

1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından Karşılaştırılması

Öğretmenlerin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediklerine ilişkin görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının her bir item açısından tespit edilebilmesi için Independence Sample Testi uygulanmış ve anlamlı itemler Tablo 10 ‘da sunulmuştur.

Tablo 10. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından Test Edilmesi.

Bağımlı Değişken	Cinsiyet	N	A.O.	Standart sapma	t	Serb. der	Anlamlılık
2. Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmaları sağlanıyor mu?	KADIN	105	4.04	.66	1.999	211	.047
	ERKEK	108	3.85	.69	2.001	210.940	.047
9. Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?	KADIN	105	3.70	1.20	-2.742	211	.007
	ERKEK	108	4.16	1.21	-2.742	210.904	.007
11. İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?	KADIN	105	4.45	.68	-2.759	211	.006
	ERKEK	108	4.69	.57	-2.753	203.356	.006
12. Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?	KADIN	105	4.34	.59	1.987	211	.048
	ERKEK	108	4.18	.64	1.989	210.279	.048
30. Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?	KADIN	105	4.47	.64	4.245	211	.000
	ERKEK	108	4.06	.74	4.254	207.948	.000
40. Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapılıyor mu?	KADIN	105	4.34	.78	2.563	211	.011
	ERKEK	108	4.06	.80	2.564	210.994	.011

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşlerinin “cinsiyet” değişkenine göre karşılaştırılmasında Tablo 10’da da belirtilen “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmaları sağlanıyor mu?”, “Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?”, “İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?”, “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?”, “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?” ve “Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapıyor mu?” itemlerinden elde edilen bulgular anlamlı farklılık göstermiştir.

“Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmaları sağlanıyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında kadın öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.04 iken erkek öğretmenlerin aritmetik ortalamalarının 3.85 olduğu görülmektedir. Kadın ve erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları genellikle seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında ise kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha düşük değerlerde standart sapmaya sahip oldukları görülmektedir. Burada kadın öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık söz konusudur.

“Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında kadın öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 3.70 iken erkek öğretmenlerin aritmetik ortalamalarının 4.16 olduğu görülmektedir. Kadın ve erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları her zaman seçeneğini tercih edenlerin çoğunlukta olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında erkek öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılığın söz konusu olduğu gözlenmektedir.

“İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında kadın öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.45 iken erkek öğretmenlerin aritmetik ortalamalarının 4.68 olduğu görülmektedir. Kadın ve erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları her zaman seçeneğini tercih edenlerin çoğunlukta olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında erkek öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılığın söz konusu olduğu fark edilmektedir.

“Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında kadın öğretmenlerin görüşlerinin

aritmetik ortalamalarının 4.39 iken erkek öğretmenlerin aritmetik ortalamalarının 4.18 olduğu görülmektedir. Kadın öğretmenlerin verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları her zaman seçeneğini tercih edenlerin çoğunlukta olduğunu, erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları ise genellikle seçeneğini tercih edenlerin çoğunlukta olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında kadın öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılığın söz konusu olduğu görülmektedir.

“Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında kadın öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.47 iken erkek öğretmenlerin aritmetik ortalamalarının 4.06 olduğu görülmektedir. Kadın öğretmenlerin verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları her zaman seçeneğini tercih edenlerin çoğunlukta olduğunu, erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları ise genellikle seçeneğini tercih edenlerin çoğunlukta olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında kadın öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılığın söz konusu olduğu fark edilmektedir.

“Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapılıyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında kadın öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.34 iken erkek öğretmenlerin aritmetik ortalamalarının 4.06 olduğu görülmektedir. Kadın öğretmenlerin verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları her zaman seçeneğini tercih edenlerin çoğunlukta olduğunu, erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları ise genellikle seçeneğini tercih edenlerin çoğunlukta olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında kadın öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılığın söz konusu olduğu görülmektedir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi; “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmalarını sağlıyor mu?”, “Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?”, “İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?”, “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?”, “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?” ve “Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapılıyor mu?” itemlerinden elde edilen bulgulardan, sıfır hipotezimizin reddedildiği ortaya çıkmaktadır.

2. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin *cinsiyet* Değişkeni Açısından Karşılaştırılması

Öğretmenlerin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerle ilgili görüşleri arasında, öğretmenlerin cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığının tespit edilebilmesi için Independence Sample Testi uygulanarak elde edilen bulgular Tablo 11’de sunulmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşlerinin “cinsiyet” değişkenine göre karşılaştırılmasında Tablo 11’de belirtilen “Öğrencinin sınıfta yapmış olduğu istenmeyen davranışın sonunda öğrenciye fiziksel baskı uygulanıyor mu?”, “Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?”, “Öğrencilerin ders esnasındaki olumsuz tepkileri ve nedenleri anlaşılmasına çalışılıyor mu?” itemlerinde anlamlı bir farklılık göre çıkmaktadır.

Tablo 11. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin *cinsiyet* Değişkeni Açısından Test Edilmesi

Bağımlı Değişken	Cinsiyet	N	A.O.	Standart Sapma	t	Serbestlik derecesi	Anlamlılık
10. Öğrencinin sınıfta yapmış olduğu istenmeyen davranışın sonunda öğrenciye fiziksel baskı uygulanıyor mu?	KADIN	105	1.29	.73	-2.845	211	.005
	ERKEK	108	1.66	1.13	-2.861	183.866	.005
23.Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?	KADIN	105	4.51	.52	2.741	211	.007
	ERKEK	108	4.31	.59	2.746	209.257	.007
36. Öğrencilerin ders esnasındaki olumsuz tepkileri ve nedenleri anlaşılmasına çalışılıyor mu?	KADIN	105	4.39	.71	2.511	211	.013
	ERKEK	108	4.15	.69	2.510	210.352	.013

Tablo 11’den elde edilen bulgulara göre; “Öğrencinin sınıfta yapmış olduğu istenmeyen davranışın sonunda öğrenciye fiziksel baskı uygulanıyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında kadın öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalarının 1.29

iken erkek öğretmenlerin aritmetik ortalamalarının 1.66 olduğu görülmektedir. . Kadın ve erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları hiçbir zaman seçeneğini tercih edenlerin çoğunlukta olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında kadın öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılığın söz konusu olduğu görülmektedir.

“Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında kadın öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.39 iken erkek öğretmenlerin aritmetik ortalamalarının 4.15 olduğu görülmektedir. Kadın öğretmenlerin verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları her zaman seçeneğini tercih edenlerin çoğunlukta olduğunu, erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları ise genellikle seçeneğini tercih edenlerin çoğunlukta olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında kadın öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılığın söz konusu olduğu görülmektedir.

“Öğrencilerin ders esnasındaki olumsuz tepkileri ve nedenleri anlaşılmasına çalışılıyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında kadın öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.51 iken erkek öğretmenlerin aritmetik ortalamalarının 4.31 olduğu görülmektedir. Kadın ve erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları her zaman seçeneğini tercih edenlerin çoğunlukta olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında kadın öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılığın söz konusu olduğu görülmektedir.

Tablo 11’de görüldüğü gibi kadın öğretmenlerin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerle ilgili görüşlerinde birbirine yakın cevaplar gelirken, erkek öğretmenlerin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerle ilgili görüşlerinde farklılık söz konusudur. Ayrıca kadın öğretmenler seçeneklerden daha olumlu olanları tercih etmişlerdir.

Elde edilen bulgular sonucunda; “Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerle ilgili görüşleri arasında, öğretmenlerin cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık yoktur.”, şeklindeki sıfır hipotezi test edilmiş ve reddedilmiştir.

D) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNE VE İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARIYLA BAŞ ETMEDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN YAŞ DEĞİŞKENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin “yaş” değişkeni açısından karşılaştırılmasında önce sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşleri , daha sonra da sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ele alınmıştır.

1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkeni Açısından Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının her bir item açısından tespit edilebilmesi için Anova Testi uygulanmıştır. Test sonucunda anlamlı olarak kabul edilen itemler Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşleri ve öğretmenlerin yaşlarına ilişkin ANOVA Testi.

Bağımlı Değişken	Değişken Gr.	Kareler Top.	Serb. Der.	Kareler Ort.	F	Anlamlılık
4.Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?	Gruplar arası	7.424	3	2.475	6.618	.000
	Grup içi	78.153	209	.374		
	Toplam	85.577	212			
7.Küme çalışmaları yapılıyor mu?	Gruplar arası	35.763	3	11.921	10.879	.000
	Grup içi	229.025	209	1.096		
	Toplam	264.789	212			
11.İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?	Gruplar arası	7.936	3	2.645	7.059	.000
	Grup içi	78.327	209	.375		
	Toplam	86.263	212			
13.Öğrencilerin derse katılımlarını sağlamak amacıyla öğretim yöntemi değiştiriliyor mu?	Gruplar arası	9.532	3	3.177	7.946	.000
	Grup içi	83.567	209	.400		
	Toplam	93.099	212			

Bağımlı Değişken	Değişken Gr.	Kareler Top.	Serb. Der.	Kareler Ort.	F	Anlamlılık
19.Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?	Gruplar arası	1.337	3	.446	3.344	.020
	Grup içi	27.856	209	.133		
	Toplam	29.192	212			
20.Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?	Gruplar arası	2.819	3	.940	4.854	.003
	Grup içi	40.458	209	.194		
	Toplam	43.277	212			
31.Dersin akışına şarkı, fıkra, bilmeceye yer veriliyor mu?	Gruplar arası	9.538	3	3.179	5.951	.001
	Grup içi	111.654	209	.534		
	Toplam	121.192	212			
40.Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapılıyor mu?	Gruplar arası	8.259	3	2.753	4.493	.004
	Grup içi	128.060	209	.613		
	Toplam	136.319	212			

Tablo 12’de görüldüğü üzere öğretmenlerin farklı yaş gruplarında yer almaları ile onların sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında; 4., 7., 11., 13., 19., 20., 31. ve 40. itemler açısından anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklı görüşlerin hangi yaş grupları arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır.

Tablo 13. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı	Anlamlılık
4. Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?	30-39	22-29	-.33	.532
		40-49	-.44	.000
		50 ve üzeri	-.31	.158
	40-49	22-29	.11	.964
		30-39	.44	.000
		50 ve üzeri	.13	.771

Tablo 13’de görüldüğü üzere, “Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?” itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. 40-49 yaş grubundaki öğretmenler ile 30-39 yaş grubundaki öğretmenler arasında 40-49 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. 40-49 yaş grubundaki öğretmenlerin daha çok materyal kullanarak ders işledikleri söylenebilir.

Tablo 14’de görüldüğü üzere “İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?” itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde 40-49 yaş grubundaki öğretmenler ile 30-39 yaş grubundaki öğretmenler arasında 40-49 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık gözlenmektedir.

Tablo 14. Sınıf Öğretmenlerinin “İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı	Anlamlılık
11. İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?	22-29	30-39	.59	.075
	30-39	22-29	-.59	.075
		40-49	-.43	.000
		50 ve üzeri	-.19	.570
	40-49	22-29	-.16	.908
		30-39	.43	.000
		50 ve üzeri	.24	.293

Tablo 15’de görüldüğü üzere “Küme çalışmaları yapılıyor mu?” itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde 22-29 yaş grubundaki öğretmenler ile 40-49 yaş grubundaki ve 50 ve üzeri yaş grubundaki öğretmenler arasında 22-29 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık olduğu gözlenmektedir. Ayrıca 30-39 yaş grubundaki öğretmenler ile 40-49 yaş grubundaki ve 50 ve üzeri yaş grubundaki öğretmenlerin görüşleri arasında 30-39 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. Öğretmenlerin yaşlarının genç olması hem aldıkları eğitimin

farklılığından olsun hem meslekteki tecrübeleri açısından olsun onların farklı öğretim metodlarına daha çok eğilim gösterdiklerinin göstermektedir denilebilir.

Tablo 15. Sınıf Öğretmenlerinin “Küme çalışmaları yapılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı	Anlamlılık
7.Küme çalışmaları yapılıyor mu?	22-29	30-39	.64	.431
		40-49	1.41	.003
		50 ve üzeri	1.55	.003
	30-39	22-29	-.64	.431
		40-49	.78	.000
		50 ve üzeri	.92	.002
	40-49	22-29	-1.41	.003
		30-39	-.78	.000
		50 ve üzeri	.14	.931
	50 ve üzeri	22-29	-1.55	.003
		30-39	-.92	.002
		40-49	-.14	.931

Tablo 16’da görüldüğü üzere “Öğrencilerin ilgilerini çekmek ve derse katılımlarını sağlamak amacıyla öğretim yöntemi değiştiriliyor mu?” itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde 22-29 yaş grubundaki öğretmenler, 30-39 yaş grubundaki öğretmenler, 40-49 yaş grubundaki öğretmenler ile 50 ve üzeri yaş grubundaki öğretmenler arasında 22-29, 30-39 ve 40-49 yaş gruplarındaki öğretmenler lehine anlamlı farklılık göze çarpmaktadır. 50 yaş ve üzeri öğretmenlerin uyguladıkları öğretim yöntemlerinde fazla değişiklik yapmamaları onların yeni uygulanan öğretim yöntemlerinden habersiz olmalarından veya kendilerini geliştirmekte isteksiz oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 16. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ilgilerini çekmek ve derse katılımlarını sağlamak amacıyla öğretim yöntemi değiştiriliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır?

Bağımlı Değişken	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı	Anlamlılık
13.Öğrencilerin ilgilerini çekmek ve derse katılımlarını sağlamak amacıyla öğretim yöntemi değiştiriliyor mu?	22-29	30-39	.29	.668
		40-49	.20	.849
		50 ve üzeri	.86	.008
	30-39	22-29	-.29	.668
		40-49	$-8.91.10^{-2}$.824
		50 ve üzeri	.57	.001
	40-49	22-29	-.20	.849
		30-39	$8.91.10^{-2}$.824
		50 ve üzeri	.66	.000
	50 ve üzeri	22-29	-.86	.008
		30-39	-.57	.001
		40-49	-.66	.000

Tablo 17’de görüldüğü üzere “Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?” itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde 30-39 yaş grubundaki öğretmenler ile 22-29 yaş grubundaki öğretmenler arasında 30-39 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı farklılık göze çarpmaktadır. 40-49 yaş grubundaki öğretmenler ile 22-29 yaş grubundaki öğretmenler arasında 40-49 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı farklılık göze çarpmaktadır. 50 yaş ve üzeri grubundaki öğretmenler ile 22-29 yaş grubundaki öğretmenler arasında 50 yaş ve üzeri öğretmenler lehine anlamlı farklılık göze çarpmaktadır. 22-29 yaş grubundaki öğretmenlerin mesleki tecrübelerinin az olması nedeniyle öğrencilere isimleri ile hitap etme konusunda hasas davranmadıkları söylenebilir.

Tablo 17. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı	Anlamlılık
19. Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?	30-39	22-29	.42	.022
		40-49	$-2.69.10^{-2}$.969
		50 ve üzeri	$1.57.10^{-2}$.998
	40-49	22-29	.45	.009
		30-39	$2.69.10^{-2}$.969
		50 ve üzeri	$4.26.10^{-2}$.953
	50 ve üzeri	22-29	.40	.048
		30-39	$-1.57.10^{-2}$.998
		40-49	$-4.26.10^{-2}$.953

Tablo 18. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı	Anlamlılık
20. Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?	22-29	30-39	-.65	.001
		40-49	-.62	.002
		50 ve üzeri	-.52	.029
	30-39	22-29	.65	.001
		40-49	$3.28.10^{-2}$.968
		50 ve üzeri	.13	.651
	40-49	22-29	.62	.002
		30-39	$-3.28.10^{-2}$.968
		50 ve üzeri	$9.30.10^{-2}$.777

Tablo 18’de görüldüğü üzere “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?” itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde 30-39 yaş grubundaki öğretmenler ile 22-29 yaş grubundaki öğretmenler arasında 30-39 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. Ayrıca 40-49 yaş grubundaki öğretmenler ile 22-29 yaş grubundaki öğretmenler arasında 40-49 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 19. Sınıf Öğretmenlerinin “Dersin akışına şarkı, fıkra, bilmeceye yer veriliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı	Anlamlılık
31.Dersin akışına şarkı, fıkra, bilmeceye yer veriliyor mu?	22-29	30-39	-.92	.009
		40-49	-.95	.004
		50 ve üzeri	-.51	.372
	30-39	22-29	.92	.009
		40-49	$-3.28.10^{-2}$.993
		50 ve üzeri	.42	.095
	40-49	22-29	.95	.004
		30-39	$3.28.10^{-2}$.993
		50 ve üzeri	.45	.029
	50 ve üzeri	22-29	.51	.372
		30-39	-.42	.095
		40-49	-.45	.029

Tablo 19’de görüldüğü üzere “Dersin akışında şarkı, fıkra, bilmeceye yer veriliyor mu?” itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde 30-39 yaş grubundaki öğretmenler ile 22-29 yaş grubundaki öğretmenlerin görüşlerinde 30-39 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. 40-49 yaş grubundaki öğretmenler ile 22-29 yaş grubundaki öğretmenler ve 50 yaş ve üzeri yaş grubundaki öğretmenler

arasında 40-49 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı farklılık göze çarpmaktadır. 22-29 yaş grubu öğretmenlerin mesleki tecrübelerinin az olması ve genellikle kenar mahalle okullarında görev yapıyor olmaları onların sınıf yönetimi açısından gerekli davranışları yerine getirmelerinde olumsuz etkenlerdir denilebilir

Tablo 20. Sınıf Öğretmenlerinin “Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı	Anlamlılık
40. Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapıyor mu?	30-39	22-29	-.16	.956
		40-49	-.38	.017
		50 ve üzeri	.11	.946
	40-49	22-29	.21	.896
		30-39	.38	.017
		50 ve üzeri	.48	.029

Tablo 20’de görüldüğü üzere “Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapıyor mu?” itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 40-49 yaş grubundaki öğretmenler ile 30-39 yaş grubundaki ve 50 ve üzeri yaş grubundaki öğretmenlerin görüşleri arasında 40-49 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık vardır. 40-49 yaş grubundaki öğretmenlerin zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapma konusunda daha hassas davrandıkları söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında yaş değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur; şeklindeki sıfır hipotezi uygulanan Anova Testi (Tablo 12) ve Tukey Çoklu Karşılaştırma Testlerinden (Tablo 13), (Tablo 14), (Tablo 15), (Tablo 16), (Tablo 17), (Tablo 18), (Tablo 19) ve (Tablo 20) elde edilen bulgular incelenmiş ve reddedilmiştir.

2. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkeni Açısından Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının her bir item açısından tespit edilebilmesi için Anova Testi uygulanmıştır. Tablo 21’de görüldüğü üzere öğretmenlerin farklı yaş gruplarında yer almaları ile onların istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri arasında; 5., 22., 23., 36. ve 37. itemler açısından anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklı görüşlerin hangi yaş grupları arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır.

Tablo 21. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşleri ve öğretmenlerin yaşlarına İlişkin ANOVA Testi

Bağımlı Değişken	Değişken Grupları	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Anlamlılık
5.Görme ve duyma güçlüğü çeken öğrenciler ön veya orta sıralara oturtuluyor mu?	Gruplar Arası	2.009	3	.670	3.098	.028
	Grup İçi	45.174	209	.216		
	Toplam	47.183	212			
22.Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?	Gruplar Arası	4.056	3	1.352	4.229	.006
	Grup İçi	66.826	209	.320		
	Toplam	70.883	212			
23.Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?	Gruplar Arası	7.041	3	2.347	8.117	.000
	Grup İçi	60.424	209	.289		
	Toplam	67.465	212			
36.Öğrencilerin ders esnasındaki olumsuz tepkileri ve nedenleri anlaşılmaya çalışılıyor mu?	Gruplar Arası	5.736	3	1.912	3.917	.009
	Grup İçi	102.010	209	.488		
	Toplam	107.746	212			
37.Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında bire bir görüşülüyor mu?	Gruplar Arası	7.962	3	2.654	5.429	.001
	Grup İçi	102.161	209	.489		
	Toplam	110.122	212			

Tablo 21’de görüldüğü üzere öğretmenlerin farklı yaş gruplarında yer almaları ile onların istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri arasında 5., 22., 23., 36. ve 37. itemler açısından anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklı görüşlerin hangi yaş grupları arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır.

Tablo 22. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı	Anlamlılık
22. Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?	30-39	22-29	.31	.523
		40-49	$5.75.10^{-2}$.925
		50 ve üzeri	.45	.006
	40-49	22-29	.25	.658
		30-39	$-5.75.10^{-2}$.925
		50 ve üzeri	.40	.009
	50 ve üzeri	22-29	-.14	.936
		30-39	-.45	.006
		40-49	-.40	.009

Tablo 22’de görüldüğü üzere, “Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?” itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. 30-39 yaş grubundaki öğretmenler ile 50 ve üzeri yaş grubundaki öğretmenlerin görüşleri arasında 30-39 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. Ayrıca 40-49 yaş grubundaki öğretmenler ile 50 ve üzeri yaş grubundaki öğretmenlerin görüşleri arasında 40-49 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 23. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı	Anlamlılık
23. Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?”	30-39	22-29	.10	.965
		40-49	-.31	.003
		50 ve üzeri	.16	.611
	40-49	22-29	.41	.206
		30-39	.31	.003
		50 ve üzeri	.47	.001
	50 ve üzeri	22-29	$-5.95 \cdot 10^{-2}$.994
		30-39	-.16	.611
		40-49	-.47	.001

Tablo 23’te görüldüğü üzere, “Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?” itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde 40-49 yaş grubundaki öğretmenler ile 30-39 yaş grubundaki öğretmenlerin görüşleri arasında 40-49 yaş grubundaki öğretmen lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. Ayrıca 40-49 yaş grubundaki öğretmenler ile 50 ve üzeri yaş grubundaki öğretmenlerin görüşleri arasında 40-49 yaş grubundaki öğretmen lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 24’te görüldüğü üzere, “Öğrencilerin ders esnasındaki olumsuz tepkileri ve nedenleri anlaşılmasına çalışılıyor mu?” itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde 22-29 yaş grubundaki öğretmenler ile 50 ve üzeri yaş grubundaki öğretmenlerin görüşleri arasında 22-29 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. Ayrıca 30-39 yaş grubundaki öğretmenler ile 50 ve üzeri yaş grubundaki öğretmenlerin görüşleri arasında 30-39 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 24. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ders esnasındaki olumsuz tepkileri ve nedenleri anlaşılmasına çalışılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı	Anlamlılık
36. Öğrencilerin ders esnasındaki olumsuz tepkileri ve nedenleri anlaşılmasına çalışılıyor mu?	22-29	30-39	.34	.627
		40-49	.44	.360
		50 ve üzeri	.84	.027
	30-39	22-29	-.34	.627
		40-49	.11	.789
		50 ve üzeri	.50	.018
	50 ve üzeri	22-29	-.84	.027
		30-39	-.50	.018
		40-49	-.40	.052

Tablo 25. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında bire bir görüşülüyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Yaş Gruplarındaki Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı	Anlamlılık
37. Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında bire bir görüşülüyor mu?	30-39	22-29	$8.36 \cdot 10^{-2}$.991
		40-49	-.35	.010
		50 ve üzeri	.10	.935
	40-49	22-29	.44	.369
		30-39	.35	.010
		50 ve üzeri	.46	.017
	50 ve üzeri	22-29	$-1.79 \cdot 10^{-2}$	1.000
		30-39	-.10	.935
		40-49	-.46	.017

Tablo 25’te görüldüğü üzere, “Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında birebir görüşülüyor mu? itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde 40-49 yaş grubundaki öğretmenler ile 30-39 yaş grubundaki öğretmenlerin ve 50 ve üzeri yaş grubundaki öğretmenlerin görüşleri arasında 40-49 yaş grubundaki öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

“Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerle ilgili görüşleri arasında, öğretmenlerin yaş değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.” Şeklindeki sıfır hipotezi uygulanan Anova Testi (Tablo 21) ve uygulanan Tukey Çoklu Karşılaştırma Testlerinden (Tablo 22, 23, 24 ve 25) elde edilen bulgular incelendiğinde reddedilmiştir.

E) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNE VE İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARIYLA BAŞ ETMEDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN *MEZUN OLDUKLARI OKUL* DEĞİŞKENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin “*mezun oldukları okul*” değişkeni açısından karşılaştırılmasında, önce sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşleri , daha sonra da sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ele alınmıştır.

1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin *Mezun Oldukları Okul* Değişkeni Açısından Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri ile mezun oldukları okul değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının her bir item açısından tespit edilebilmesi için Anova Testi uygulanmıştır. Testin tamamı çok yer kapladığından sadece test sonucunda anlamlı olarak kabul edilen itemler Tablo 26’da gösterilmiştir.

Tablo 26. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediklerine ilişkin görüşleri ile mezun oldukları okula yönelik ANOVA Testi.

Bağımlı Değişken	Değişken Grupları	Kareler Toplamı	Serb. Der.	Kareler Ortalaması	F	Anlamlılık
2. Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmalarını sağlıyor mu?	Gruplar arası	8.325	4	2.081	4.757	.001
	Grup İçi	90.999	208	.437		
	Toplam	99.324	212			
6.En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?	Gruplar arası	18.377	4	4.594	4.848	.001
	Grup İçi	197.116	208	.948		
	Toplam	215.493	212			
13. Öğrencilerin ilgilerini çekmek ve derse katılmalarını sağlamak amacıyla öğretim yöntemi değiştiriliyor mu?	Gruplar arası	4.500	4	1.125	2.641	.035
	Grup İçi	88.599	208	.426		
	Toplam	93.099	212			
15. Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?	Gruplar arası	7.588	4	1.897	3.470	.009
	Grup İçi	113.689	208	.547		
	Toplam	121.277	212			
16. Dersin adı, konusu ve amacı tahtanın sol üst köşesine yazılıyor mu?	Gruplar arası	12.577	4	3.144	2.846	.025
	Grup İçi	229.817	208	1.105		
	Toplam	242.394	212			
17. Bulduğunuz yerin özelliklerine göre programda yer alan konular ile ilgili ekleme ve çıkarma yapıyor mu?	Gruplar arası	18.307	4	4.577	5.818	.000
	Grup İçi	163.636	208	.787		
	Toplam	181.944	212			
18. Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?	Gruplar arası	5.271	4	1.318	3.368	.011
	Grup İçi	81.377	208	.391		
	Toplam	86.648	212			
24. Sınıf kurallarından tüm öğrenciler eşit oranda sorumlu tutuluyor mu?	Gruplar arası	3.830	4	.957	3.734	.006
	Grup İçi	53.335	208	.256		
	Toplam	57.164	212			

Bağımlı Değişken	Değişken Grupları	Kareler Toplamı	Serb. Der.	Kareler Ortalaması	F	Anlamlılık
29.Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?	Gruplar arası	4.968	4	1.242	3.786	.005
	Grup İçi	68.225	208	.328		
	Toplam	73.192	212			
30.Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?	Gruplar arası	7.603	4	1.901	3.889	.005
	Grup İçi	101.674	208	.489		
	Toplam	109.277	212			
31.Dersin akışına şarkı, fıkra, bilmeceye yer veriliyor mu?	Gruplar arası	6.385	4	1.596	2.892	.023
	Grup İçi	114.807	208	.552		
	Toplam	121.192	212			
39.İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?	Gruplar arası	3.781	4	.945	3.011	.019
	Grup İçi	65.299	208	.314		
	Toplam	69.080	212			

Tablo 26’da görüldüğü üzere öğretmenlerin mezun oldukları okulların farklılığının onların sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında; 2., 6., 13., 15., 16., 17., 18., 24., 29., 30., 31. ve 39. itemler açısından anlamlı bir farklılık vardır.etkilemekte. Bu farklı görüşlerin özellikle hangi okullardan mezun olan öğretmenler arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır.

Tablo 27’de görüldüğü üzere, “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmalarını sağlıyor mu?” itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde mezun olunan okul değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. Lisans tamamlama mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenler arasında Lisans tamamlama mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 27. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmalarını sağlıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı	Anlamlılık
2.Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmalarını sağlıyor mu?	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Yüksek Okulu	-.26	.196
		Lisans Tamamlama	-.52	.001
		Eğitim Fakültesi	-.31	.254
		Diğerleri	-.47	.051
	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	.26	.286
		Eğitim Enstitüsü	.52	.001
		Eğitim Fakültesi	.21	.707
		Diğerleri	5.14E-02	.999

Tablo 28’de görüldüğü üzere, “En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?” itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde mezun olunan okul değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. Eğitim Yüksek Okulu mezunu öğretmenler olan öğretmenler ile Lisans tamamlama mezunu, Eğitim Fakültesi mezunu ve diğer fakülte mezunu olan öğretmenler arasında Eğitim Yüksek okulu öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 29’da görüldüğü üzere, “Öğrencilerin ilgilerini çekmek ve derse katılımlarını sağlamak amacıyla öğretim yöntemi değiştiriliyor mu? itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde Eğitim Yüksek Okulu mezunu öğretmenler ile Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin görüşleri arasında Eğitim Yüksek Okulu mezunu öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 28. Sınıf Öğretmenlerinin “En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı	Anlamlılık
6. En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	.62	.013
		Eğitim Enstitüsü	.16	.917
		Eğitim Fakültesi	-6.62E-02	.999
		Diğerleri	-.29	.818
	Eğitim Fakültesi	Eğitim Yüksek Okulu	.69	.023
		Eğitim Enstitüsü	.23	.852
		Lisans Tamamlama	6.62E-02	.999
	Diğerleri	Eğitim Yüksek Okulu	.91	.004
		Eğitim Enstitüsü	.45	.387
		Lisans Tamamlama	.29	.818

Tablo 29. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ilgilerini çekmek ve derse katılımlarını sağlamak amacıyla öğretim yöntemi değiştiriliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı	Anlamlılık
13. Öğrencilerin ilgilerini çekmek ve derse katılımlarını sağlamak amacıyla öğretim yöntemi değiştiriliyor mu?	Eğitim Yüksek Okulu	Eğitim Enstitüsü	.33	.040
		Lisans Tamamlama	.28	.204
		Eğitim Fakültesi	.34	.186
		Diğerleri	7.02E-02	.994
	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Yüksek Okulu	-.33	.040
		Lisans Tamamlama	-4.75E-02	.996
		Eğitim Fakültesi	7.92E-03	1.000
		Diğerleri	-.26	.542

Tablo 30. Sınıf Öğretmenlerinin “Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı	Anlamlılık
15.Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Yüksek Okulu	-.16	.750
		Lisans Tamamlama	-.44	.021
		Eğitim Fakültesi	-.27	.506
		Diğerleri	-.55	.036
	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	.28	.342
		Eğitim Enstitüsü	.44	.021
		Eğitim Fakültesi	.17	.895
		Diğerleri	-.11	.984
	Diğerleri	Eğitim Yüksek Okulu	.39	.280
		Eğitim Enstitüsü	.55	.036
		Lisans Tamamlama	.11	.984
		Eğitim Fakültesi	.28	.732

Tablo 30’da görüldüğü üzere, “Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu? itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde Lisans Tamamlama mezunu öğretmenler ve diğer fakültelerden mezun olan öğretmenler ile Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin görüşleri arasında Lisans Tamamlama ve Diğer fakülte mezunu öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 31. Sınıf Öğretmenlerinin “Bulduğunuz yerin özelliklerine göre programda yer alan konular ile ilgili ekleme ve çıkarma yapıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır(Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı	Anlamlılık
17.Bulduğunuz yerin özelliklerine göre programda yer alan konular ile ilgili ekleme ve çıkarma yapıyor mu?	Eğitim Yüksek Okulu	Eğitim Enstitüsü	.25	.527
		Lisans Tamamlama	-.52	.029
		Eğitim Fakültesi	.16	.936
		Diğerleri	-.32	.664
	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Yüksek Okulu	-.25	.527
		Lisans Tamamlama	-.77	.000
		Eğitim Fakültesi	-8.37E-02	.994
		Diğerleri	-.56	.103
	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	.52	.029
		Eğitim Enstitüsü	.77	.000
		Eğitim Fakültesi	.69	.015
		Diğerleri	.21	.914
	Eğitim Fakültesi	Eğitim Yüksek Okulu	-.16	.936
		Eğitim Enstitüsü	8.37E-02	.994
		Lisans Tamamlama	-.69	.015
		Diğerleri	-.48	.378

Tablo 31’de görüldüğü üzere, “Bulduğunuz yerin özelliklerine göre programda yer alan konular ile ilgili ekleme ve çıkarma yapıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, Lisans tamamlama mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenler, Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenler ve Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler arasında, Lisans tamamlama mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 32. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı	Anlamlılık
18.Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	.34	.054
		Eğitim Enstitüsü	.30	.108
		Eğitim Fakültesi	.53	.006
		Diğerleri	.34	.275
	Eğitim Fakültesi	Eğitim Yüksek Okulu	-.19	.717
		Eğitim Enstitüsü	-.23	.492
		Lisans Tamamlama	-.53	.006
		Diğerleri	-.19	.862

Tablo 32’te görüldüğü üzere, “Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, Lisans tamamlama mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenler arasında, Lisans tamamlama mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 33’te görüldüğü üzere, “Sınıf kurallarından tüm öğrenciler eşit oranda sorumlu tutuluyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, Diğer Fakülteler mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenler arasında, diğer fakülte mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. Lisans Tamamlama mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler arasında Lisans Tamamlama mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 33. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıf kurallarından tüm öğrenciler eşit oranda sorumlu tutuluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı	Anlamlılık
24.Sınıf kurallarından tüm öğrenciler eşit oranda sorumlu tutuluyor mu?	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Yüksek Okulu	4.13E-03	1.000
		Lisans Tamamlama	-3.83E-02	.995
		Eğitim Fakültesi	.32	.047
		Diğerleri	-.24	.352
	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	4.24E-02	.994
		Eğitim Enstitüsü	3.83E-02	.995
		Eğitim Fakültesi	.36	.035
		Diğerleri	-.20	.591
	Eğitim Fakültesi	Eğitim Yüksek Okulu	-.32	.062
		Eğitim Enstitüsü	-.32	.047
		Lisans Tamamlama	-.36	.035
		Diğerleri	-.56	.002
	Diğerleri	Eğitim Yüksek Okulu	.25	.356
		Eğitim Enstitüsü	.24	.352
		Lisans Tamamlama	.20	.591
		Eğitim Fakültesi	.56	.002

Tablo 34’de görüldüğü üzere, “Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, Lisans tamamlama mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenler arasında, Lisans tamamlama mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Enstitüsü mezunu olan öğretmenler arasında, Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 34. Sınıf Öğretmenlerinin “Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı	Anlamlılık
29.Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?	Eğitim Yüksek Okulu	Eğitim Enstitüsü	.29	.041
		Lisans Tamamlama	-.10	.906
		Eğitim Fakültesi	9.65E-02	.954
		Diğerleri	-3.51E-02	.999
	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Yüksek Okulu	-.29	.041
		Lisans Tamamlama	-.39	.004
		Eğitim Fakültesi	-.19	.597
		Diğerleri	-.32	.190
	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	.10	.906
		Eğitim Enstitüsü	.39	.004
		Eğitim Fakültesi	.20	.635
		Diğerleri	6.61E-02	.994

Tablo 35’te görüldüğü üzere, “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?”, Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler ile Lisans Tamamlama mezunu öğretmenler arasında, Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. Ayrıca Diğer Fakülte mezunu olan öğretmenler ile Lisans tamamlama mezunu öğretmenler arasında Diğer Fakülte mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 35. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı	Anlamlılık
30.Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?	Eğitim Yüksek Okulu	Eğitim Enstitüsü	.13	.838
		Lisans Tamamlama	.40	.039
		Eğitim Fakültesi	-.11	.963
		Diğerleri	-.23	.733
	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	-.40	.039
		Eğitim Enstitüsü	-.27	.285
		Eğitim Fakültesi	-.51	.028
		Diğerleri	-.63	.010
	Eğitim Fakültesi	Eğitim Yüksek Okulu	.11	.963
		Eğitim Enstitüsü	.24	.566
		Lisans Tamamlama	.51	.028
		Diğerleri	-.12	.981
	Diğerleri	Eğitim Yüksek Okulu	.23	.733
		Eğitim Enstitüsü	.36	.278
		Lisans Tamamlama	.63	.010
		Eğitim Fakültesi	.22	.943

Tablo 36’da görüldüğü üzere, “Dersin akışına şarkı, fıkra, bilmeceye yer veriliyor mu?”, Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenler ile , Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenler arasında Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 36. Sınıf Öğretmenlerinin “Dersin akışına şarkı, fıkra, bilmeceye yer veriliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı	Anlamlılık
31.Dersin akışına şarkı, fıkra, bilmeceye yer veriliyor mu?	Eğitim Yüksek Okulu	Eğitim Enstitüsü	.31	.132
		Lisans Tamamlama	.34	.157
		Eğitim Fakültesi	.50	.035
		Diğerleri	7.02E-02	.997
	Eğitim Fakültesi	Eğitim Yüksek Okulu	-.50	.035
		Eğitim Enstitüsü	-.19	.805
		Lisans Tamamlama	-.16	.905
		Diğerleri	-.43	.305

Tablo 37. Sınıf Öğretmenlerinin “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı	Anlamlılık
39.İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Yüksek Okulu	.14	.659
		Lisans Tamamlama	.17	.533
		Eğitim Fakültesi	.37	.038
		Diğerleri	.38	.066
	Eğitim Fakültesi	Eğitim Yüksek Okulu	-.23	.415
		Eğitim Enstitüsü	-.37	.038
		Lisans Tamamlama	-.20	.619
		Diğerleri	-.29	.818

Tablo 37’de görüldüğü üzere, “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?”, Eğitim Enstitüsü mezunu olan öğretmenler ile , Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenler arasında Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

“Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli davranış ve düzenlemeleri yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında, öğretmenlerin mezun oldukları okul değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.” Şeklindeki sıfır hipotezi uygulanan Anova Testi (Tablo 26) ve uygulanan Tukey Çoklu Karşılaştırma Testlerinden (Tablo 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36 ve 37) elde edilen bulgular incelendiğinde reddedilmiştir.

2. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin *Mezun Olunan Okul Değişkeni* Açısından Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ile mezun oldukları okul değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının her bir item açısından tespit edilebilmesi için Anova Testi uygulanmıştır. Test sonucunda anlamlı olarak kabul edilen itemler Tablo 18’de gösterilmiştir.

Tablo 38. Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ile mezun oldukları okula yönelik ANOVA Testi.

Bağımlı Değişken	Değişken Grupları	Kareler Toplamı	Serb. Der.	Kareler Ortalaması	F	Anlamlılık
10.Öğrencinin sınıfta yapmış olduğu istenmeyen davranışın sonunda öğrenciye fiziksel baskı uygulanıyor mu?	Gruplar arası	10.478	5	2.096		.046
	Grup içi	188.630	207	.911		
	Toplam	199.108	212			
21.İstenmeyen davranışta bulunan öğrenciler sınıf ortamında sözlü olarak uyarılıyor mu?	Gruplar arası	20.878	5	4.176	5.936	.000
	Grup içi	145.611	207	.703		
	Toplam	166.488	212			

Bağımlı Değişken	Değişken Grupları	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	Anlamlılık
22.Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?	Gruplar arası	12.878	5	2.576	9.192	.000
	Grup içi	58.004	207	.280		
	Toplam	70.883	212			
23.Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?	Gruplar arası	4.404	5	.881	2.891	.015
	Grup içi	63.061	207	.305		
	Toplam	67.465	212			
27.Öğrencilerin olumlu davranışlarından duyulan memnuniyet sınıfta belli ediliyor mu?	Gruplar arası	4.088	5	.818	3.962	.002
	Grup içi	42.710	207	.206		
	Toplam	46.798	212			
32.Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?	Gruplar arası	9.805	5	1.961	3.098	.010
	Grup içi	131.022	207	.633		
	Toplam	140.826	212			
34.Öğrencilerin ders esnasında yapmamaları gerekenler söyleniyor mu?	Gruplar arası	5.281	5	1.056	3.469	.005
	Grup içi	63.029	207	.304		
	Toplam	68.310	212			
35.Öğrenciler sınıfta olumsuz davranışlarda bulunduğu sınıfta dışına çıkarılıyor mu?	Gruplar arası	25.262	5	5.052	5.881	.000
	Grup içi	177.846	207	.859		
	Toplam	203.108	212			
36.Öğrencilerin ders esnasındaki olumsuz tepkileri ve nedenleri anlaşılmasına çalışılıyor mu?	Gruplar arası	8.132	5	1.626	3.380	.006
	Grup içi	99.614	207	.481		
	Toplam	107.746	212			

Tablo 38’de görüldüğü üzere öğretmenlerin mezun oldukları okulların farklılığının onların istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşlerini etkilemekte olduğu saptanmıştır. Bu farklı görüşlerin özellikle hangi

okullardan mezun olan öğretmenler arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır.

Tablo 39. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencinin sınıfta yapmış olduğu istenmeyen davranışın sonunda öğrenciye fiziksel baskı uygulanıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezunu Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
10.Öğrencinin sınıfta yapmış olduğu istenmeyen davranışın sonunda öğrenciye fiziksel baskı uygulanıyor mu?	Eğitim Yüksek Okulu	Eğitim Enstitüsü	-.21	.744
		Lisans Tamamlama	-.62	.011
		Eğitim Fakültesi	-8.30E-02	.996
		Diğerleri	-.11	.994
	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	.62	.011
		Eğitim Enstitüsü	.41	.170
		Eğitim Fakültesi	.54	.154
		Diğerleri	.52	.284

Tablo 39’da görüldüğü üzere, “Öğrencinin sınıfta yapmış olduğu istenmeyen davranışın sonunda öğrenciye fiziksel baskı uygulanıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, Lisans tamamlama mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Yüksek Okulu mezunu öğretmenler arasında, Lisans tamamlama mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 40’ta görüldüğü üzere, “İstenmeyen davranışta bulunan öğrenciler sınıf ortamında sözlü olarak uyarılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Enstitüsü mezunu ve Lisans tamamlama mezunu öğretmenler arasında, Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. Ayrıca Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Enstitüsü mezunu ve Lisans tamamlama mezunu öğretmenler arasında, Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 40. Sınıf Öğretmenlerinin “İstenmeyen davranışta bulunan öğrenciler sınıf ortamında sözlü olarak uyarılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
21.İstenmeyen davranışta bulunan öğrenciler sınıf ortamında sözlü olarak uyarılıyor mu?	Eğitim Yüksek Okulu	Eğitim Enstitüsü	.64	.000
		Lisans Tamamlama	.62	.002
		Eğitim Fakültesi	-7.29E-02	.996
		Diğerleri	.26	.759
	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Yüksek Okulu	-.64	.000
		Lisans Tamamlama	-2.02E-02	1.000
		Eğitim Fakültesi	-.72	.002
		Diğerleri	-.38	.403
	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	-.62	.002
		Eğitim Enstitüsü	2.02E-02	1.000
		Eğitim Fakültesi	-.70	.007
		Diğerleri	-.36	.523
	Eğitim Fakültesi	Eğitim Yüksek Okulu	7.29E-02	.996
		Eğitim Enstitüsü	.72	.002
		Lisans Tamamlama	.70	.007
		Diğerleri	.34	.672

Tablo 41’de görüldüğü üzere, “Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Enstitüsü mezunu ve Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenler arasında, Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. Ayrıca Lisans tamamlama mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenler arasında, Lisans tamamlama mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. Bunların yanında Diğer fakülte mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenler arasında, diğer fakülte mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 41. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
22.Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?	Eğitim Yüksek Okulu	Eğitim Enstitüsü	.57	.000
		Lisans Tamamlama	.19	.387
		Eğitim Fakültesi	.44	.004
		Diğerleri	.00	1.000
	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Yüksek Okulu	-.57	.000
		Lisans Tamamlama	-.38	.002
		Eğitim Fakültesi	-.13	.809
		Diğerleri	-.57	.000
	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	-.19	.387
		Eğitim Enstitüsü	.38	.002
		Eğitim Fakültesi	.25	.317
		Diğerleri	-.19	.689
	Eğitim Fakültesi	Eğitim Yüksek Okulu	-.44	.004
		Eğitim Enstitüsü	.13	.809
		Lisans Tamamlama	-.25	.317
		Diğerleri	-.44	.047
	Diğerleri	Eğitim Yüksek Okulu	.00	1.000
		Eğitim Enstitüsü	.57	.000
		Lisans Tamamlama	.19	.689
		Eğitim Fakültesi	.44	.047

Tablo 42’de görüldüğü üzere, “Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, Eğitim Enstitüsü mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenler arasında, Eğitim Enstitüsü mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Ayrıca Lisans Tamamlama mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler arasında Eğitim Enstitüsü mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 42. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
23.Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Yüksek Okulu	3.20E-02	.998
		Lisans Tamamlama	-6.43E-02	.976
		Eğitim Fakültesi	.36	.042
		Diğerleri	.26	.365
	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	9.63E-02	.910
		Eğitim Enstitüsü	6.43E-02	.976
		Eğitim Fakültesi	.42	.019
		Diğerleri	.32	.207
	Eğitim Fakültesi	Eğitim Yüksek Okulu	-.32	.097
		Eğitim Enstitüsü	-.36	.042
		Lisans Tamamlama	-.42	.019
		Diğerleri	-9.51E-02	.979

Tablo 43'te görüldüğü üzere, “Öğrencilerin olumlu davranışlarından duyulan memnuniyet sınıfta belli ediliyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Enstitüsü mezunu ve Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenler arasında, Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır. Ayrıca Diğer Fakülte mezunu öğretmenler ile Eğitim Enstitüsü ve Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenler arasında Diğer Fakülte mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 43. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin olumlu davranışlarından duyulan memnuniyet sınıfta belli ediliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
27. Öğrencilerin olumlu davranışlarından duyulan memnuniyet sınıfta belli ediliyor mu?	Eğitim Yüksek Okulu	Eğitim Enstitüsü	.26	.012
		Lisans Tamamlama	8.65E-02	.879
		Eğitim Fakültesi	.34	.014
		Diğerleri	-7.02E-02	.977
	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Yüksek Okulu	-.26	.012
		Lisans Tamamlama	-.17	.286
		Eğitim Fakültesi	7.92E-02	.943
		Diğerleri	-.33	.040
	Eğitim Fakültesi	Eğitim Yüksek Okulu	-.34	.014
		Eğitim Enstitüsü	-7.92E-02	.943
		Lisans Tamamlama	-.25	.165
		Diğerleri	-.41	.023
	Diğerleri	Eğitim Yüksek Okulu	7.02E-02	.977
		Eğitim Enstitüsü	.33	.040
		Lisans Tamamlama	.16	.719
		Eğitim Fakültesi	.41	.023

Tablo 44’te görüldüğü üzere, “Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?” ,itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenler ile Lisans tamamlama mezunu öğretmenler arasında, Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 45’te görüldüğü üzere, “Öğrencilerin ders esnasında yapmamaları gerekenler söyleniyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Yüksek Okulu, Eğitim Enstitüsü mezunu ve Lisans tamamlama mezunu öğretmenler arasında, Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 44. Sınıf Öğretmenlerinin “Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
32. Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?	Eğitim Yüksek Okulu	Eğitim Enstitüsü	.29	.238
		Lisans Tamamlama	.55	.005
		Eğitim Fakültesi	4.93E-02	.999
		Diğerleri	-1.75E-02	1.000
	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	-.55	.005
		Eğitim Enstitüsü	-.26	.449
		Eğitim Fakültesi	-.50	.079
		Diğerleri	-.57	.069

Tablo 45. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ders esnasında yapmamaları gerekenler söyleniyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
34. Öğrencilerin ders esnasında yapmamaları gerekenler söyleniyor mu?	Eğitim Yüksek Okulu	Eğitim Enstitüsü	-9.49E-02	.873
		Lisans Tamamlama	8.16E-04	1.000
		Eğitim Fakültesi	-.48	.002
		Diğerleri	-.28	.304
	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Yüksek Okulu	9.49E-02	.873
		Lisans Tamamlama	9.58E-02	.900
		Eğitim Fakültesi	-.38	.023
		Diğerleri	-.19	.691
	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	-8.16E-04	1.000
		Eğitim Enstitüsü	-9.58E-02	.900
		Eğitim Fakültesi	-.48	.005
		Diğerleri	-.28	.341
	Eğitim Fakültesi	Eğitim Yüksek Okulu	.48	.002
		Eğitim Enstitüsü	.38	.023
		Lisans Tamamlama	.48	.005
		Diğerleri	.19	.769

Tablo 46. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrenciler sınıfta olumsuz davranışlarda bulunduğu sınıfta dışına çıkarılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
35.Öğrenciler sınıfta olumsuz davranışlarda bulunduğu sınıfta dışına çıkarılıyor mu?	Eğitim Yüksek Okulu	Eğitim Enstitüsü	-.25	.540
		Lisans Tamamlama	.17	.892
		Eğitim Fakültesi	-.94	.000
		Diğerleri	.23	.885
	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Yüksek Okulu	.25	.540
		Lisans Tamamlama	.43	.126
		Eğitim Fakültesi	-.68	.012
		Diğerleri	.48	.260
	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	-.17	.892
		Eğitim Enstitüsü	-.43	.126
		Eğitim Fakültesi	-1.11	.000
		Diğerleri	5.75E-02	.999
	Eğitim Fakültesi	Eğitim Yüksek Okulu	.94	.000
		Eğitim Enstitüsü	.68	.012
		Lisans Tamamlama	1.11	.000
		Diğerleri	1.16	.000
	Diğerleri	Eğitim Yüksek Okulu	-.23	.885
		Eğitim Enstitüsü	-.48	.260
		Lisans Tamamlama	-5.75E-02	.999
		Eğitim Fakültesi	-1.16	.000

Tablo 46’da görüldüğü üzere,“Öğrenciler sınıfta olumsuz davranışlarda bulunduğu sınıfta dışına çıkarılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler ile Eğitim Yüksek Okulu, Eğitim Enstitüsü, Lisans tamamlama ve diğer fakülte mezunu öğretmenler arasında, Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

Tablo 47. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ders esnasındaki olumsuz tepkileri ve nedenleri anlaşılmasına çalışılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Okuldan Mezun Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mezun Olunan Okul Türü	(J) Mezun Olunan Okul Türü	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
36.Öğrencilerin ders esnasındaki olumsuz tepkileri ve nedenleri anlaşılmasına çalışılıyor mu?	Eğitim Yüksek Okulu	Eğitim Enstitüsü	.34	.048
		Lisans Tamamlama	.40	.038
		Eğitim Fakültesi	2.97E-02	1.000
		Diğerleri	.33	.372
	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Yüksek Okulu	-.34	.048
		Lisans Tamamlama	5.40E-02	.995
		Eğitim Fakültesi	-.31	.289
		Diğerleri	-1.08E-02	1.000
	Lisans Tamamlama	Eğitim Yüksek Okulu	-.40	.038
		Eğitim Enstitüsü	-5.40E-02	.995
		Eğitim Fakültesi	-.37	.209
		Diğerleri	-6.49E-02	.997

Tablo 47’de görüldüğü üzere,“ Öğrencilerin ders esnasındaki olumsuz tepkileri ve nedenleri anlaşılmasına çalışılıyor mu? itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenler ile, Eğitim Enstitüsü ve Lisans tamamlama mezunu öğretmenler arasında, Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık göze çarpmaktadır.

“Sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerle ilgili görüşleri arasında, öğretmenlerin mezun olunan okul değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.” Şeklindeki sıfır hipotezi uygulanan Anova Testi (Tablo 38) ve uygulanan Tukey Çoklu Karşılaştırma Testlerinden (Tablo 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46 ve 47) elde edilen bulgular incelendiğinde reddedilmiştir.

F) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNE VE İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARIYLA BAŞ ETMEDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN MEZUN OLDUKLARI BÖLÜM DEĞİŞKENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin “mezun oldukları bölüm” değişkeni açısından karşılaştırılmasında, önce sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşleri , daha sonra da sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ele alınmıştır.

1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin *Mezun Oldukları Bölüm* Değişkeni Açısından Karşılaştırılması

Öğretmenlerin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri ile “*mezun oldukları bölüm*” arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının her bir item açısından tespit edilebilmesi için Independence Sample Testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgulardan 0.05 düzeyinde anlamlı olanlar Tablo 48 ‘de sunulmuştur.

Tablo 48. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin “mezun oldukları bölüm” Değişkeni Açısından Test Edilmesi .

Bağımlı Değişken	Mezun Olunan Bölüm	N	A.O.	Stand. Sap.	t	Serb. Der.	Anlamlılık
1.Sınıfın fiziksel yapısı öğretime uygun mu?	sınıf öğretmenliği	158	3.86	1.17	-3.134	211	.002
	diğerleri	55	4.38	.65	-4.068	169.530	.000
6.En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?	sınıf öğretmenliği	158	4.03	1.08	-4.613	211	.000
	diğerleri	55	4.73	.49	-6.426	197.293	.000
12.Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?	sınıf öğretmenliği	158	4.16	.62	-3.875	211	.000
	diğerleri	55	4.53	.54	-4.134	106.741	.000
15.Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?	sınıf öğretmenliği	158	4.32	.79	-2.905	211	.004
	diğerleri	55	4.65	.58	-3.353	127.047	.001

Bağımlı Değişken	Mezun Olunan Bölüm	N	A.O.	Stand. Sap.	t	Serb. Der.	Anlamlılık
16.Dersin adı, konusu ve amacı tahtanın sol üst köşesine yazılıyor mu?	sınıf öğretmenliği	158	3.34	1.11	-2.366	211	.019
	diğerleri	55	3.73	.89	-2.628	116.297	.010
17.Bulduğunuz yerin özelliklerine göre programda yer alan konular ile ilgili ekleme ve çıkarma yapılıyor mu?	sınıf öğretmenliği	158	3.84	.92	-2.546	211	.012
	diğerleri	55	4.20	.89	-2.591	97.275	.011
19.Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?	sınıf öğretmenliği	158	4.89	.34	2.449	211	.015
	diğerleri	55	4.75	.44	2.160	77.400	.034
25.Öğrencilerin ailevi durumları, maddi olanakları, belli rahatsızlıkları olup olmadığı biliniyor mu?	sınıf öğretmenliği	158	4.63	.51	2.122	211	.035
	diğerleri	55	4.45	.54	2.069	90.142	.041
29.Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayırıyor mu?	sınıf öğretmenliği	158	4.46	.59	-2.314	211	.022
	diğerleri	55	4.67	.55	-2.409	101.584	.018
39.İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?	sınıf öğretmenliği	158	4.65	.56	2.229	211	.027
	diğerleri	55	4.45	.57	2.214	93.071	.029
40.Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapılıyor mu?	sınıf öğretmenliği	158	4.11	.80	-2.755	211	.006
	diğerleri	55	4.45	.77	-2.811	97.767	.006

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşlerinin “*mezun oldukları bölüm*” değişkenine göre karşılaştırılmasında Tablo 48’de belirtilen “Sınıfın fiziksel yapısı öğretime uygun mu?”, “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmalarını sağlanıyor mu?”, “En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?”, “Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?”, “Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?”, “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?”, “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?” , “Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?” , “Dersin adı, konusu ve amacı tahtanın sol üst köşesine yazılıyor mu?”, “Bulduğunuz yerin özelliklerine göre

programda yer alan konular ile ilgili ekleme ve çıkarma yapılıyor mu?” , “Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?”, “Öğrencilerin ailevi durumları, maddi olanakları, belli rahatsızlıkları olup olmadığı biliniyor mu?” , “Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayırılıyor mu?”, ” İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?” ve “Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapılıyor mu?” itemlerinden elde edilen bulgular anlamlı farklılık göstermiştir.

“Sınıfın fiziksel yapısı öğretime uygun mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında sınıf öğretmenliği bölümü öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 3.86 iken diğer bölüm mezunu öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.38 olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenliği bölümü mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları genellikle seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Diğer bölüm mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları her zaman seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında ise diğer bölüm mezunu öğretmenlerin sınıf öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlere göre daha düşük değerde standart sapmaya sahip oldukları görülmektedir. Burada diğer bölüm mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık söz konusudur.

“En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında sınıf öğretmenliği bölümü öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.03 iken diğer bölüm mezunu öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.73 olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenliği bölümü mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları genellikle seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Diğer bölüm mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları her zaman seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında ise diğer bölüm mezunu öğretmenlerin sınıf öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlere göre daha düşük değerde standart sapmaya sahip oldukları görülmektedir. Burada diğer bölüm mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık söz konusudur.

“Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında sınıf öğretmenliği bölümü öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.16 iken diğer bölüm mezunu öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.53 olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenliği bölümü mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları genellikle seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Diğer bölüm mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları her

zaman seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında ise diğer bölüm mezunu öğretmenlerin sınıf öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlere göre daha düşük değerlerde standart sapmaya sahip oldukları görülmektedir. Burada diğer bölüm mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık söz konusudur.

“Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında sınıf öğretmenliği bölümü öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.32 iken diğer bölüm mezunu öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.65 olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenliği bölümü mezunlarının ve diğer bölüm mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları her zaman seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında ise diğer bölüm mezunu öğretmenlerin sınıf öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlere göre daha düşük değerlerde standart sapmaya sahip oldukları görülmektedir. Burada diğer bölüm mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık söz konusudur

“Dersin adı, konusu ve amacı tahtanın sol üst köşesine yazılıyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında sınıf öğretmenliği bölümü öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 3.34 iken diğer bölüm mezunu öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 3.73 olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenliği bölümü mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları bazen seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Diğer bölüm mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları genellikle seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında ise diğer bölüm mezunu öğretmenlerin sınıf öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlere göre daha düşük değerlerde standart sapmaya sahip oldukları görülmektedir. Burada diğer bölüm mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık söz konusudur.

“Bulduğunuz yerin özelliklerine göre programda yer alan konular ile ilgili ekleme ve çıkarma yapılıyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında sınıf öğretmenliği bölümü öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 3.84 iken diğer bölüm mezunu öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.20 olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenliği bölümü mezunlarının ve diğer bölüm mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları genellikle seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında ise diğer bölüm mezunu öğretmenlerin sınıf öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlere göre daha düşük değerlerde standart sapmaya

sahip oldukları görülmektedir. Burada diğer bölüm mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık söz konusudur.

“Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında sınıf öğretmenliği bölümü öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.89 iken diğer bölüm mezunu öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.75 olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenliği bölümü mezunlarının ve diğer bölüm mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları her zaman seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında ise sınıf öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlerin diğer bölüm mezunu öğretmenlere göre daha düşük değerde standart sapmaya sahip oldukları görülmektedir. Burada sınıf öğretmenliği mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık söz konusudur.

“Öğrencilerin ailevi durumları, maddi olanakları, belli rahatsızlıkları olup olmadığı biliniyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında sınıf öğretmenliği bölümü öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.63 iken diğer bölüm mezunu öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.45 olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenliği bölümü mezunlarının ve diğer bölüm mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları her zaman seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında ise sınıf öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlerin diğer bölüm mezunu öğretmenlere göre daha düşük değerde standart sapmaya sahip oldukları görülmektedir. Burada sınıf öğretmenliği mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık söz konusudur.

“Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında sınıf öğretmenliği bölümü öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.46 iken diğer bölüm mezunu öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.67 olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenliği bölümü mezunlarının ve diğer bölüm mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları her zaman seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında ise diğer bölüm mezunu öğretmenlerin sınıf öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlere göre daha düşük değerde standart sapmaya sahip oldukları görülmektedir. Burada diğer bölüm mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık söz konusudur

“İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında sınıf öğretmenliği bölümü öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.65 iken diğer bölüm mezunu öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.45 olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenliği bölümü mezunlarının ve diğer bölüm mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları her zaman seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında ise sınıf öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlerin diğer bölüm mezunu öğretmenlere göre daha düşük değerde standart sapmaya sahip oldukları görülmektedir. Burada sınıf öğretmenliği mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık söz konusudur.

“Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapılıyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında sınıf öğretmenliği bölümü öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.65 iken diğer bölüm mezunu öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 4.45 olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenliği bölümü mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları genellikle seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Diğer bölüm mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları her zaman seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında ise diğer bölüm mezunu öğretmenlerin sınıf öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlere göre daha düşük değerde standart sapmaya sahip oldukları görülmektedir. Burada diğer bölüm mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık söz konusudur.

Tablo 48’de görüldüğü gibi; “Sınıfın fiziksel yapısı öğretime uygun mu?”, “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmaları sağlanıyor mu?”, “En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?”, “Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?”, “Derlerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?”, “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?”, “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?” , “Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?” , “Dersin adı, konusu ve amacı tahtanın sol üst köşesine yazılıyor mu?”, “Bulduğunuz yerin özelliklerine göre programda yer alan konular ile ilgili ekleme ve çıkarma yapılıyor mu?”, “Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?”, “Öğrencilerin ailevi durumları, maddi olanakları, belli rahatsızlıkları olup olmadığı biliniyor mu?” , “Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?”, ” İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?” ve “Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapılıyor

mu?” itemlerinden elde edilen bulgulardan, sıfır hipotezimizin reddedildiği ortaya çıkmaktadır.

2. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin *Mezun Olunan Bölüm Değişkeni* Açısından Karşılaştırılması

Öğretmenlerin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerle ilgili görüşleri arasında, öğretmenlerin mezun oldukları bölüm değişkeni açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığının tespit edilebilmesi için Independence Sample Testi uygulanarak elde edilen bulgular Tablo 49’da sunulmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşlerinin “mezun olunan bölüm” değişkenine göre karşılaştırılmasında Tablo 49’da belirtilen “Öğrencinin sınıfta yapmış olduğu istenmeyen davranışın sonunda öğrenciye fiziksel baskı uygulanıyor mu?”, “Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?” itemlerinde anlamlı bir farklılık göre çarpmaktadır.

Tablo 49. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin Mezun Olunan Bölüm Değişkeni Açısından Test Edilmesi

Bağımlı Değişken	Mezun Olunan Bölüm	N	A.O.	Std. Sapma	t	Serb. Der.	Anlamlılık
10.Öğrencinin sınıfta yapmış olduğu istenmeyen davranışın sonunda öğrenciye fiziksel baskı uygulanıyor mu?	sınıf öğretmenliği	158	1.37	.71	-2.776	211	.006
	diğerleri	55	1.78	1.45	-2.040	63.199	.046
32.Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?	sınıf öğretmenliği	158	3.97	.82	2.788	211	.006
	diğerleri	55	3.62	.73	2.953	105.144	.004

“Öğrencinin sınıfta yapmış olduğu istenmeyen davranışın sonunda öğrenciye fiziksel baskı uygulanıyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında sınıf öğretmenliği bölümü öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 1.37 iken diğer bölüm mezunu öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 1.78 olduğu

görülmektedir. Sınıf öğretmenliği bölümü mezunlarının ve diğer bölüm mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları hiçbir zaman seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında ise sınıf öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlerin diğer bölüm mezunu öğretmenlere göre daha düşük değerlerde standart sapmaya sahip oldukları görülmektedir. Burada sınıf öğretmenliği mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık söz konusudur.

“Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?” itemi ile ilgili değerlere bakıldığında sınıf öğretmenliği bölümü öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 3.97 iken diğer bölüm mezunu öğretmenlerin görüşlerinin aritmetik ortalamalarının 3.62 olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenliği bölümü mezunlarının ve diğer bölüm mezunlarının verdiği cevapların aritmetik ortalamaları genellikle seçeneğinde yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Standart sapmaya bakıldığında ise diğer bölüm mezunu öğretmenlerin sınıf öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlere göre daha düşük değerlerde standart sapmaya sahip oldukları görülmektedir. Burada diğer bölüm mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık söz konusudur.

Tablo 49’da görüldüğü üzere, “Öğrencinin sınıfta yapmış olduğu istenmeyen davranışın sonunda öğrenciye fiziksel baskı uygulanıyor mu?”, “Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?” itemlerinden elde edilen bulgulardan, sıfır hipotezimizin reddedildiği ortaya çıkmaktadır.

G) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNE VE İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARIYLA BAŞ ETMEDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN MESLEKİ KIDEM DEĞİŞKENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin “mesleki kıdem” değişkeni açısından karşılaştırılmasında, önce sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşleri , daha sonra da sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ele alınmıştır.

1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri ile

meslekteki kıdemleri değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının her bir item açısından tespit edilebilmesi için Anova Testi uygulanmıştır. Testin tamamı çok yer kapladığından sadece test sonucunda anlamlı olarak kabul edilen itemler Tablo 50’de gösterilmiştir.

Tablo 50. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediklerine ilişkin görüşleri ile mezun oldukları bölüme yönelik ANOVA Testi.

Bağımlı Değişken	Değişken Grupları	Kareler Toplamı	Serb. Der.	Kareler Ort.	f	Anlamlılık
2.Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmalarını sağlıyor mu?	Gruplar Arası	3.880	2	1.940	4.268	.015
	Grup İçi	95.444	210	.454		
	Toplam	99.324	212			
4.Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?	Gruplar Arası	8.323	2	4.161	11.312	.000
	Grup İçi	77.255	210	.368		
	Toplam	85.577	212			
7.Küme çalışmaları yapıyor mu?	Gruplar Arası	21.826	2	10.913	9.433	.000
	Grup İçi	242.962	210	1.157		
	Toplam	264.789	212			
11.İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?	Gruplar Arası	3.163	2	1.582	3.997	.020
	Grup İçi	83.100	210	.396		
	Toplam	86.263	212			
12.Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?	Gruplar Arası	5.696	2	2.848	7.963	.000
	Grup İçi	75.102	210	.358		
	Toplam	80.798	212			
14.Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?	Gruplar Arası	4.272	2	2.136	4.951	.008
	Grup İçi	90.601	210	.431		
	Toplam	94.873	212			
18.Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?	Gruplar Arası	4.543	2	2.271	5.810	.004
	Grup İçi	82.105	210	.391		
	Toplam	86.648	212			
19.Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?	Gruplar Arası	2.238	2	1.119	8.716	.000
	Grup İçi	26.955	210	.128		
	Toplam	29.192	212			
28.Derse zamanında giriliyor ve zamanında çıkılıyor mu?	Gruplar Arası	1.480	2	.740	3.776	.024
	Grup İçi	41.149	210	.196		
	Toplam	42.629	212			
30.Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışları öğrencilere bildiriliyor mu?	Gruplar Arası	3.155	2	1.578	3.122	.046
	Grup İçi	106.122	210	.505		
	Toplam	109.277	212			
39.İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?	Gruplar Arası	4.103	2	2.052	6.631	.002
	Grup İçi	64.977	210	.309		
	Toplam	69.080	212			

Tablo 50’de görüldüğü üzere öğretmenlerin farklı mesleki kıdemlerde bulunmaları ile onların sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediklerine ilişkin görüşleri arasında; 2., 4., 7., 11., 12., 14., 18., 19., 28., 30. ve 39. itemler açısından anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklı

görüşlerin özellikle meslekteki kıdemlerinin hangi bölümünde öğretmenler arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır.

Tablo 51. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmaları sağlanıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mesleki Kıdem	(J) Mesleki Kıdem	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
2.Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmaları sağlanıyor mu?	10-19	0-9	.41	.056
		20 yıl ve üzeri	.26	.028
	20 yıl ve üzeri	0-9	.14	.671
		10-19	-.26	.028

Tablo 51 incelendiğinde; “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmaları sağlanıyor mu?” , itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, mesleki kıdemi 10-19 olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 10-19 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 52. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mesleki Kıdem	(J) Mesleki Kıdem	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
4.Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?	10-19	0-9	-.33	.091
		20 yıl ve üzeri	-.44	.000
	20 yıl ve üzeri	0-9	.11	.743
		10-19	.44	.000

Tablo 52 incelendiğinde; “Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?” , itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 10-19 olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 20 ve üzeri olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 53. Sınıf Öğretmenlerinin “Küme çalışmaları yapıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mesleki Kıdem	(J) Mesleki Kıdem	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
7.Küme çalışmaları yapıyor mu?	10-19	0-9	.40	.333
		20 yıl ve üzeri	.71	.000
	20 yıl ve üzeri	0-9	-.32	.456
		10-19	-.71	.000

Tablo 54’te görüldüğü üzere, “Küme çalışmaları yapıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, mesleki kıdemi 10-19 olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 10-19 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 54. Sınıf Öğretmenlerinin “Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mesleki Kıdem	(J) Mesleki Kıdem	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
9.Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?	0-9	10-19	.75	.048
		20 yıl ve üzeri	.60	.106
	10-19	0-9	-.75	.048
		20 yıl ve üzeri	-.15	.713

Tablo 54’te görüldüğü üzere, “Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, mesleki kıdemi 0-9 olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 10-19 olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 0-9 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 55. Sınıf Öğretmenlerinin “İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mesleki Kıdem	(J) Mesleki Kıdem	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
11.İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?	10-19	0-9	-.30	.156
		20 yıl ve üzeri	-.26	.019
	20 yıl ve üzeri	0-9	-4.30E-02	.958
		10-19	.26	.019

Tablo 55’te görüldüğü üzere, “İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 10-19 olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 20 ve üzeri olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 56’da görüldüğü üzere, “Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, mesleki kıdemi 0-9 olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 10-19 olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 0-9 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir. Ayrıca mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 10-19 olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 20 ve üzeri olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 57’de görüldüğü üzere, “Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, mesleki kıdemi 10-19 olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 0-9 olan öğretmenler ve mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 10-19 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 56. Sınıf Öğretmenlerinin “Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mesleki Kıdem	(J) Mesleki Kıdem	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
12.Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?	0-9	10-19	.55	.001
		20 yıl ve üzeri	.26	.183
	10-19	0-9	-.55	.001
		20 yıl ve üzeri	-.29	.005
	20 yıl ve üzeri	0-9	-.26	.183
		10-19	.29	.005

Tablo 57. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mesleki Kıdem	(J) Mesleki Kıdem	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
14.Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?	0-9	10-19	-.48	.014
		20 yıl ve üzeri	-.24	.302
	10-19	0-9	.48	.014
		20 yıl ve üzeri	.24	.041
	20 yıl ve üzeri	0-9	.24	.302
		10-19	-.24	.041

Tablo 58’de görüldüğü üzere,“Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 10-19 olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 20 ve üzeri olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 58. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mesleki Kıdem	(J) Mesleki Kıdem	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
18.Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapıyor mu?	10-19	0-9	-.15	.622
		20 yıl ve üzeri	-.32	.002
	20 yıl ve üzeri	0-9	.17	.502
		10-19	.32	.002

Tablo 59. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mesleki Kıdem	(J) Mesleki Kıdem	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
19.Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?	0-9	10-19	-.33	.001
		20 yıl ve üzeri	-.37	.000
	10-19	0-9	.33	.001
		20 yıl ve üzeri	-3.60E-02	.789
	20 yıl ve üzeri	0-9	.37	.000
		10-19	3.60E-02	.789

Tablo 59’da görüldüğü üzere, “Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?”, mesleki kıdemi 10-19 olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 0-9 olan öğretmenler arasında , mesleki kıdemi 10-19 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir. Ayrıca mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler ile mesleki

kıdemi 0-9 olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 20 ve üzeri olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 60. Sınıf Öğretmenlerinin “Derse zamanında giriliyor ve zamanında çıkılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mesleki Kıdem	(J) Mesleki Kıdem	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
28.Derse zamanında giriliyor ve zamanında çıkılıyor mu?	10-19	0-9	-.19	.224
		20 yıl ve üzeri	-.18	.021
	20 yıl ve üzeri	0-9	-1.00E-02	.995
		10-19	.18	.021

Tablo 60’ta görüldüğü üzere, “Derse zamanında giriliyor ve zamanında çıkılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 10-19 olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 20 ve üzeri olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 61. Sınıf Öğretmenlerinin “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?”İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mesleki Kıdem	(J) Mesleki Kıdem	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
39.İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?	0-9	10-19	-.33	.061
		20 yıl ve üzeri	-.48	.001
	20 yıl ve üzeri	0-9	.48	.001
		10-19	.15	.195

Tablo 61’de görüldüğü üzere, “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 0-9 olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 20 ve üzeri olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

“Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli davranış ve düzenlemeleri yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında, öğretmenlerin mesleki kıdemleri değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.” Şeklindeki sıfır hipotezi uygulanan Anova Testi (Tablo 50) ve uygulanan Tukey Çoklu Karşılaştırma Testlerinden (Tablo 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60 ve 61) elde edilen bulgular incelendiğinde reddedilmiştir.

2. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ile meslekteki kıdem değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının her bir item açısından tespit edilebilmesi için Anova Testi uygulanmıştır. Test sonucunda anlamlı olarak kabul edilen itemler Tablo 62’de gösterilmiştir.

Tablo 62. Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ile mesleki kıdem değişkenine yönelik ANOVA Testi.

Bağımlı Değişken	Değişken Grupları	Kareler Top.	Serb. Der.	Kareler Ort.	F	Anlamlılık
20.Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?	Gruplar Arası	3.090	2	1.545	8.072	.000
	Grup İçi	40.187	210	.191		
	Toplam	43.277	212			
22.Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?	Gruplar Arası	2.293	2	1.146	3.510	.032
	Grup İçi	68.590	210	.327		
	Toplam	70.883	212			
23.Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?	Gruplar Arası	3.137	2	1.568	5.120	.007
	Grup İçi	64.328	210	.306		
	Toplam	67.465	212			
32.Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?	Gruplar Arası	6.636	2	3.318	5.192	.006
	Grup İçi	134.191	210	.639		
	Toplam	140.826	212			
34.Öğrencilerin ders esnasında yapmamaları gerekenler söyleniyor mu?	Gruplar Arası	1.970	2	.985	3.118	.046
	Grup İçi	66.340	210	.316		
	Toplam	68.310	212			
36.Öğrencilerin ders esnasındaki olumsuz tepkileri ve nedenleri anlaşılılmaya çalışılıyor mu?	Gruplar Arası	3.550	2	1.775	3.577	.030
	Grup İçi	104.197	210	.496		
	Toplam	107.746	212			

Tablo 62’de görüldüğü üzere öğretmenlerin farklı mesleki kıdemlerde bulunmaları ile onların istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri arasında; 20., 22., 23., 32., 34. ve 36. itemler açısından anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklı görüşlerin özellikle meslekteki kıdemlerinin hangi bölümünde öğretmenler arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır.

Tablo 62’de görüldüğü üzere öğretmenlerin meslekteki kıdemlerinin farklılığının onların etkilemekte olduğu saptanmıştır. Bu farklı görüşlerin özellikle hangi mesleki kıdem de olan öğretmenler arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır.

Tablo 63. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?”İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mesleki Kıdem	(J) Mesleki Kıdem	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
20.Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?	0-9	10-19	-.46	.000
		20 yıl ve üzeri	-.38	.001
	10-19	0-9	.46	.000
		20 yıl ve üzeri	7.73E-02	.482
	20 yıl ve üzeri	0-9	.38	.001
		10-19	-7.73E-02	.482

Tablo 63 incelendiğinde; “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, mesleki kıdemi 10-19 yıl öğretmenler ile mesleki kıdemi olan 0-9 yıl olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 10-19 yıl olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir. Ayrıca mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 0-9 yıl olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 64 incelendiğinde, “Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, mesleki kıdemi 10-19 yıl olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 10-19 yıl olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 64. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?”İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mesleki Kıdem	(J) Mesleki Kıdem	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
22.Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?	10-19	0-9	1.84E-02	.992
		20 yıl ve üzeri	.22	.035
	20 yıl ve üzeri	0-9	-.20	.332
		10-19	-.22	.035

Tablo 65. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır?(Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mesleki Kıdem	(J) Mesleki Kıdem	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
23.Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?	10-19	0-9	-.30	.090
		20 yıl ve üzeri	-.26	.007
	20 yıl ve üzeri	0-9	-4.54E-02	.940
		10-19	.26	.007

Tablo 65 incelendiğinde, “Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 10-19

yıl olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 66 incelendiğinde, “Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, mesleki kıdemi 10-19 yıl öğretmenler ile mesleki kıdemi 20 yıl ve üzeri olan öğretmenler arasında, mesleki kıdemi 10-19 yıl olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 66. Sınıf Öğretmenlerinin “Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?” İtemine verdikleri yanıtlara göre Hangi Mesleki Kıdemde Olan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Mesleki Kıdem	(J) Mesleki Kıdem	Ortalama Farkı (I-J)	Anlamlılık
32.Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?	10-19	0-9	.25	.462
		20 yıl ve üzeri	.39	.004
	20 yıl ve üzeri	0-9	-.15	.735
		10-19	-.39	.004

“Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri arasında, öğretmenlerin mesleki kıdemleri değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur.” Şeklindeki sıfır hipotezi uygulanan Anova Testi (Tablo 62) ve uygulanan Tukey Çoklu Karşılaştırma Testlerinden (Tablo 63, 64, 65 ve 66) elde edilen bulgular incelendiğinde reddedilmiştir.

H) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNE VE İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARIYLA BAŞ ETMEDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN OKUTULAN SINIF DEĞİŞKENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin “okutulan sınıf” değişkeni açısından karşılaştırılmasında, önce sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşleri , daha sonra da sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ele alınmıştır.

1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin Okutulan Sınıf Değişkeni Açısından Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri ile okuttukları sınıf değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının her bir item açısından tespit edilebilmesi için Anova Testi uygulanmıştır. Testin tamamı çok yer kapladığından sadece test sonucunda anlamlı olarak kabul edilen itemler Tablo 67’de gösterilmiştir.

Tablo 67. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri ile okuttukları sınıfa yönelik ANOVA Testi.

Bağımlı Değişken	Değişken Grupları	Kareler toplamı	Serb. Der.	Kareler Ort.	F	Anlamlılık
4.Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?	Gruplar arası	5.411	4	1.353	3.510	.008
	Grup içi	80.167	208	.385		
	Toplam	85.577	212			
7.Küme çalışmaları yapılıyor mu?	Gruplar arası	30.630	4	7.657	6.802	.000
	Grup içi	234.159	208	1.126		
	Toplam	264.789	212			
8.Ders anlatımında yapılan ders planlarından yararlanılıyor mu?	Gruplar arası	17.627	4	4.407	6.314	.000
	Grup içi	145.162	208	.698		
	Toplam	162.789	212			

Bağımlı Değişken	Değişken Grupları	Kareler toplamı	Serb. Der.	Kareler Ort.	F	Anlamlılık
9.Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?	Gruplar arası	15.013	4	3.753	2.585	.038
	Grup içi	302.066	208	1.452		
	Toplam	317.080	212			
14.Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?	Gruplar arası	10.007	4	2.502	6.132	.000
	Grup içi	84.866	208	.408		
	Toplam	94.873	212			
15.Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?	Gruplar arası	5.958	4	1.490	2.687	.032
	Grup içi	115.319	208	.554		
	Toplam	121.277	212			
16.Dersin adı, konusu ve amacı tahtanın sol üst köşesine yazılıyor mu?	Gruplar arası	11.446	4	2.861	2.577	.039
	Grup içi	230.949	208	1.110		
	Toplam	242.394	212			
25.Öğrencilerin ailevi durumları, maddi olanakları, belli rahatsızlıkları olup olmadığı biliniyor mu?	Gruplar arası	6.387	4	1.597	6.459	.000
	Grup içi	51.425	208	.247		
	Toplam	57.812	212			
39.İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?	Gruplar arası	6.169	4	1.542	5.099	.001
	Grup içi	62.911	208	.302		
	Toplam	69.080	212			

Tablo 67’de görüldüğü üzere, öğretmenlerin okuttukları sınıfların farklılığı ile onların sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında; 4., 7., 8., 9., 14., 15., 16., 25. ve 39. itemler açısından anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklı görüşlerin özellikle hangi sınıfı okutan öğretmenler arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır.

Tablo 68. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta Dersin Amacına Uygun Materyaller Bulunduruluyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
4.Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?	1.Sınıf	2.Sınıf	-.45	.007
		3.Sınıf	-.16	.705
		4.Sınıf	-.18	.654
		5.Sınıf	-1.20 X10 ⁻²	1.000
	2.Sınıf	1.Sınıf	.45	.007
		3.Sınıf	.28	.171
		4.Sınıf	.27	.248
		5.Sınıf	.43	.027
	5.Sınıf	1.Sınıf	1.20 X10 ⁻²	1.000
		2.Sınıf	-.43	.027
		3.Sınıf	-.15	.830
		4.Sınıf	-.17	.788

Tablo 68’ye bakıldığında; “Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 2. sınıfı okutan öğretmenler ile 1 ve 5. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 2. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 69’a bakıldığında, “Küme çalışmaları yapılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 4. sınıfı okutan öğretmenler ile 1 ve 2. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 4. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir. Ayrıca 5. sınıfı okutan öğretmenler ile 2. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 5. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 69. Sınıf Öğretmenlerinin “Küme Çalışmaları Yapılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
7. Küme çalışmaları yapılıyor mu?	1.Sınıf	2.Sınıf	.31	.641
		3.Sınıf	-.19	.906
		4.Sınıf	-.64	.036
		5.Sınıf	-.74	.032
	2.Sınıf	1.Sınıf	-.31	.641
		3.Sınıf	-.50	.137
		4.Sınıf	-.96	.000
		5.Sınıf	-1.05	.000
	4.Sınıf	1.Sınıf	.64	.036
		2.Sınıf	.96	.000
		3.Sınıf	.45	.229
		5.Sınıf	-9.20 X10 ⁻²	.996
	5.Sınıf	1.Sınıf	.74	.032
		2.Sınıf	1.05	.000
		3.Sınıf	.54	.180
		4.Sınıf	9.20 X10 ⁻²	.996

Tablo 70’te görüldüğü üzere, “Ders anlatımında yapılan ders planlarından yararlanılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 2. sınıfı okutan öğretmenler ile 1 ve 4. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 2. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir. Ayrıca 3. sınıfı okutan öğretmenler ile 4. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 3. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 70. Sınıf Öğretmenlerinin “Ders Anlatımında Yapılan Ders Planlarından Yararlanılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
8.Ders anlatımında yapılan ders planlarından yararlanılıyor mu?	1.Sınıf	2.Sınıf	-.53	.025
		3.Sınıf	-.26	.574
		4.Sınıf	.32	.388
		5.Sınıf	-.13	.971
	2.Sınıf	1.Sınıf	.53	.025
		3.Sınıf	.27	.503
		4.Sınıf	.84	.000
		5.Sınıf	.40	.253
	3.Sınıf	1.Sınıf	.26	.574
		2.Sınıf	-.27	.503
		4.Sınıf	.57	.007
		5.Sınıf	.13	.962
	4.Sınıf	1.Sınıf	-.32	.388
		2.Sınıf	-.84	.000
		3.Sınıf	-.57	.007
		5.Sınıf	-.44	.173

Tablo 71’de görüldüğü üzere, “Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 2. sınıfı okutan öğretmenler ile 4. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 2. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 71. Sınıf Öğretmenlerinin “Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
9.Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?	2.sınıf	1.sınıf	.54	.218
		3.sınıf	.59	.113
		4.sınıf	.73	.032
		5.sınıf	.27	.875
	4.sınıf	1.sınıf	-.19	.945
		2.sınıf	-.73	.032
		3.sınıf	-.14	.980
		5.sınıf	-.46	.498

Tablo 72’de görüldüğü üzere, “Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?“, “?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 2. sınıfı okutan öğretmenler ile 1.,3.,4. ve 5. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 2. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 73’te görüldüğü üzere, “Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 2. sınıfı okutan öğretmenler ile 4. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 2. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 72. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
14.Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?	1.sınıf	2.sınıf	-.45	.008
		3.sınıf	-6.66×10^{-2}	.987
		4.sınıf	5.89×10^{-2}	.993
		5.sınıf	.22	.597
	2.sınıf	1.sınıf	.45	.008
		3.sınıf	.39	.026
		4.sınıf	.51	.001
		5.sınıf	.67	.000
	3.sınıf	1.sınıf	6.66×10^{-2}	.987
		2.sınıf	-.39	.026
		4.sınıf	.13	.873
		5.sınıf	.29	.294
	4.sınıf	1.sınıf	-5.89×10^{-2}	.993
		2.sınıf	-.51	.001
		3.sınıf	-.13	.873
		5.sınıf	.16	.820
	5.sınıf	1.sınıf	-.22	.597
		2.sınıf	-.67	.000
		3.sınıf	-.29	.294
		4.sınıf	-.16	.820

Tablo 73. Sınıf Öğretmenlerinin “Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
15. Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?	2.sınıf	1.sınıf	.11	.956
		3.sınıf	.27	.403
		4.sınıf	.47	.025
		5.sınıf	8.28×10^{-2}	.990
	4.sınıf	1.sınıf	-.36	.166
		2.sınıf	-.47	.025
		3.sınıf	-.20	.683
		5.sınıf	-.38	.193

Tablo 74. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
16. Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?	1.sınıf	2.sınıf	-.42	.017
		3.sınıf	-.20	.555
		4.sınıf	-.22	.489
		5.sınıf	-.19	.704
	2.sınıf	1.sınıf	.42	.017
		3.sınıf	.22	.433
		4.sınıf	.20	.560
		5.sınıf	.22	.573

Tablo 74.'te görüldüğü üzere, “Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 2. sınıfı okutan öğretmenler ile 1. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 2. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Tablo 75. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ailevi durumları, maddi olanakları, belli rahatsızlıkları olup olmadığı biliniyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
25.Öğrencilerin ailevi durumları, maddi olanakları, belli rahatsızlıkları olup olmadığı biliniyor mu?	1.sınıf	2.sınıf	-.52	.000
		3.sınıf	-.18	.401
		4.sınıf	-.18	.409
		5.sınıf	-.31	.077
	2.sınıf	1.sınıf	.52	.000
		3.sınıf	.34	.008
		4.sınıf	.33	.013
		5.sınıf	.21	.382
	3.sınıf	1.sınıf	.18	.401
		2.sınıf	-.34	.008
		4.sınıf	-3.92×10^{-3}	1.000
		5.sınıf	-.13	.813
	4.sınıf	1.sınıf	.18	.409
		2.sınıf	-.33	.013
		3.sınıf	3.92×10^{-3}	1.000
		5.sınıf	-.12	.842

Tablo 75’te görüldüğü üzere, “Öğrencilerin ailevi durumları, maddi olanakları, belli rahatsızlıkları olup olmadığı biliniyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 2. sınıflı okutan öğretmenler ile 1., 3., ve 4. sınıflı okutan öğretmen görüşleri arasında, 2. sınıflı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 76. Sınıf Öğretmenlerinin “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıflı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
39.İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?	1.sınıf	2.sınıf	-.41	.005
		3.sınıf	-.46	.001
		4.sınıf	-.27	.132
		5.sınıf	-.16	.758
	2.sınıf	1.sınıf	.41	.005
		3.sınıf	-5.10×10^{-2}	.991
		4.sınıf	.13	.780
		5.sınıf	.25	.310
	3.sınıf	1.sınıf	.46	.001
		2.sınıf	5.10×10^{-2}	.991
		4.sınıf	.18	.473
		5.sınıf	.30	.127

Tablo 76’da görüldüğü üzere, “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?“, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 2. sınıflı okutan öğretmenler ile 1. sınıflı okutan öğretmen görüşleri arasında, 2. sınıflı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir. Ayrıca 3. sınıflı okutan öğretmenler ile 1. sınıflı okutan öğretmen görüşleri arasında, 3. sınıflı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

“Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında okutulan sınıf değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur”; şeklindeki sıfır hipotezi uygulanan Anova Testi (Tablo 67) ve Tukey Çoklu Karşılaştırma Testlerinden (Tablo 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76) elde edilen bulgular incelendiğinde reddedilmiştir.

2. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin Okutulan Sınıf Değişkeni Açısından Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ile okuttukları sınıf değişkeni yönünden anlamlı bir farklılık olup olmadığının her bir item açısından tespit edilebilmesi için Anova Testi uygulanmıştır. Test sonucunda anlamlı olarak kabul edilen itemler Tablo 77’de gösterilmiştir.

Tablo 77. Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ile okuttukları sınıfa yönelik ANOVA Testi.

Bağımlı Değişken	Değişken Grupları	Kareler Toplamı	Serb. Der.	Kareler Ort.	F	Anlamlılık
5.Görme ve duyma güçlüğü çeken öğrenciler ön veya orta sıralara oturtuluyor mu?	Gruplar arası	3.345	4	.836	3.968	.004
	Grup içi	43.838	208	.211		
	Toplam	47.183	212			
6.En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deneniyor mu?	Gruplar arası	10.575	4	2.644	2.684	.033
	Grup içi	204.918	208	.985		
	Toplam	215.493	212			
20.Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?	Gruplar arası	2.727	4	.682	3.497	.009
	Grup içi	40.550	208	.195		
	Toplam	43.277	212			

Bağımlı Değişken	Değişken Grupları	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	Anlamlılık
26.Öğrencilerle olan ilişkilerde onların bireysel özelliklerine dikkat ediliyor mu?	Gruplar arası	8.217	4	2.054	5.701	.000
	Grup içi	74.938	208	.360		
	Toplam	83.155	212			
29.Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?	Gruplar arası	5.821	4	1.455	4.493	.002
	Grup içi	67.372	208	.324		
	Toplam	73.192	212			
32.Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?	Gruplar arası	11.792	4	2.948	4.752	.001
	Grup içi	129.034	208	.620		
	Toplam	140.826	212			
35.Öğrenciler sınıfta olumsuz davranışlarda bulunduğu sınıf dışına çıkarılıyor mu?	Gruplar arası	14.239	4	3.560	3.920	.004
	Grup içi	188.869	208	.908		
	Toplam	203.108	212			
37.Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında bire bir görüşülüyor mu?	Gruplar arası	8.230	4	2.058	4.200	.003
	Grup içi	101.892	208	.490		
	Toplam	110.122	212			

Tablo 77’de görüldüğü üzere, öğretmenlerin okuttukları sınıfların farklılığı ile onların istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri arasında; 5., 6., 20., 26., 29., 32., 35. ve 37. itemler açısından anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklı görüşlerin özellikle hangi sınıfı okutan öğretmenler arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey Çoklu karşılaştırma Testi uygulanmıştır.

Tablo 78’te görüldüğü üzere, “Görme ve duyma güçlüğü çeken öğrenciler ön veya orta sıralara oturtuluyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 3. sınıfı okutan öğretmenler ile 5. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 3. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir. Ayrıca 4. sınıfı okutan öğretmenler ile 5. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 4. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 78. Sınıf Öğretmenlerinin “Görme ve duyma güçlüğü çeken öğrenciler ön veya orta sıralara oturtuluyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark	Anlamlılık
5.Görme ve duyma güçlüğü çeken öğrenciler ön veya orta sıralara oturtuluyor mu?	3.sınıf	1.sınıf	4.51×10^{-2}	.990
		2.sınıf	.24	.083
		4.sınıf	1.57×10^{-2}	1.000
		5.sınıf	.33	.017
	4.sınıf	1.sınıf	2.95×10^{-2}	.998
		2.sınıf	.22	.146
		3.sınıf	-1.57×10^{-2}	1.000
		5.sınıf	.31	.032
	5.sınıf	1.sınıf	-.29	.073
		2.sınıf	-9.27×10^{-2}	.915
		3.sınıf	-.33	.017
		4.sınıf	-.31	.032

Tablo 79’da görüldüğü üzere, “En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 4. sınıfı okutan öğretmenler ile 3. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 4. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 80’de görüldüğü üzere, “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 2. sınıfı okutan öğretmenler ile 5. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 2. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir. Ayrıca 3. sınıfı okutan öğretmenler ile 5. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 3. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 79. Sınıf Öğretmenlerinin “En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark	Anlamlılık
6.En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?	3.sınıf	1.sınıf	-.35	.442
		2.sınıf	-.38	.328
		4.sınıf	-.65	.012
		5.sınıf	-.45	.297
	4.sınıf	1.sınıf	.30	.611
		2.sınıf	.27	.707
		3.sınıf	.65	.012
		5.sınıf	.20	.915

Tablo 80. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark	Anlamlılık
20.Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?	2.sınıf	1.sınıf	7.70×10^{-2}	.925
		3.sınıf	2.09×10^{-2}	.999
		4.sınıf	.20	.200
		5.sınıf	.33	.016
	3.sınıf	1.sınıf	5.61×10^{-2}	.973
		2.sınıf	-2.09×10^{-2}	.999
		4.sınıf	.18	.274
		5.sınıf	.31	.024
	5.sınıf	1.sınıf	-.25	.127
		2.sınıf	-.33	.016
		3.sınıf	-.31	.024
		4.sınıf	-.13	.746

Tablo 81. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerle olan ilişkilerde onların bireysel özelliklerine dikkat ediliyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark	Anlamlılık
26.Öğrencilerle olan ilişkilerde onların bireysel özelliklerine dikkat ediliyor mu?	2.sınıf	1.sınıf	.31	.100
		3.sınıf	.11	.911
		4.sınıf	.53	.000
		5.sınıf	.39	.051
	3.sınıf	1.sınıf	.21	.446
		2.sınıf	-.11	.911
		4.sınıf	.43	.005
		5.sınıf	.28	.254
	4.sınıf	1.sınıf	-.22	.429
		2.sınıf	-.53	.000
		3.sınıf	-.43	.005
		5.sınıf	-.14	.849

Tablo 81’de görüldüğü üzere, “Öğrencilerle olan ilişkilerde onların bireysel özelliklerine dikkat ediliyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 2. sınıfı okutan öğretmenler ile 4. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 2. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir. Ayrıca 3. sınıfı okutan öğretmenler ile 4. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 3. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 82. Sınıf Öğretmenlerinin “Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark	Anlamlılık
29.Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?	1.sınıf	2.sınıf	-.41	.007
		3.sınıf	-.20	.454
		4.sınıf	-.12	.872
		5.sınıf	9.62×10^{-2}	.956
	2.sınıf	1.sınıf	.41	.007
		3.sınıf	.21	.375
		4.sınıf	.29	.113
		5.sınıf	.50	.002
	5.sınıf	1.sınıf	-9.62×10^{-2}	.956
		2.sınıf	-.50	.002
		3.sınıf	-.29	.175
		4.sınıf	-.21	.516

Tablo 82’de görüldüğü üzere, “Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 2. sınıfı okutan öğretmenler ile 1. ve 5. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 2. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 83. Sınıf Öğretmenlerinin “Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark	Anlamlılık
32.Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?	1.sınıf	2.sınıf	.51	.021
		3.sınıf	5.15×10^{-2}	.998
		4.sınıf	-.14	.929
		5.sınıf	-.12	.974
	3.sınıf	1.sınıf	-5.15×10^{-2}	.998
		2.sınıf	.46	.036
		4.sınıf	-.19	.774
		5.sınıf	-.17	.893
	4.sınıf	1.sınıf	.14	.929
		2.sınıf	.64	.001
		3.sınıf	.19	.774
		5.sınıf	1.99×10^{-2}	1.000

Tablo 83’te görüldüğü üzere, “Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 2. sınıfı okutan öğretmenler ile 1., 3., 4. ve 5. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 2. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 84. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrenciler sınıfta olumsuz davranışlarda bulunduğu sınıfta dışına çıkarılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark	Anlamlılık
35.Öğrenciler sınıfta olumsuz davranışlarda bulunduğu sınıfta dışına çıkarılıyor mu?	1.sınıf	2.sınıf	-.41	.882
		3.sınıf	-.20	.984
		4.sınıf	-.12	.003
		5.sınıf	9.62×10^{-2}	.565
	3.sınıf	1.sınıf	.20	.984
		2.sınıf	-.21	.992
		4.sınıf	7.97×10^{-2}	.013
		5.sınıf	.29	.820
	4.sınıf	1.sınıf	.12	.003
		2.sınıf	-.29	.061
		3.sınıf	-7.97×10^{-2}	.013
		5.sınıf	.21	.445

Tablo 84’te görüldüğü üzere, “Öğrenciler sınıfta olumsuz davranışlarda bulunduğu sınıfta dışına çıkarılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 3. sınıfı okutan öğretmenler ile 4. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 3. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir. Ayrıca 4. sınıfı okutan öğretmenler ile 1. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 4. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 85. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında bire bir görüşülüyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Hangi Sınıfı Okutan Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Okutulan Sınıf	(J) Okutulan Sınıf	Ortalama Fark	Anlamlılık
37.Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında bire bir görüşülüyor mu?	1.sınıf	2.sınıf	.19	.193
		3.sınıf	-.47	.010
		4.sınıf	-1.19×10^{-2}	1.000
		5.sınıf	-7.78×10^{-2}	.991
	3.sınıf	1.sınıf	.47	.010
		2.sınıf	.15	.832
		4.sınıf	.46	.011
		5.sınıf	.40	.107
	4.sınıf	1.sınıf	1.19×10^{-2}	1.000
		2.sınıf	-.31	.216
		3.sınıf	-.46	.011
		5.sınıf	-6.59×10^{-2}	.995

Tablo 85’te görüldüğü üzere, “Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında bire bir görüşülüyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, 3. sınıfı okutan öğretmenler ile 1. ve 4. sınıfı okutan öğretmen görüşleri arasında, 3. sınıfı okutan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

“Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etme yöntemlerine ilişkin görüşleri arasında okutulan sınıf değişkeni açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur”; şeklindeki sıfır hipotezi uygulanan Anova Testi (Tablo 77) ve Tukey Çoklu Karşılaştırma Testlerinden (Tablo 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84 ve 85) elde edilen bulgular incelendiğinde reddedilmiştir.

D) SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNE VE İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARIYLA BAŞ ETMEDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN *SINIF MEVCUDU* DEĞİŞKENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin “sınıf mevcudu” değişkeni açısından karşılaştırılmasında, önce sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşleri , daha sonra da sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ele alınmıştır.

1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerinin *Sınıf Mevcudu* Değişkeni Açısından Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri ile sınıf mevcudu değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının her bir item açısından tespit edilebilmesi için Anova Testi uygulanmıştır. Testin tamamı çok yer kapladığından sadece test sonucunda anlamlı olarak kabul edilen itemler Tablo 30’da gösterilmiştir.

Tablo 86’da görüldüğü üzere, öğretmenlerin sınıf mevcudu farklılığı ile onların sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında; 2., 7., 8., 11., 12., 14., 39. ve 39. itemler açısından anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklı görüşlerin özellikle hangi sınıf mevcuduna sahip öğretmenler arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey Çoklu karşılaştırma Testi uygulanmıştır.

Tablo 86. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediklerine ilişkin görüşleri ile sınıf mevcudlarına yönelik ANOVA Tesi)

Bağımlı Değişken	Değişken Grupları	Kareler Toplamı	Serb. Der.	Kareler Ort.	F	Anlamlılık
2.Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmaları sağlanıyor mu?	Grup içi	5.443	3	1.814	4.039	.008
	Gruplar arası	93.881	209	.449		
	Toplam	99.324	212			
7.Küme çalışmaları yapılıyor mu?	Grup içi	19.652	3	6.551	5.585	.001
	Gruplar arası	245.137	209	1.173		
	Toplam	264.789	212			
8.Ders anlatımında yapılan ders planlarından yararlanılıyor mu?	Grup içi	8.195	3	2.732	3.693	.013
	Gruplar arası	154.594	209	.740		
	Toplam	162.789	212			
11.İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?	Grup içi	3.715	3	1.238	3.135	.026
	Gruplar arası	82.548	209	.395		
	Toplam	86.263	212			
12.Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?	Grup içi	4.360	3	1.453	3.974	.009
	Gruplar arası	76.438	209	.366		
	Toplam	80.798	212			
14.Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?	Grup içi	4.001	3	1.334	3.067	.029
	Gruplar arası	90.872	209	.435		
	Toplam	94.873	212			
30.Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?	Grup içi	4.914	3	1.638	3.281	.022
	Gruplar arası	104.363	209	.499		
	Toplam	109.277	212			
39.İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?	Grup içi	3.379	3	1.126	3.583	.015
	Gruplar arası	65.701	209	.314		
	Toplam	69.080	212			

Tablo 87. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmaları sağlanıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Sınıf Mevcudu	(J) Sınıf Mevcudu	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
2.Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmaları sağlanıyor mu?	20 ve 20'den az	21-30	-.83	.038
		31-40	-.80	.045
		41-50	-.51	.376
	21-30	20 ve 20'den az	.83	.038
		31-40	3.08×10^{-2}	.991
		41-50	.32	.109
	31-40	20 ve 20'den az	.80	.045
		21-30	-3.08×10^{-2}	.991
		41-50	.29	.125

Tablo 87’ye bakıldığında; “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmaları sağlanıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, sınıf mevcudu 21-30 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 20 ve 20’den az olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 21-30 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir. Ayrıca sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 20 ve 20’den az olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 88’e bakıldığında, “Küme çalışmaları yapılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, sınıf mevcudu 21-30 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 41-40 olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 21-30 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir. Ayrıca sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 41-50 olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 88. Sınıf Öğretmenlerinin “Küme çalışmaları yapılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Sınıf Mevcudu	(J) Sınıf Mevcudu	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
7.Küme çalışmaları yapılıyor mu?	21-30	20 ve 20'den az	.38	.870
		31-40	.36	.143
		41-50	.93	.000
	31-40	20 ve 20'den az	2.22 x 10 ⁻²	1.000
		21-30	-.36	.143
		41-50	.57	.037
	41-50	20 ve 20'den az	-.54	.721
		21-30	-.93	.000
		31-40	-.57	.037

Tablo 89. Sınıf Öğretmenlerinin “Ders anlatımında yapılan ders planlarından yararlanılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Sınıf Mevcudu	(J) Sınıf Mevcudu	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
8.Ders anlatımında yapılan ders planlarından yararlanılıyor mu?	31-40	20 ve 20'den az	.79	.186
		21-30	.17	.572
		41-50	.47	.024
	41-50	20 ve 20'den az	.31	.871
		21-30	-.30	.340
		31-40	-.47	.024

Tablo 89'a bakıldığında, "Ders anlatımında yapılan ders planlarından yararlanılıyor mu?", itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 41-50 olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Tablo 90. Sınıf Öğretmenlerinin "İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?" İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Sınıf Mevcudu	(J) Sınıf Mevcudu	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
11. İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?	21-30	20 ve 20'den az	-.23	.858
		31-40	-.29	.018
		41-50	-.29	.127
	31-40	20 ve 20'den az	5.74×10^{-2}	.997
		21-30	.29	.018
		41-50	2.65×10^{-4}	1.000

Tablo 90'a bakıldığında, "İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?", itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 21-30 olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Tablo 91'e bakıldığında, "Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?", itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 21-30 ve 41-50 olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Tablo 91. Sınıf Öğretmenlerinin “Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Sınıf Mevcudu	(J) Sınıf Mevcudu	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
12.Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?	21-30	20 ve 20'den az	-7.69×10^{-2}	.993
		31-40	-.28	.020
		41-50	3.74×10^{-2}	.991
	31-40	20 ve 20'den az	.20	.891
		21-30	.28	.020
		41-50	.31	.040
	41-50	20 ve 20'den az	-.11	.979
		21-30	-3.74×10^{-2}	.991
		31-40	-.31	.040

Tablo 92. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Sınıf Mevcudu	(J) Sınıf Mevcudu	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
14.Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?	31-40	20 ve 20'den az	-.11	.984
		21-30	.12	.643
		41-50	.38	.018
	41-50	20 ve 20'den az	-.49	.413
		21-30	-.25	.253
		31-40	-.38	.018

Tablo 92'ye bakıldığında, “Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 41-50 olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 93. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Sınıf Mevcudu	(J) Sınıf Mevcudu	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
30.Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?	31-40	20 ve 20'den az	-7.96×10^{-2}	.995
		21-30	-.26	.081
		41-50	-.37	.039
	41-50	20 ve 20'den az	.29	.833
		21-30	.10	.904
		31-40	.37	.039

Tablo 93'e bakıldığında, “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, sınıf mevcudu 41-50 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 41-50 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 94'e bakıldığında, “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 21-30 olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 94. Sınıf Öğretmenlerinin “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıf Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Sınıf Mevcudu	(J) Sınıf Mevcudu	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
39.İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?	21-30	20 ve 20'den az	.25	.780
		31-40	-.24	.033
		41-50	-.24	.174
	31-40	20 ve 20'den az	.49	.232
		21-30	.24	.033
		41-50	-5.29×10^{-4}	1.000

“Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli olan düzenlemeleri ve davranışları yerine getirip getirmediğine ilişkin görüşleri arasında okutulan sınıf mevcudu açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur”; şeklindeki sıfır hipotezi uygulanan Anova Testi (Tablo 86) ve Tukey Çoklu Karşılaştırma Testlerinden (Tablo 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93 ve 94) elde edilen bulgular incelendiğinde reddedilmiştir.

2. Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Görüşlerinin Sınıf Mevcudu Değişkeni Açısından Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ile sınıf mevcudu değişkeni yönünden anlamlı bir farklılık olup olmadığının her bir item açısından tespit edilebilmesi için Anova Testi uygulanmıştır. Test sonucunda anlamlı olarak kabul edilen itemler Tablo 95’te gösterilmiştir.

Tablo 95. Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede **kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri ile sınıf mevcuduna yönelik ANOVA Testi.**

Bağımlı Değişken	Değişken Grupları	Kareler toplamı	Serb. Der.	Kareler Ort.	F	Anlamlılık
20.Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?	Gruplar arası	1.863	3	.621	3.134	.027
	Grup içi	41.414	209	.198		
	Toplam	43.277	212			
22.Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?	Gruplar arası	4.804	3	1.601	5.065	.002
	Grup içi	66.078	209	.316		
	Toplam	70.883	212			
37.Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında bire bir görüşülüyor mu?	Gruplar arası	7.517	3	2.506	5.104	.002
	Grup içi	102.605	209	.491		
	Toplam	110.122	212			

Tablo 96. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıfların Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır? (Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Sınıf Mevcudu	(J) Sınıf Mevcudu	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
20.Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?	20 ve 20'den az	21-30	-.55	.037
		31-40	-.58	.024
		41-50	-.46	.138
	21-30	20 ve 20'den az	.55	.037
		31-40	-2.39×10^{-2}	.986
		41-50	9.67×10^{-2}	.728
	31-40	20 ve 20'den az	.58	.024
		21-30	2.39×10^{-2}	.986
		41-50	.12	.504

Tablo 95'te görüldüğü üzere öğretmenlerin okuttukları sınıf mevcudundaki farklılığının onların istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşlerini etkilemekte olduğu saptanmıştır. Bu farklı görüşlerin özellikle hangi sınıf mevcuduyla çalışan öğretmenler arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır.

Tablo 96'ya bakıldığında; “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?”, itemi ile ilgili öğretmen görüşlerinde, sınıf mevcudu 21-30 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 20 ve 20'den az olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 21-30 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir. Ayrıca sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 20 ve 20'den az olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 97'ye bakıldığında, “Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?”, sınıf mevcudu 21-30 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 41-50 olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 21-30 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir. Ayrıca sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 41-50 olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 98'e bakıldığında, “Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında bire bir görüşülüyor mu?”, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 21-30 olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir. Ayrıca sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 41-50 olan öğretmen görüşleri arasında, sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık görünmektedir.

Tablo 97. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıfların Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır?(Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Sınıf Mevcudu	(J) Sınıf Mevcudu	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
22.Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?	21-30	20 ve 20'den az	-3.08×10^{-2}	.999
		31-40	-8.45×10^{-2}	.774
		41-50	.34	.020
	31-40	20 ve 20'den az	5.37×10^{-2}	.997
		21-30	8.45×10^{-2}	.774
		41-50	.43	.001
	41-50	20 ve 20'den az	-.37	.511
		21-30	-.34	.020
		31-40	-.43	.001

Tablo 98. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında bire bir görüşülüyor mu?” İtemine Verdikleri Yanıtlara Göre Okuttukları Sınıfların Mevcudu İle Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır?(Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi)

Bağımlı Değişken	(I) Sınıf Mevcudu	(J) Sınıf Mevcudu	Ortalama Fark (I-J)	Anlamlılık
37.Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında bire bir görüşülüyor mu?	21-30	20 ve 20'den az	-.34	.725
		31-40	-.34	.011
		41-50	9.01×10^{-2}	.928
	31-40	20 ve 20'den az	1.85×10^{-3}	1.000
		21-30	.34	.011
		41-50	.43	.009
	41-50	20 ve 20'den az	-.43	.576
		21-30	-9.01×10^{-2}	.928
		31-40	-.43	.009

“Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etme yöntemlerine ilişkin görüşleri arasında okuttukları sınıf mevcudu açısından 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık yoktur”; şeklindeki sıfır hipotezi uygulanan Anova Testi (Tablo 95) ve Tukey Çoklu Karşılaştırma Testlerinden (Tablo96, 97 ve 98) elde edilen bulgular incelendiğinde reddedilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

A) SONUÇLAR

Yapılan bu araştırma sonucunda görülmüştür ki, sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli düzenlemeleri yerine getirip getirmemesi ve istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerde öğretmenlerin çoğunluğunun olumlu tutum sergiledikleri fakat öğretmenlerin bir kısmının gerek sınıf yönetimi açısından gerekli düzenlemeleri yerine getirmede, gerekse istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullanılan yöntemlerde Tablo 8 ve 9’da da görüleceği üzere aritmetik ortalama ve standart sapmalar göz önünde bulundurularak doğru tercihler yapmadıkları görülmüştür. Değişkenler açısından bulgular incelendiğinde ise, kadın öğretmenler, 40-49 yaş grubundaki öğretmenler, Eğitim Yüksek Okulu mezunu ve lisans tamamlama mezunu öğretmenler, 10-19 yıl ve 20 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler, 2. sınıfı okutan öğretmenler ve sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenler, diğer öğretmenlere göre daha olumlu tutum ve davranış sergiledikleri yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür.

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli düzenlemeleri yerine getirip getirmediğine yönelik görüşlerinde ve istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere yönelik görüşlerinde “*cinsiyet*” değişkeni açısından kadın öğretmenlerin daha olumlu oldukları tesbit edilmiştir. “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?”, “Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapılıyor mu?” ve “Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?” itemleriyle ilgili tutum ve davranışlarında kadın öğretmenlerin daha hassas davrandıkları ortaya çıkmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli düzenlemeleri yerine getirip getirmediğine yönelik görüşlerinde ve istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere yönelik görüşlerinde ”yaş” değişkeni açısından bakıldığında, 40-49 yaş arası öğretmenlerin daha olumlu oldukları tesbit edilmiştir. “Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?”, “İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?”, “Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?”, “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?”, “Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapılıyor mu?”, “Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?”, “Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?” ve “Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında birebir görüşülüyor mu? itemleriyle ilgili tutum ve davranışlarında 40-49 yaş grubundaki öğretmenlerin daha hassas davrandıkları ortaya çıkmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli düzenlemeleri yerine getirip getirmediğine yönelik görüşlerinde “*mezun olunan okul*” değişkeni açısından bakıldığında, lisans tamamlama ve Eğitim Yüksek Okulu mezunu olan öğretmenlerin daha olumlu oldukları tesbit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlere yönelik görüşlerinde eğitim fakültesi mezunu olan öğretmenlerin daha olumlu oldukları tesbit edilmiştir. “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmalarını sağlıyor mu?”, “En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?”, “Öğrencilerin ilgilerini çekmek ve derse katılımlarını sağlamak amacıyla öğretim yöntemi değiştiriliyor mu?”, “Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?”, “Sınıf kurallarından tüm öğrenciler eşit oranda sorumlu tutuluyor mu?”, “Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?”, “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?”, “Dersin akışına şarkı, fıkra, bilmeceye yer veriliyor mu?” ve “ İletişimde beden dili(jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?” itemleriyle ilgili tutum ve davranışlarında özellikle Eğitim Yüksek Okulu mezunu ve lisans tamamlama mezunu öğretmenlerin daha hassas davrandıkları ortaya çıkmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli düzenlemeleri yerine getirip getirmediğine ve istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları

yöntemlere ilişkin görüşlerinde diğer bölümlerden mezunu olan öğretmenlerin sınıf öğretmenliği mezunu öğretmenlere göre daha olumlu tutum ve davranışlara sahip oldukları tesbit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşlerinin “*mezun oldukları bölüm*” değişkenine göre karşılaştırılmasında; “Sınıfın fiziksel yapısı öğretime uygun mu?”, “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmaları sağlanıyor mu?”, “En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?”, “Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?”, “Derlerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?”, “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?”, “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?”, “Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?” , “Dersin adı, konusu ve amacı tahtanın sol üst köşesine yazılıyor mu?”, “Bulduğunuz yerin özelliklerine göre programda yer alan konular ile ilgili ekleme ve çıkarma yapılıyor mu?” , “Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?”, “Öğrencilerin ailevi durumları, maddi olanakları, belli rahatsızlıkları olup olmadığı biliniyor mu?” , “Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?”, “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?” ve “Zamanı etkili kullanmak için ayrıntılı planlar yapılıyor mu?” ifadeleriyle ilgili tutum ve davranışlarında diğer bölüm mezunu olan öğretmenlerin sınıf öğretmenliği mezunu olanlara göre daha hassas davrandıklarını ortaya çıkarmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin, sınıf yönetimi açısından gerekli düzenlemeleri ve davranışları yerine getirmede ve istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etmede kullandıkları yöntemlerde 10-19 yıl ve 20 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan öğretmenlerin diğer kıdemlerdeki öğretmenlere göre daha olumlu tutum davranışlara sahip oldukları tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşlerinin “*mesleki kıdem*” değişkenine göre karşılaştırılmasında; “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmaları sağlanıyor mu?”, “Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?”, “Küme çalışmaları yapılıyor mu?”, “İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?”, “Derlerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?”, “Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?”, “Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?”, “Öğrencilere isimleri ile hitap ediliyor mu?”, “Derse zamanında giriliyor ve zamanında

çıkılıyor mu?”, “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?”, “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?”, “Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?”, “Sınıfta istenilmeyen davranışta bulunan öğrenciye yargılayıcı değil açıklayıcı bir dil kullanılıyor mu?” ve “Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?” itemleriyle ilgili tutum ve davranışlarında 10-19 yıl ve 20yıl ve üzeri kıdeme sahipolan öğretmenlerin 0-9yıl kıdeme sahip olan öğretmenlere göre daha hassas davrandıklarını ortaya çıkarmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin, sınıf yönetimi açısından gerekli düzenlemeleri ve davranışları yerine getirmede ve istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etmede kullandıkları yöntemlerde 2. sınıfı okutan öğretmenlerin diğer sınıfları okutan öğretmenlere göre daha olumlu tutum davranışlara sahip oldukları tespit edilmiştir.

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin, “Sınıfta dersin amacına uygun materyaller bulunduruluyor mu?”, “Ders anlatımında yapılan ders planından yararlanılıyor mu?”, “Yapmış olduğunuz yıllık çalışma planı öğretim faaliyetlerinde gerekli oluyor mu?”, “Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?”, “Ders planı yaparken öğrenci seviyesi dikkate alınıyor mu?”, “Öğrencilerin davranışları değerlendirildikten sonra geri bildirim yapılıyor mu?”, “Öğrencilerin ailevi durumları, maddi olanakları, belli rahatsızlıkları olup olmadığı biliniyor mu?”, “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?”, “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?”, “Öğrencilerle olan ilişkilerde onların bireysel özelliklerine dikkat ediliyor mu?”, “Ders esnasında öğrencileri güdülemeye zaman ayrılıyor mu?”, “Yanlış davranışın hemen akabinde öğrenciler sınıf içinde uyarılıyor mu?” itemleriyle ilgili tutum ve davranışlarında 2. sınıfı okutan öğretmenlerin diğer sınıfları okutan öğretmenlere göre daha hassas davrandıkları ortaya çıkmıştır.

“Küme çalışmaları yapılıyor mu?”, “ Görme ve duyma güçlüğü çeken öğrenciler ön veya orta sıralara oturtuluyor mu?”ve “En etkili öğrenmeyi sağlamak için çeşitli oturma biçimleri deniyor mu?” itemleriyle ilgili tutum ve davranışlarında 4. sınıfı okutan öğretmenlerin 3. ve 5. sınıfı okutan öğretmenlere göre daha hassas davrandıkları görülmüştür.

Sınıf öğretmenlerinin, sınıf yönetimi açısından gerekli düzenlemeleri ve davranışları yerine getirmede ve istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etmede

kullandıkları yöntemlerde sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenlerin diğer kıdemlerdeki öğretmenlere göre daha olumlu tutum davranışlara sahip oldukları tespit edilmiştir. “Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde çalışmalarını sağlıyor mu?”, “Küme çalışmalarını yapıyor mu?”, “Ders anlatımında yapılan ders planından yararlanılıyor mu?”, “İşlenecek konuların ne kadar süreceği önceden planlanıyor mu?”, “Derslerde işlenecek konularla ilgili araç-gereçler sınıfta bulunduruluyor mu?”, “Sınıf kuralları öğrencilerin fikirleri alınarak belirleniyor mu?”, “Öğrencilerin ders esnasında yapmaları beklenen davranışlar öğrencilere bildiriliyor mu?”, “İletişimde beden dili (jestler ve mimikler) kullanılıyor mu?”, “Öğrencilerin tamamı ile göz teması kuruluyor mu?”, “Öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurabilecekleri ortam oluşturuluyor mu?” ve “Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenci ile sınıf dışında bire bir görüşülüyor mu?” ifadeleriyle ilgili tutum ve davranışlarında sınıf mevcudu 31-40 olan öğretmenlerin 20 ve 20’den az ve 50 ve üzeri olan öğretmenlere göre daha hassas davrandıkları görülmüştür.

B) ÖNERİLER

İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin, sınıf yönetimi konusundaki bilgi, beceri, yetenek ve yeterliliklerinin artırılması amacıyla yeni bir eğitim öğretim yılı öncesinde seminerler verilebilir.

Yapılan bu araştırma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi açısından gerekli düzenlemeleri yerine getirip getirmemede ve istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede kullandıkları yöntemlerde herhangi bir aksaklık yoktur. Ancak değişkenler açısından bulgular incelendiğinde, kadın öğretmenler, 40-49 yaş grubundaki öğretmenler, Eğitim Yüksek Okulu mezunu ve lisans tamamlama mezunu öğretmenler, 10-19yıl ve 20 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin çoğunluğunun merkezi okullarda görev almaları onların öğrencilerinin daha farklı aile yapılarından geliyor olmaları ve ailelerinin eğitilmiş olma olasılığının yüksek olması bu öğretmenleri daha olumlu özellik göstermelerinde etken olmuş olabilir. Bu nedenle yapılacak yeni bir çalışmada değişkenlere “okulun bulunduğu yer”, “öğrencilerin aile yapıları” ve “ailelerin eğitim durumları” eklenebilir.

Uygulanan yeni eğitim- öğretim müfredatının da ön gördüğü üzere “aktif öğrenme” metotlarının kullanıldığı sınıf ortamlarında sınıf yönetiminin nasıl olduğu konusunda yeni araştırmalar yapılabilir.

EKLER

Ek 1. Valilik Onayı.....	153
Ek 2. Anket Formu.....	154

KAYNAKLAR

- AÇIKALIN, A., 1994, Teknik ve Toplumsal Yönleriyle Okul Yöneticiliği, Pegem Yayınları, Ankara
- ATICI, M., 1999, İlkokul Öğretmenlerinin Sınıf yönetiminde Yetkinlik Beklentisi Rolünün İngiltere ve Türkiye’de seçilen Bir Araştırma Grubu Üzerinde İncelenmesi, Doktora Tezi, Leicester Üniversitesi, Leicester
- AYDIN, A.,2000, Sınıf Yönetimi, Alfa Yayıncılık, İstanbul
- AYDIN, A.,1998, Sınıf Yönetimi, Anı Yayıncılık, Ankara
- BAŞAR, H., 2000, Sınıf Yönetimi, Şafak Matbaacılık, Ankara
- BAŞAR, H., 2000, Sınıf Yönetimi, Şafak Matbaacılık, Ankara
- BAŞARAN, H., 1994, Sınıf Yönetimi, Pegem Yayınları, Ankara
- BİNBAŞIOĞLU, C., 1994, Genel Öğretim Bilgisi, Kadıoğlu Matbaası, Ankara
- BOZ, İ., 2003, Sınıf Yönetme Sanatı, Zambak Yayınları, İstanbul
- CELEP, C., 2000, Sınıf Yönetimi ve Disiplini, Anı Yayınları, Ankara
- CELEP C., 2001, Ortaöğretim Okullarında Sorumluluğa Dayalı Sınıf Yönetimi, Eğitimde Yansımalar: 6, 2000 Yılında Türk Milli Eğitim Örgütü ve Yönetimi Ulusal Sempozyumu
- CÜCELOĞLU, D., 1993,İnsan İnsana, Remzi Kitabevi, İstanbul

- DEMİR, Y., 2003, Sınıf Öğretmenlerinin Sınıfta Karşılaşılan Problem Davranışlara Karşı Başetme Stratejileri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana
- DEMİREL, Ö., 1999, Öğretme Sanatı: Plandan Değerlendirmeye, Pegem Yayıncılık, Ankara
- ERCAN, L., 2000, Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara
- ERDEN, M., Akman ,Y., 1997, Eğitim Psikolojisi, Arkadaş Yayınevi Ankara
- ERGÜN, M., 1992, Eğitim ve Toplum, Ocak Yayınları, Ankara
- ERGÜN,M., DUMAN, T., “Kritik Durumlarda Öğretmen Davranışları”,
(www.egitim.aku.edu.tr/ertayip_2.htm, s.1 30.06.2006)
- FİDAN, N., Erden, M., 1986, Eğitim Bilimine Giriş, Kadioğlu Matbaası, Ankara
- GORDON, T., 1993, Etkili Öğretmenlik Eğitimi, Sistem Yayıncılık, İstanbul
- GÜNDÜZ, Y., 2001, Öğretmenlerin Sınıf Yönetimindeki Yeterlilikleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- İPŞİR,D., 2001, Sınıf Yönetiminde; Öğrencilerle Sağlıklı İletişim Kurabilmenin ve Olumlu Sınıf Ortamı Yaratmanın Rollerini, Milli Eğitim Dergisi, Ankara
- KARASAR, N., 1995, Bilimsel Araştırma Yöntemi, 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd. Şti., Ankara

KARAKOÇ, S.H., 1998, “Çanakkale İli İlköğretim Kurumları Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimindeki Yeterlilikleri.” Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale

KAYA, Z., 2002, Sınıf Yönetimi, Pagema Yayıncılık, İstanbul

KÜÇÜKAHMET, L., 1992, Öğretim İlke ve Yöntemleri, G.Ü. Yayınları, Ankara

KÖKTAŞ, K.Ş., 2003, Sınıf Yönetimi, Nobel Kitapevi, Adana

ÖZYÜREK, M., 1996, Sınıfta Davranış Yönetimi, Karatepe Yayınları, Ankara

SAĞLAM, M. 1979, Örgütsel Değişme, Todaie Yayınları, Ankara

SANFORD, J.P.& EMMER, E.T.(1988). Understanding classroom management: An observation guide. Boston: Allyn and Bacon.

SARITAŞ, M, 2000, Sınıf Yönetimi ve Disiplinle İlgili Kurallar Geliştirme ve Uygulama: Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar, Nobel Yayınları, Ankara,

TÜRNÜKLÜ, A., 2000, İlköğretimde Sınıf Düzeni, Yaşadıkça Eğitim, İstanbul

WILKS, R. (1996) Classroom Management in Primary Schools: A Review of the Literature. Behavior Change 13 (1) 20-32.

YAVUZER,H., 2002, Okul Çağı Çocuğu, Remzi Kitabevi, İstanbul

YAVUZER,H., 2003, Çocuk Eğitimi El Kitabı, Remzi Kitabevi, İstanbul

YÜKSEL, A., 2005, İlköğretim Birinci Kademe 1., 2. ve 3. Sınıflarda İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına İlişkin Öğretmen Gözlem ve Görüşleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar

